XVI. évfolyam 8. szám. 1960. Február 25

Ludas Matyi

Ára: 1 forint

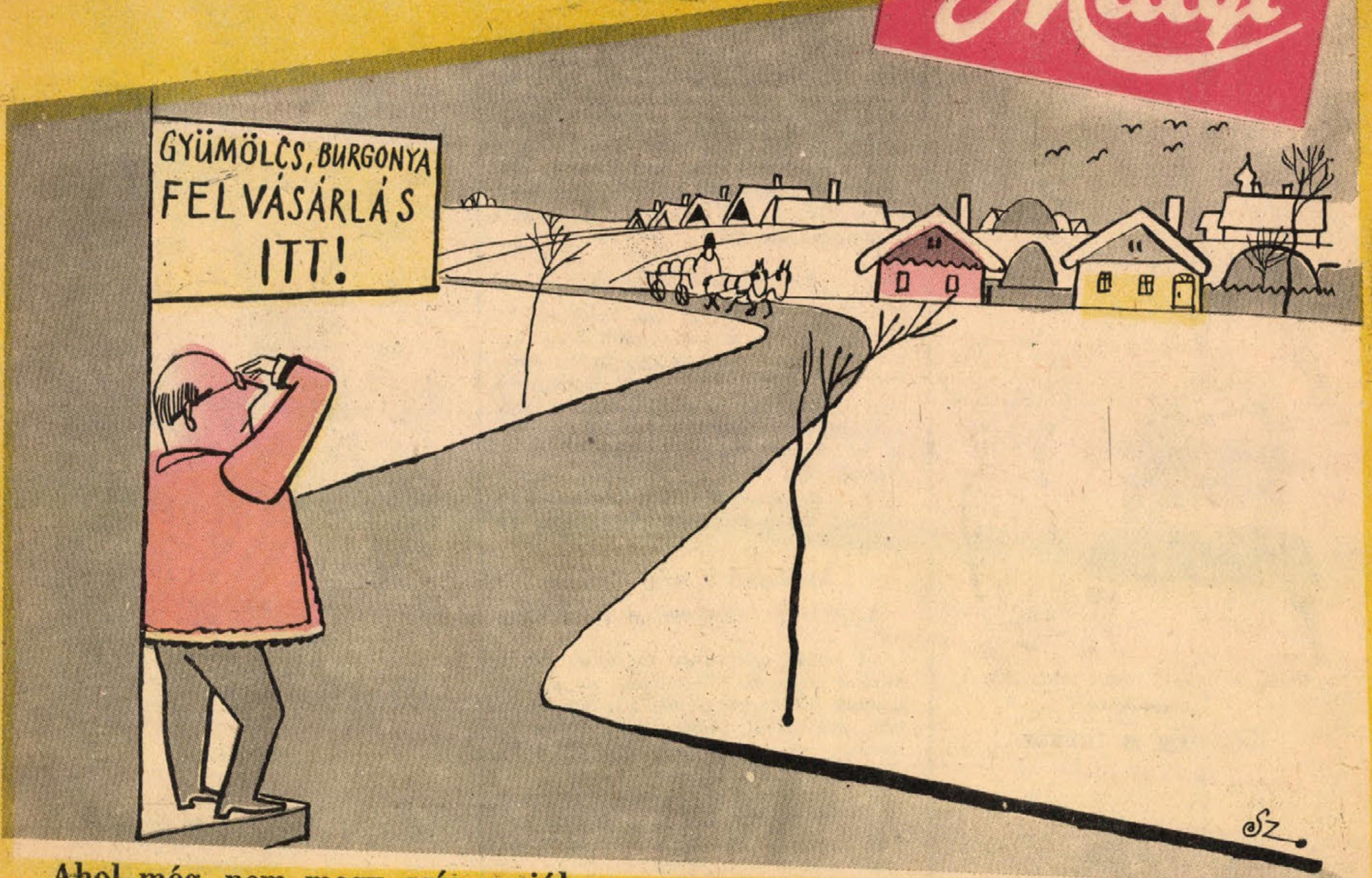
GYÜMÖLCS, BURGONYA
FELVÁSÁRLÁS
ITT!
SZ

Ahol még nem megy egészen jól
a felvásárlás...

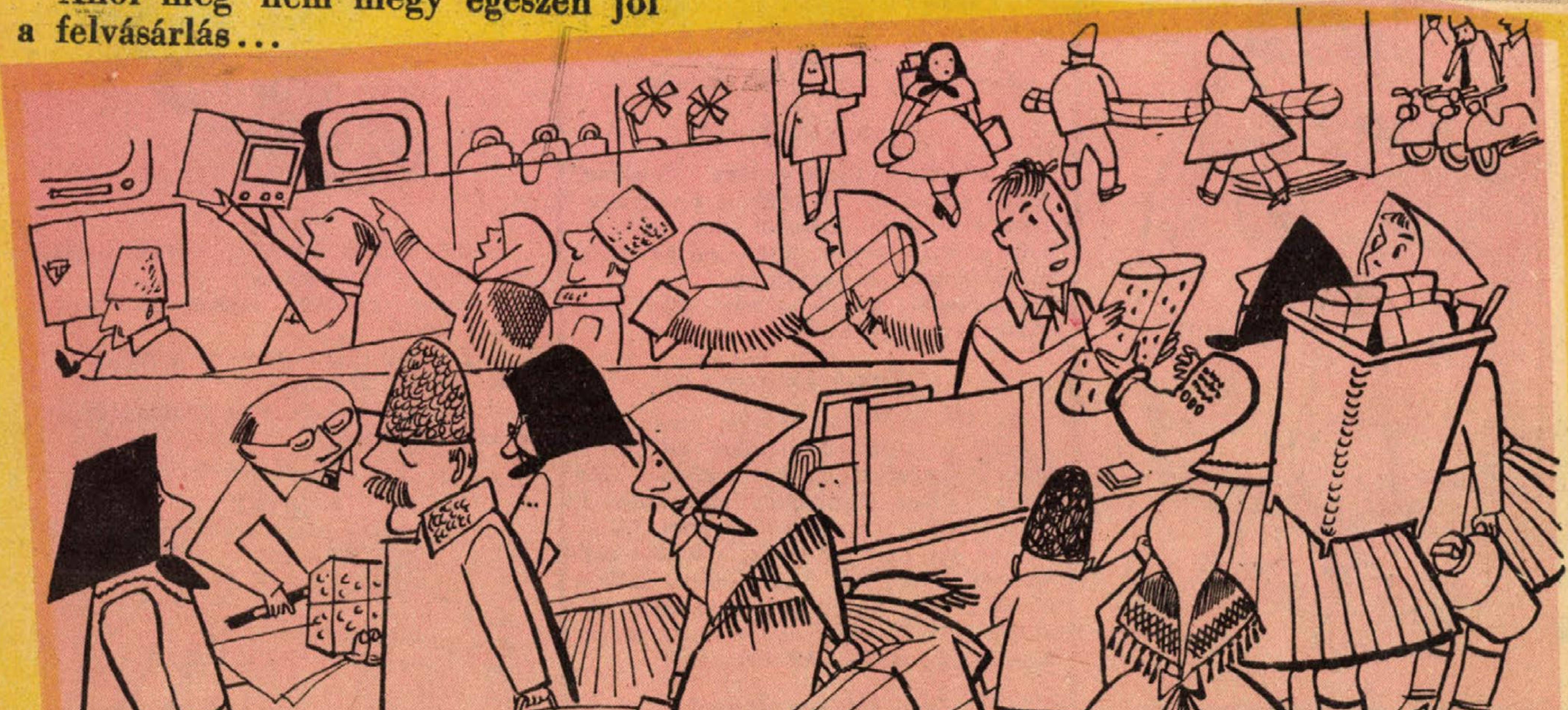

... és ahol már egészen jól megy
a felvásárlás

Szür-Szabó József rajza

Női dolgok

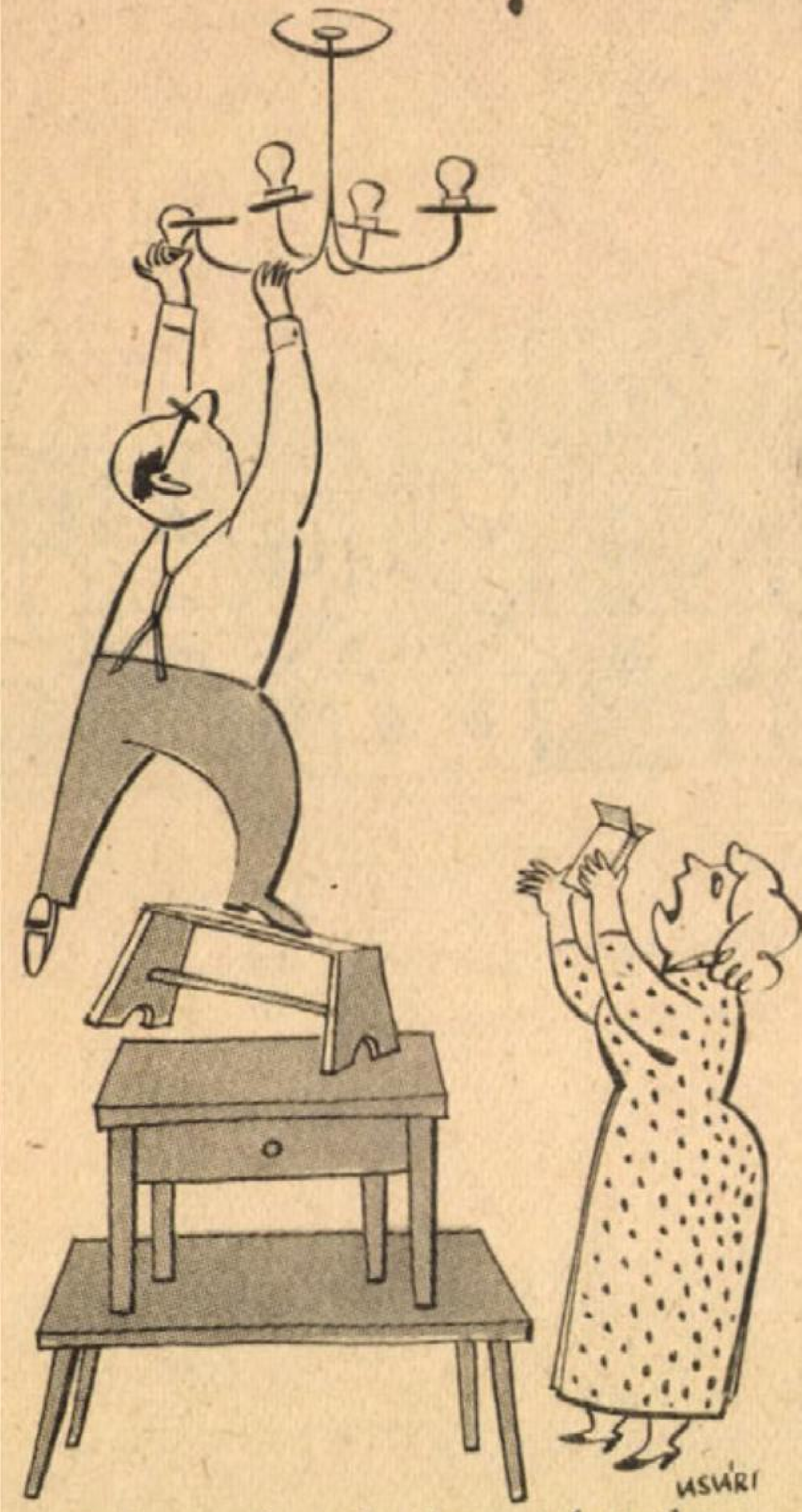

– Csak ne lennél olyan tehetetlen . . .

Közeleg a tavasz

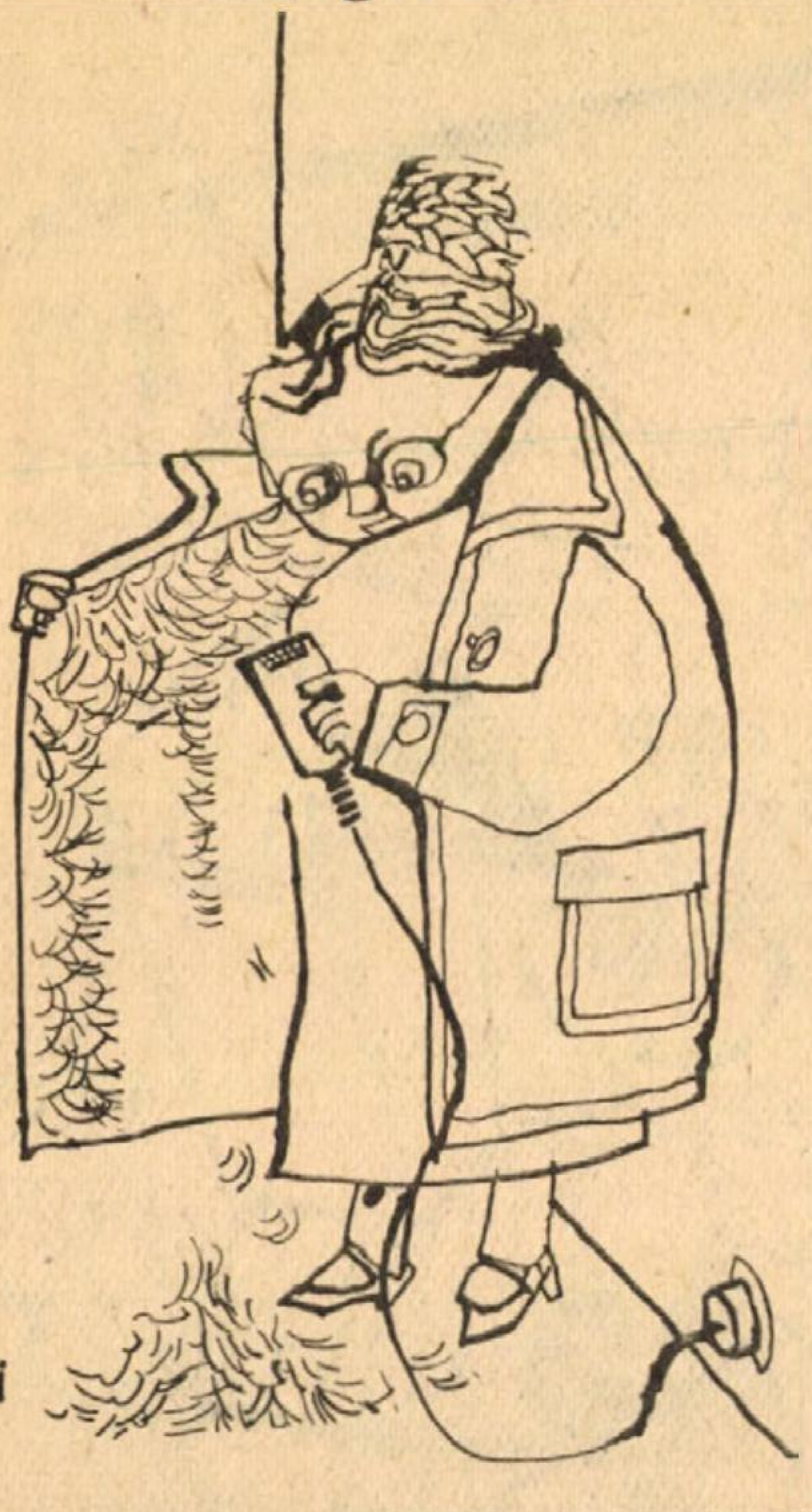

Jégi nóta

Nemcsak nyáron volt baj a jéggel,
Látjuk, télen is baj van vele,
A Dunán nincs jég, pedig nemrég
Jégtáblákkal volt telis-tele.

„Elfogyott" a jég, ezt olvastam,
Február van csak — mondtam — na lám
Ha ilyen korán elfogy a jég,
Elővételben kelt el talán.

(h. f.)

Ezt olvastuk

Mit szól ehhez Goethe?

Az Élet és Irodalom hírei között olvastuk, hogy *„Goethe Faustjának első részét, melyet Gründgens már korábban dramatizált, most megfilmesítik."* Kinél dramatizálta Gründgens *korábban* a Faustot? Mert Goethenél semmi esetre sem. A Faustot Goethe – mint tudvalevő – már eredetileg dramatizált formában írta meg, s így sikerült egy orrhosszal megelőznie Gründgens mestert.

Jaj, azok a számok!

A Népszabadság azt írja, hogy 450 kilométer hosszú országút épült Kína legnagyobb tava, a 4200 négyzetméter területű Kuku Nor körül. Kína legnagyobb tava ilyen kicsi lenne? Hiszen a 4200 négyzetméter területű tó (30 méter széles és 140 méter hosszú) egy strand medencéjének sem túlnagy! Hányszor kerüli meg ezt a pocsolyát a 450 kilométeres országút? Cirka 1300-szor. Ugyancsak elszédülhet.

Ez aztán a szép lány!

A Népszava tárcaírója így ír egy lányról:

„A szeme világoskék és habos fényű, mint a régimódi szódásüveg, de szigorú tekintet lappangott benne s a hangja, ha néha megszólalt, mélyen és titkosan dorombolt, mint az orgona dúdolása, mikor ábrándozik a zenész."

A szódásüvegben lappangó tekintet, avagy az ábrándos zenész titkosan dúdoló orgonája. Nem rossz. De az se kevésbé, hogy:

„Horpács végigment az állványon . . . s az orra alá kefélt korpaszínű bajuszából végigmorogta őket."

Nagy dolog az irodalmi stílus!

Nem késtek el?

A Művészet Kiskönyvtára „Cézanne" című kötetében olvastuk a 6. oldalon: „Anyjából kreol, apjából olasz vér került ereibe, midőn 1839. január 19-én megpillantotta a napvilágot."

Gondosabb szülők a vért már jóval előbb kezdik töltögetni.

Zenei bravúr

Az Ország-Világ „Gilelsz meghódítja Amerikát" című tudósításában azt állítja, hogy a nagyszerű szovjet pianista a Carnegie Hallban eljátszotta Csajkovszkij I. szimfóniáját és az olasz Capricciót. Mindkét mű zenekari mű lévén, a kitűnő művésznek csakugyan felül kellett múlnia önmagát, ha azokat egy szál zongorán akarta tolmácsolni. Avagy talán a lap munkatársa múlta alul önmagát?

Felelnek az olvasók

„A lexikon sem szentírás?" című közleményünkben egy olvasónk azt kérdezte, milyen felekezet temploma a császártöltési ág. Kat. templom? Azt feleltük: nem tudjuk. Olvasóink közül sokan azonban tudják, mert – ellentétben velünk – megnézték a lexikon rövidítéseinek listáját, s ott megtalálták, hogy ág. nem ágostait jelent, hanem állami gazdaságot jelent. Vagyis: Császártöltésen állami gazdaság és katolikus templom van.

Mi is rájöhettünk volna, ha több eszünk lenne.

Dr. Árgus

Az év első túráján

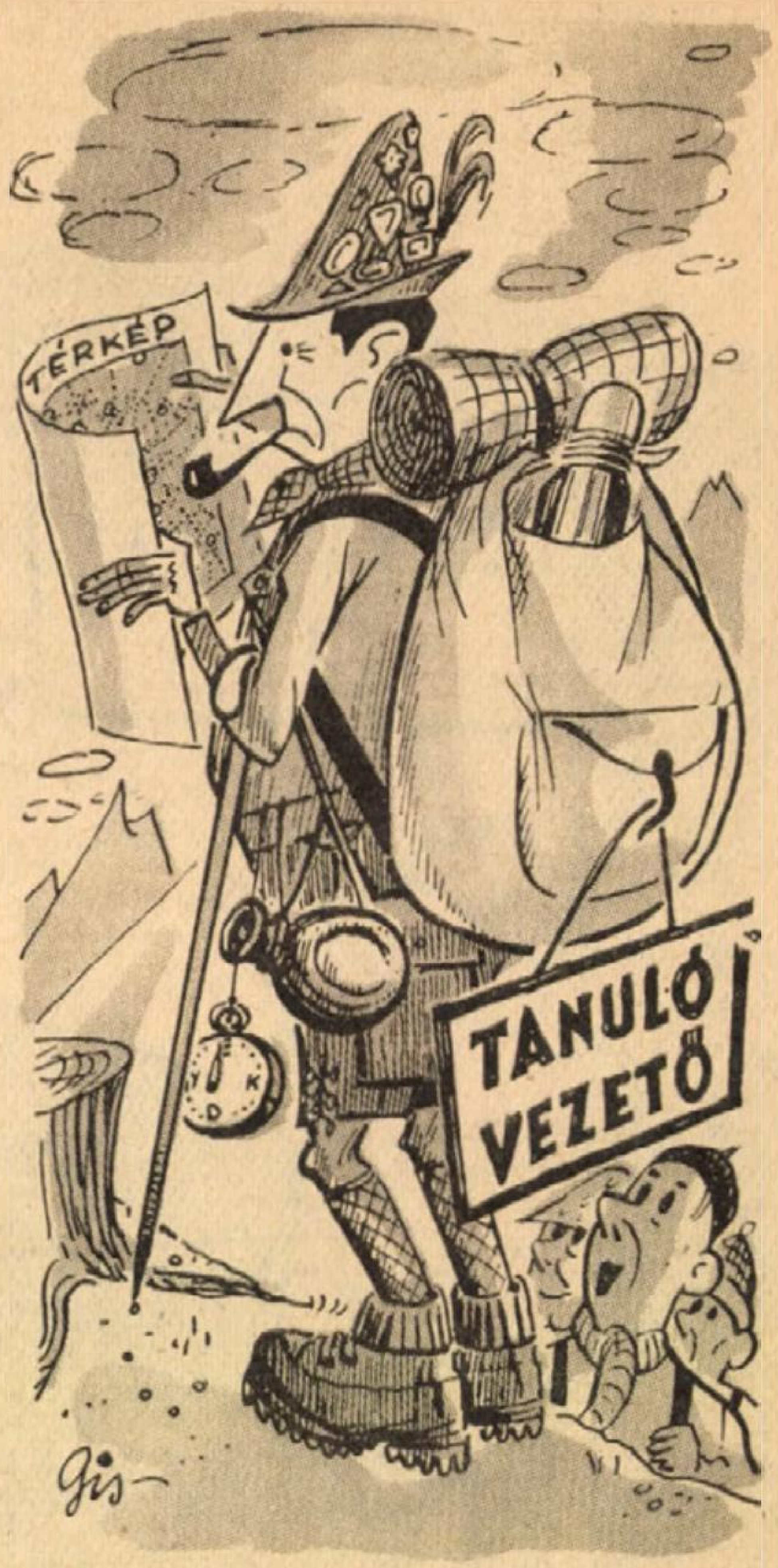

Hátha valaki nem ismeri...

Mottó: Nincsenek régi viccek, csak öreg emberek vannak. Egy újszülöttnek minden vicc új.

A szórakozott tanár így üdvözli egyik ismerősét a társaságban:

– Kezét csókolom, asszonyom. Hogy van a férje?

– De tanár úr – mondja a nő –, én nem vagyok asszony!

– Ne mondja! Nem is tudtam, hogy a férje agglegény!

Logika

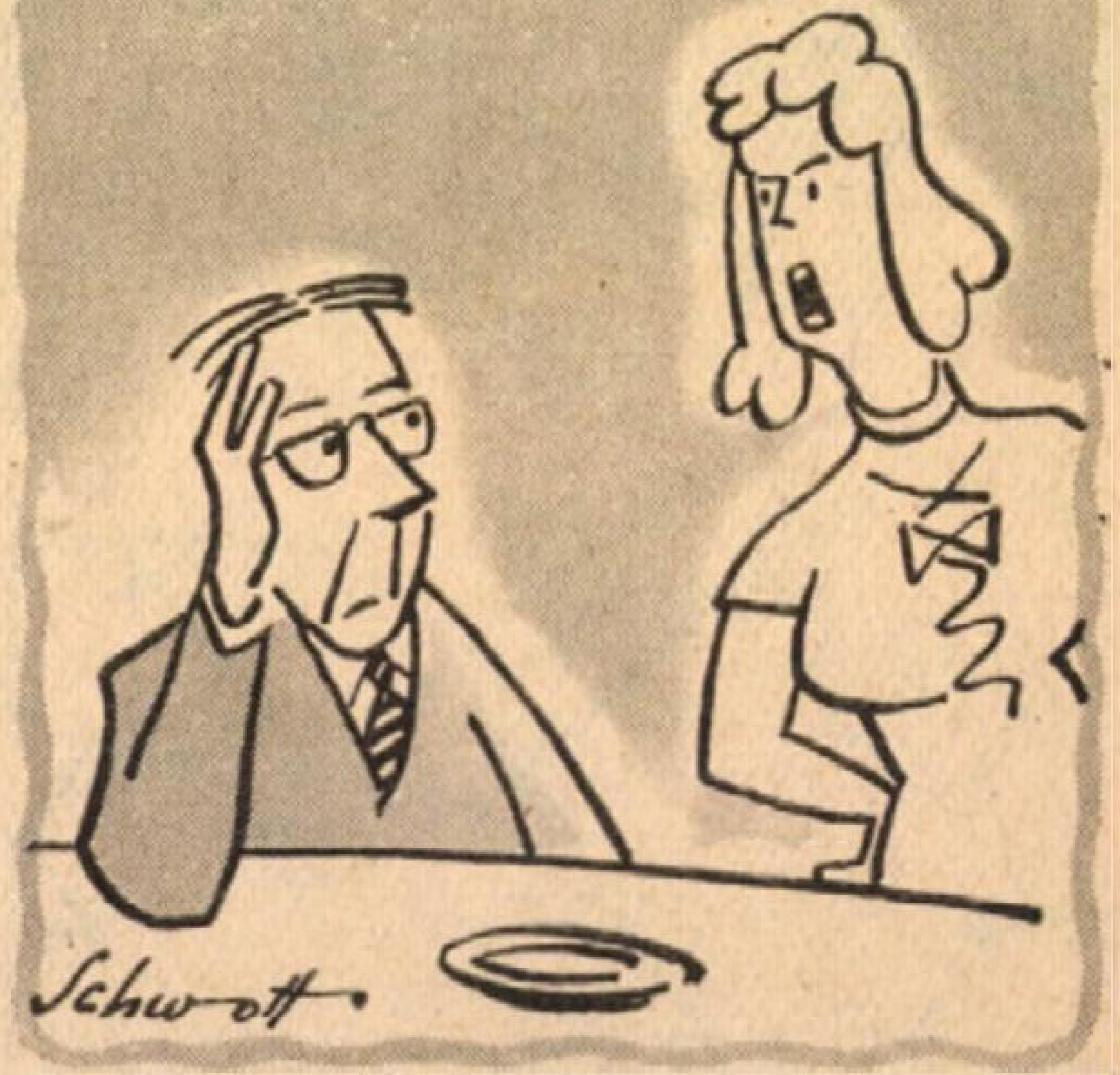

– Megmondanád végre, drága Vilmám, miért haragszol?

– Már nem tudom, de annyit mondhatok, hogy sohasem fogom neked elfelejteni!

műanyag és fadoboz

Olvastam egyszer, hogy Stendhal egy törvényszéki tudósítás alapján írta meg a Vörös és feketét.

Lehet, hogy most én is regényt fogok írni egy rövidke hír alapján. Azt olvastam ugyanis egy tudósításban, hogy a műanyagdobozos televíziók gyártását beszüntették. Biztos sokan voltak olyanok, akik egyszerűen átsiklottak e hír fölött, vagy ha elolvasták, nagyot ásítottak, aztán tovább lapoztak.

Én azonban nem tudtam tovább lapozni. Ez a kurta mondat szíven ütött, és nyugtalan lettem. A műanyagdobozos televíziók gyártását beszüntették. Micsoda hideg mondat és milyen könyörtelen szavak! Minél többször olvastam el a szűkszavú tudósítást, annál jobban éreztem benne a drámát. Valószínűleg Stendhal is így volt azzal a törvényszéki tudósítással, amelyből megírta a Vörös és feketét. Őt se hagyta nyugodni a hír: belefurakodott az agyába és a szívébe.

Mondom, lehet, hogy én is regényt írok, mert amikor már vagy huszadszor olvastam el a hírt, tisztán magam előtt láttam egy televíziótulajdonost, akinek műanyagdobozos készüléke van. Milyennek láttam? Negyven év körüli, középtermetű, kissé kopaszodó férfinak, nagy, szomorú szemekkel, és sok-sok ránccal a szája, szeme körül. A szoba, amelyben ül és újságot olvas, tele van régi bútorokkal, párnákkal, csipkékkel. Fő helyen áll a televízió. Amelyről az újság azt írta: gyártását beszüntették. Beszüntették és kész. A hősöm éppen újságot tart a kezében. Most olvasta el a tudósítást...

Amikor idáig értem a képzeletemben, remegő kézzel cigarettára gyújtottam. Abban a pillanatban pontosan éreztem és tudtam, mit érezhet, és mire gondolhat a hősöm. Először meghökken, majd elsápad, és a következő nagy kérdést teszi fel önmagának: MIÉRT SZÜNTETTÉK BE A GYÁRTÁST?

Az első kérdést gyors egymásutánban követik a többiek: Nem vált be? A fadobozos készülék jobb? Miért nem mondták ezt meg nekem, amikor vásároltam? Mit fog szólni a feleségem? Miért is nem tudtam várni még néhány hónapig? Később megiszik egy pohár hideg vizet, és megpróbál higgadtabban gondolkozni: Miért vagy ideges? Ez a fejlődés. Rájöttek, hogy a műanyagdoboz mégsem olyan jó, mint ahogy azt annak idején gondolták. Rájöttek, hogy a fadoboz jobb. Ez a fejlődés, barátocskám! De eleinte fadobozban gyártották, akkor ez visszafejlődés! Dehogy visszafejlődés. Fejlődés ez, hátrafelé előre. Jó, jó, én elismerem, hogy a fejlődés hátrafelé előre jó dolog, — ha más vette volna meg a televíziót műanyagdobozban és nem én. De én műanyagdobozban vettem és most beszüntették a gyártását. MIÉRT SZÜNTETTÉK BE? ITT VALAMI NEM STIMMEL!

Hősöm egyre idegesebb. Amikor a felesége hazajön, eldugja az újságot. Az asszony ezekkel a szavakkal lép be a szobába:

— Olvastad? Beszüntették a műanyagdobozos televíziók gyártását! Kellett neked rögtön televíziót venned, mihelyt együtt volt a pénz?! Mondtam, hogy várj, de te... De te!... DE TE!... DE TE!... DE TE!!!

Itt gyorsan kikapcsoltam a képzeletemet. Már elég volt, majd holnap folytatom a munkát. Lassacskán kialakul bennem az egész regény. Még nem tudom, mi lesz a hőseimmel. Lehet, hogy az asszony addig-addig piszkálja, gúnyolja, macerálja, sértegeti a férjét a műanyagdoboz miatt, míg az egyszer megdühödik és megfojtja a feleségét... Lehet, hogy csak csúnyán összevesznek és az asszony hazamegy a mamájához, a férj pedig bánatában inni kezd és elzüllik és...

Íme, egy tapintatlan újsághír, és ami mögötte van.

Stendhal megírta a Vörös és feketét, én megírom a Műanyag és fadobozt.

Bár fordítva sem lett volna rossz. Ha Stendhal írt volna a fadobozról, és én írtam volna a Vörös és feketét.

Mikes György

Összeférhetetlen lakótárs

Toncz Tibor rajza

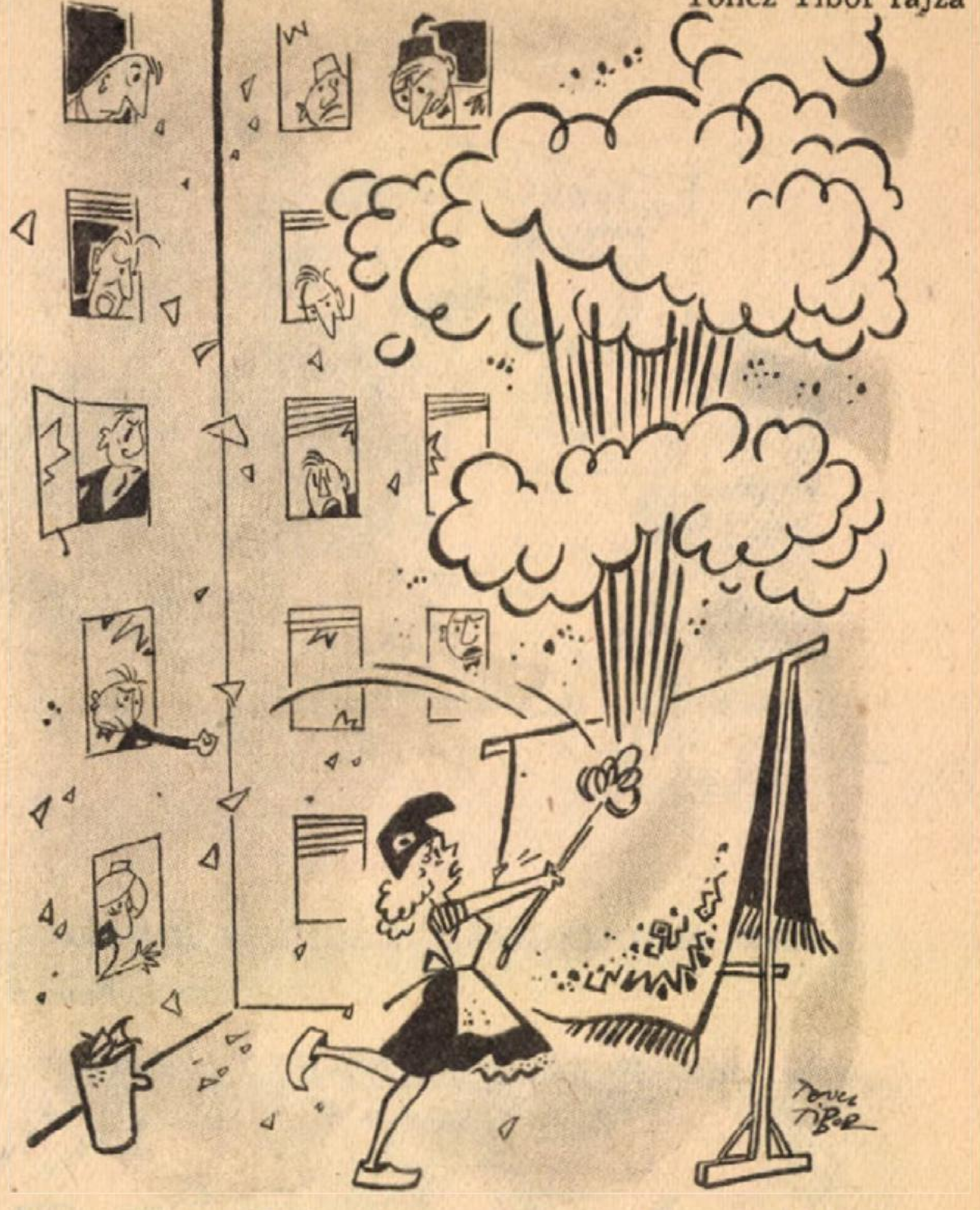

– Mi az, Madame, maga fütyül a házirendre?!

A császár elégedett

Várnai György rajza

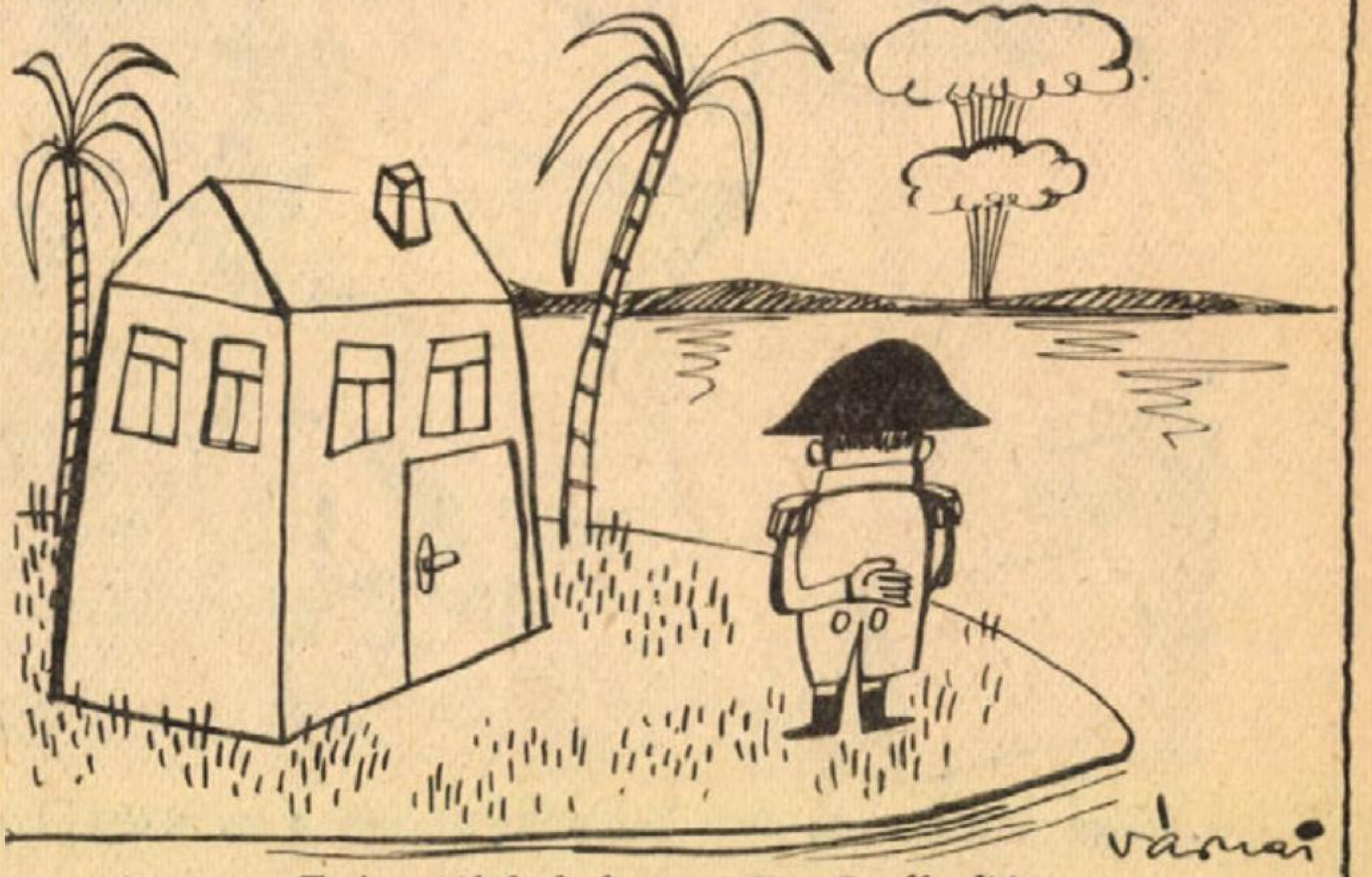

– Egész jól halad ez a De Gaulle-fiú : : :

Az új tag

Vasvári Anna rajza

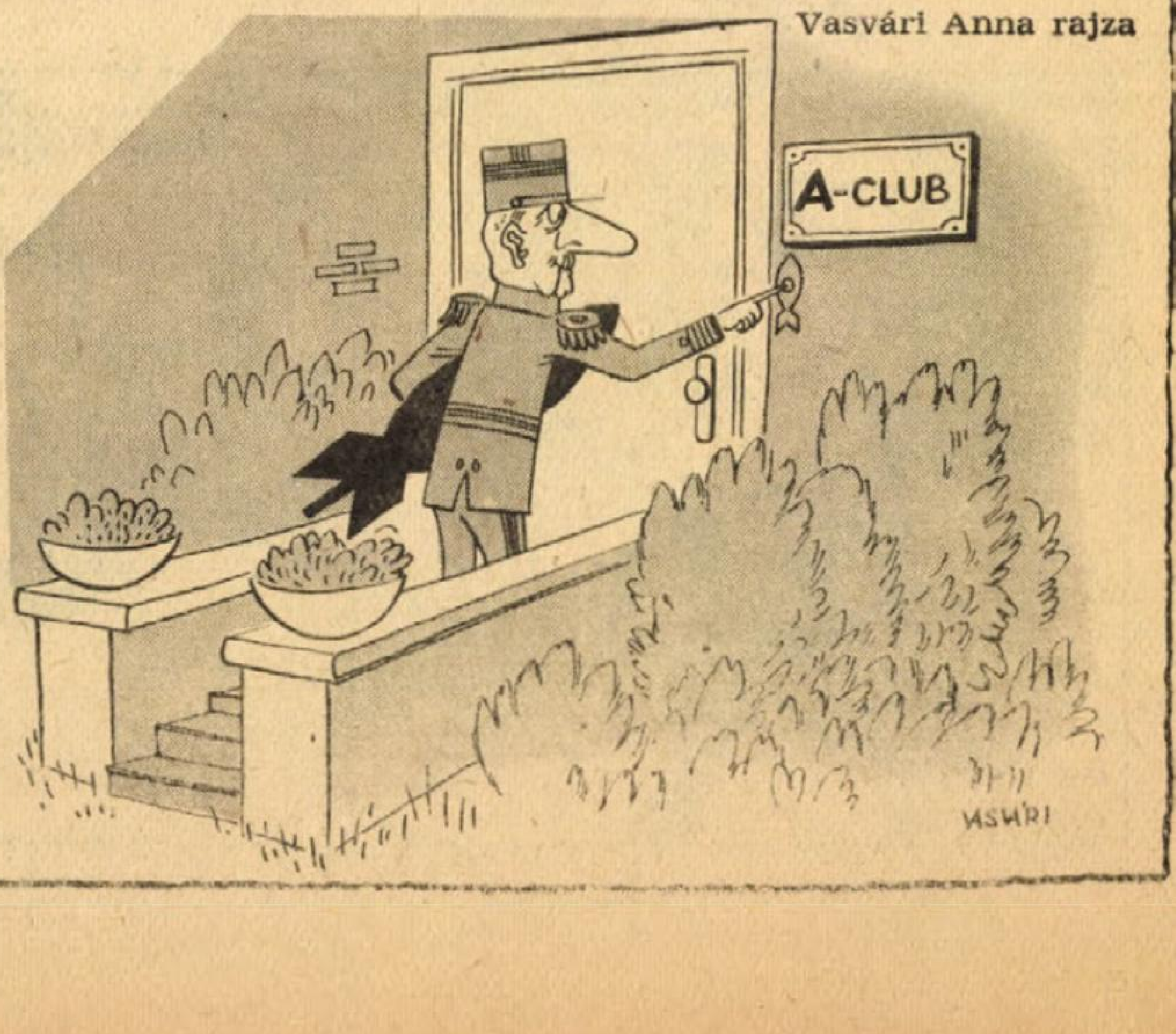

Piaci helyzetkép

Hegedűs István rajza

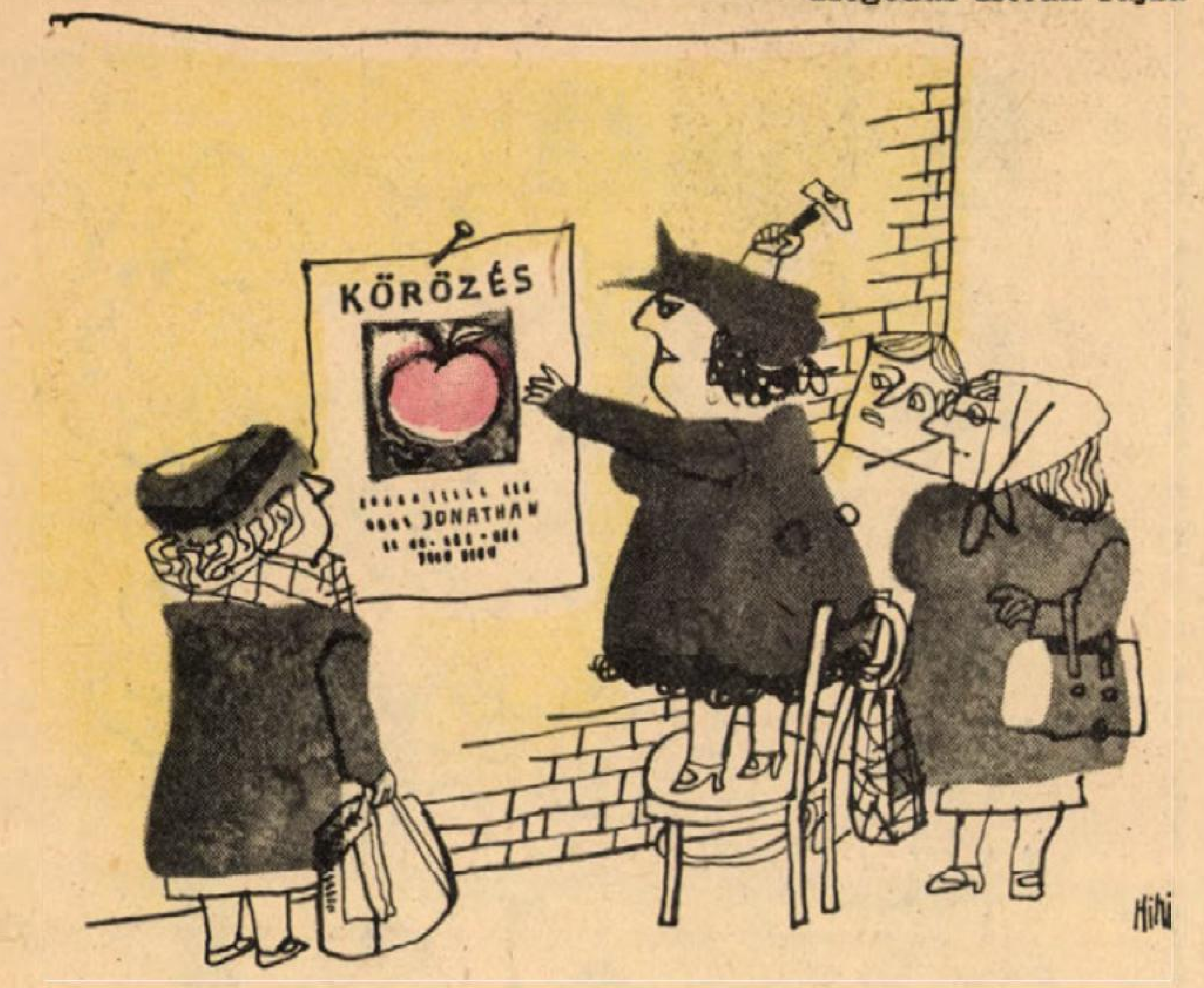

Az automatizált üzemek korában

Erdei Sándor rajza

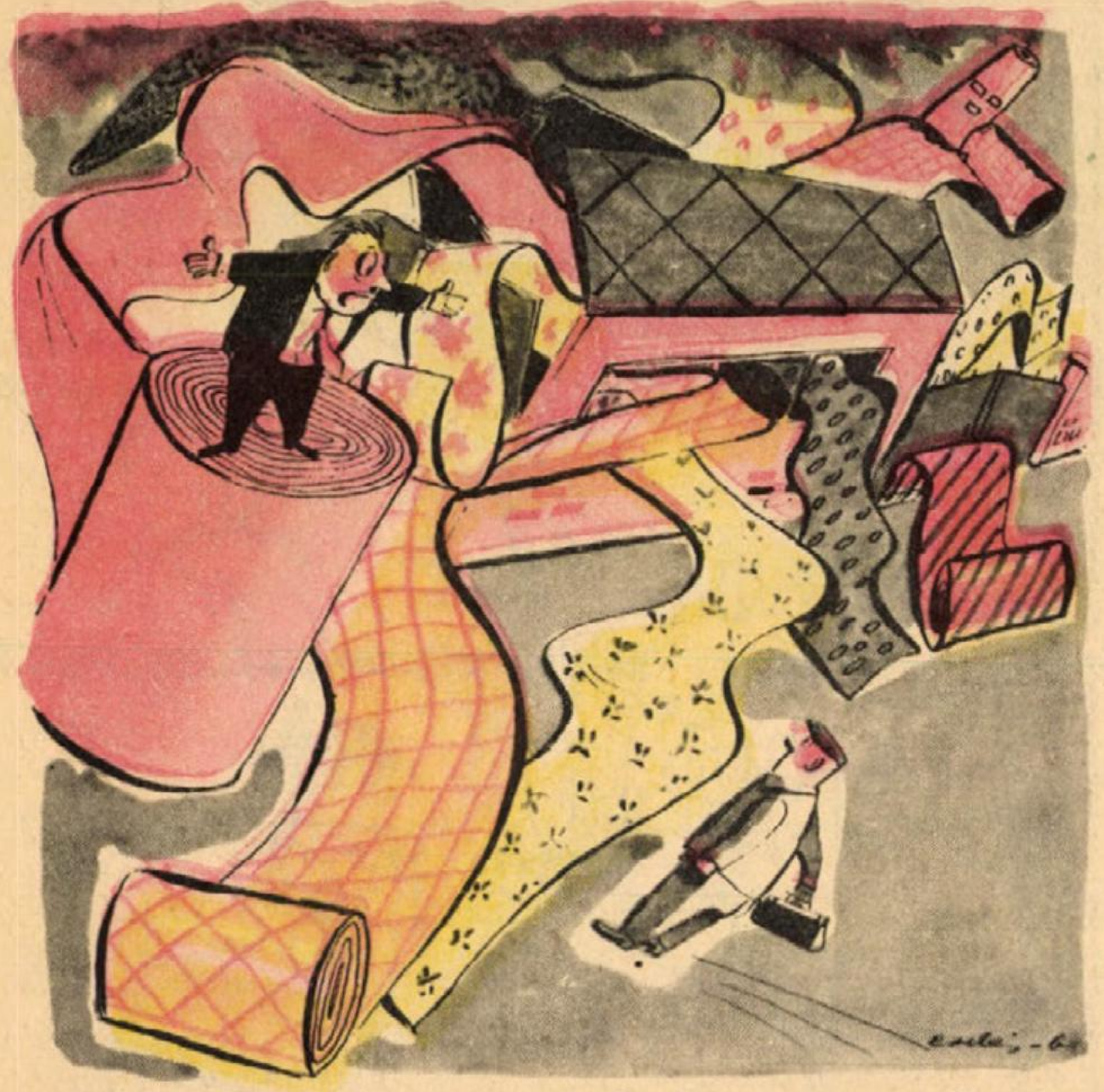

– Maga volt az, aki nem kapcsolta ki este a termelést?!

LEVÉL a „Konkrét" bejelentésről

Tisztelt Uram!

Ön tudja legjobban, milyen felfordulás volt négy hétig az Alközpont összes berkeiben. Nyílt titokként rebesgették, hogy Korpádi igazgatót rövidesen elmozdítják.

Konkrét, névvel és címmel ellátott bejelentés érkezett ugyanis az Alközpont felettes hatóságához, hogy Korpádi a főkönyvelővel és két osztályvezetővel összejátszva súlyos összegekkel károsítja meg a népgazdaságot. A négy hétig tartó alapos ellenőrzés most ért véget és a felvett jegyzőkönyv arról tanúskodik, hogy az Alközpont ügyvitele semmiféle szempontból sem eshet kifogás alá. A vizsgálat során szertefoszlottak az eddig gyakran emlegetett konkrét bejelentés vádjai, melynek minden fő- és alpontjára kitér a 20 oldalas revizori jelentés. Csak éppen emlékeztetőül idézek a jelentésből egy keveset, mondjuk talán a lényeget, hiszen Ön sokkal jobban ismeri a bejelentés részleteit, mint bárki más.

A jegyzőkönyv szerint nem felel meg a valóságnak, hogy az anyagraktárból, Korpádinak és társainak közreműködésével, ellenérték nélkül adtak volna ki árut és hamis könyveléssel fedezték volna a leltárhiányt. Valótlan az is, hogy Korpádi igazgató, a főkönyvelő és a két osztályvezető, akár együtt, akár külön-külön, anyagi juttatásokért bárkit is hivatali előnyben részesített volna. Korpádiék, legális jövedelmükön felül, semmiféle külön keresetre nem tettek szert. A pénztárkönyv, összes bizonylataival, valamint a könyvelés, a leltár és a raktárkönyvelés az Alközpont ügyvitelének pontosságát mutatja és szakszerűségét dicséri.

Amint látja, tisztelt Uram, megdőltek az úgynevezett konkrét bejelentés összes vádjai, melyek a négy hetes vizsgálat idején érthető izgalomban tartották az Alközpont majdnem kétszáz dolgozóját.

Persze, Korpádi marad! De hogy milyen négy hetet élt át a főkönyvelővel, és a bejelentésben szereplő két osztályvezetővel együtt, arról aligha tudnék hiteles képet adni. Dehát Ön, mint az Alközpont egyik derék dolgozója, úgyis látott mindent közvetlen közelről.

Sőt, tudott is mindent! Ön volt ugyanis a „konkrét" bejelentő!

Méltatlan lett volna az Ön fennkölt szelleméhez, ha névtelen levéllel próbálkozott volna. Nem, Ön nem névtelenül írt. Ön teljes névvel és lakáscímmel írta meg a levelet. Csak éppen a más nevével és a más lakáscímével. Hiszen a név, a pontos cím, és a vádak alapos részletezése elég a vizsgálat megindításához.

Most már nem a névtelen levél, hanem az ilyen bejelentés a divat! Hátha így mégiscsak inkább megmarad valami a rágalmakból...

Földes György

Jucika és a sár

Pusztai Pál rajza

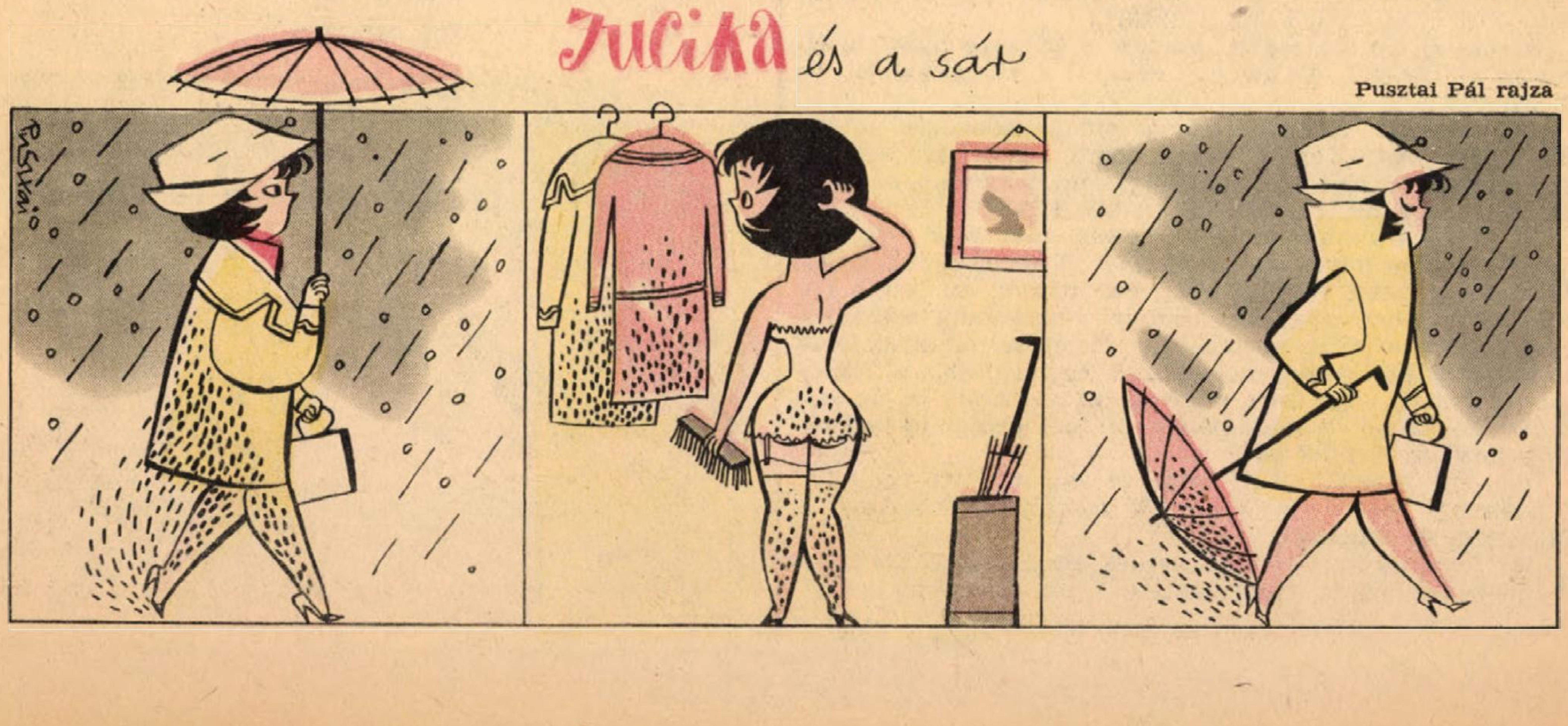

Művész-vendégeink

A Szovjet Film Ünnepére hazánkba érkezett szovjet művészdelegáció tagjai üdvözlik a Ludas Matyi olvasóit

Erdei Sándor rajzai

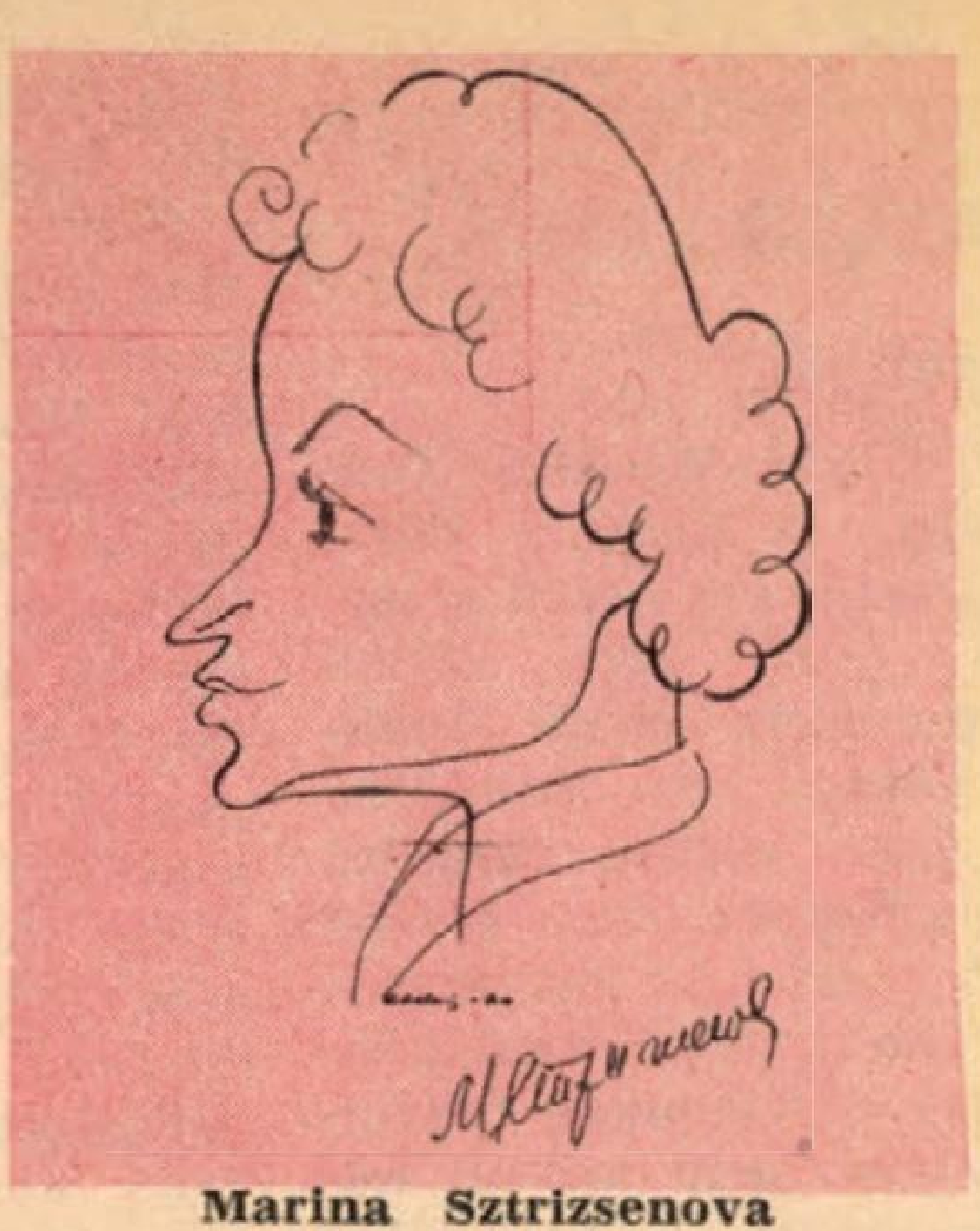

Marina Sztrizsenova
filmszínésznő

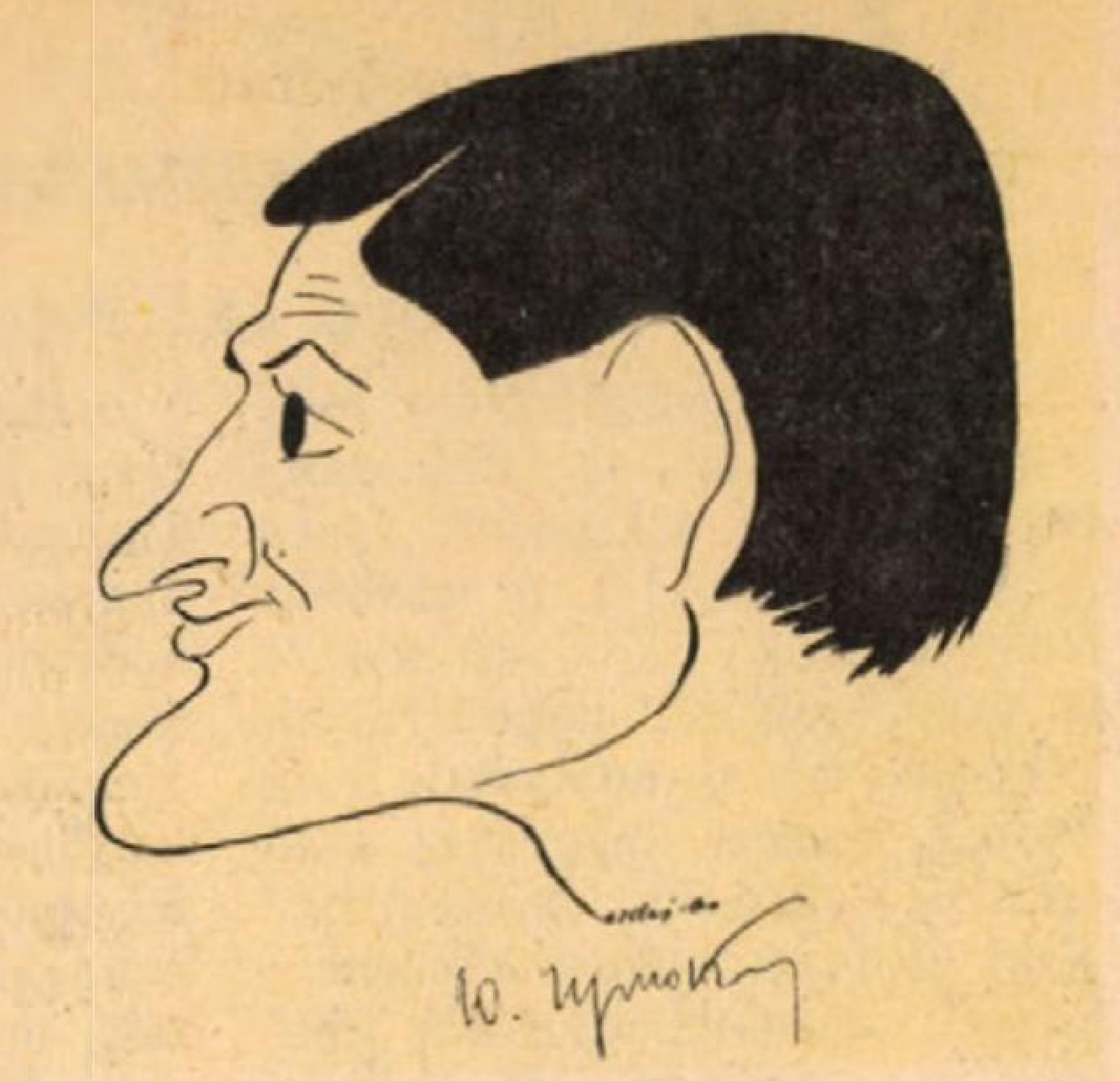

Jurij Csuljukin
filmrendező

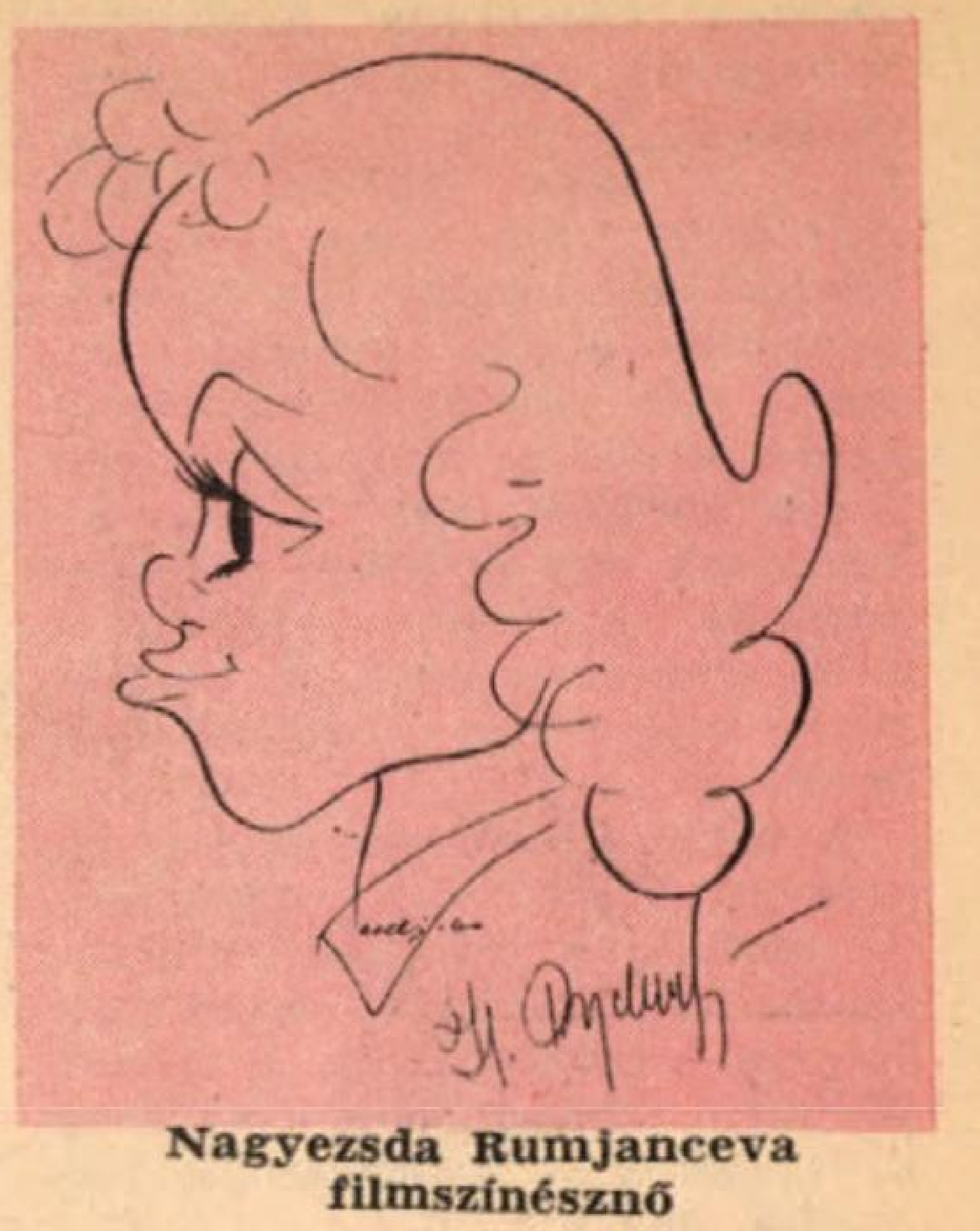

Nagyezsda Rumjanceva
filmszínésznő

Perspektíva

Nemrég olvastam, hogy nyugaton megfilmesítik a nagy görög matematikus, Arhimédesz életét. Bizonyára szép film lesz majd, már elképzeltem, hogy Sophia Loren fogja egy fürdőkádban játszani Arhimédesz klasszikus tételét a vízbemártott testek súlyvesztéséről. A diákok számára is igen jó dolog az ilyen film, mert a számtan- és fizikalecke helyett moziba fognak menni és mégis felkészülnek a másnapi órára. A tanulóifjúság csak hálás lehet azoknak, akik filmet készítettek az Odysseiából, a Háború és békéből, vagy a Kalevalából.

A filmek segítségével történő oktatás beláthatatlan perspektívát rejteget a pedagógia számára és elképzelhető, hogy idővel nem lesz olyan tantárgy – akár a legelvontabb is – melyet ne lehetne szórakoztató formában, filmforgatókönyvek útján tanítani és tanulni. Példaként leírok itt egy-két elképzelt oktató-forgatókönyvet:

Arany János verse: „Ágnes asszony." Indulás: futó hab kapdos egy férfi-inget. Gép hátrakocsizik: az öreg Ágnes asszony mos a patakban: Áttűnés: A fiatal Ágnes asszonyt látjuk, dévajul járja urával a lakodalmas táncot. Éveken át boldogan él vele, később megöli. Áttűnés: Ágnes asszony a patakban mos. Falu madártávlatból kétezer méteren. Ó, irgalom atyja, ne hagyj el!

Második forgatókönyv: „A magdeburgi féltekék." 1654-ben vagyunk, Magdeburg városában. A birodalmi rendek a városháza tanácstermében mulatnak és kétségbevonják, hogy van légnyomás. Otto Guericke, a polgármester szerelmes egy egyszerű jobbágyleányba és mindketten hisznek a légnyomásban. A birodalmi rendek gúnyosan villásreggeliznek, midőn a haladó gondolkodású jobbágyleány négy ökörrel áthajt a feudalizmuson. A polgármester hirtelen ötlettel két tojástartót összeborít és a négy ökör sem húzza szét azt, mert a leány bátyja titokban kiszivattyúzza közülük a levegőt. A nép ujjong és a polgármester végre kettesben maradhat szerelmesével, fizikatankönyvet írni.

Harmadik forgatókönyv: „Magyarország hegy- és vízrajza." Egy középparaszt elindul az országban, hogy meggyőződjön arról, érdemes-e belépnie a termelőszövetkezetbe. Körülnéz, végül belép.

Somogyi Pál

Kitárulnak a futballpályák kapui...

Gerő Sándor rajza

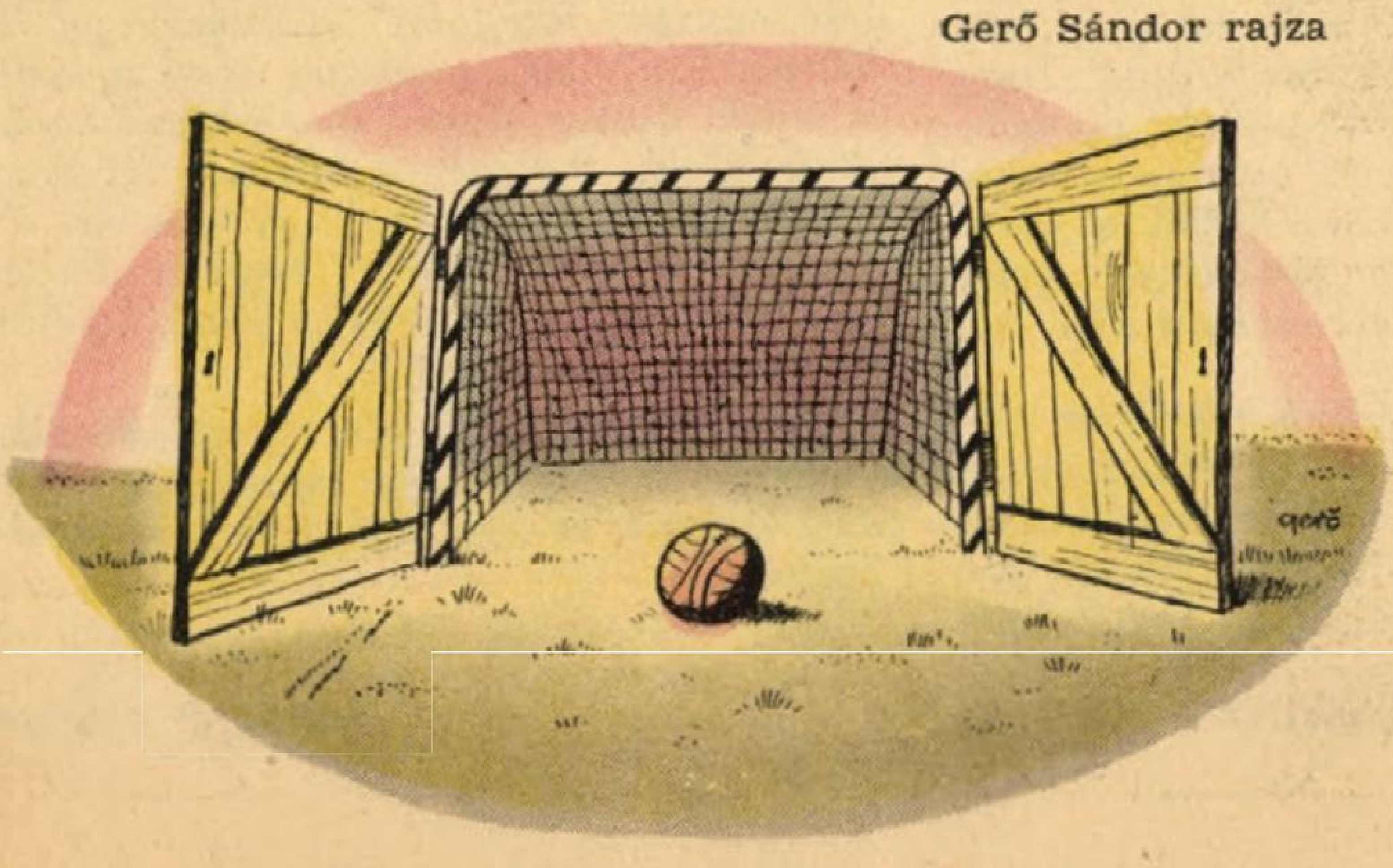

Különválás után...

Toncz Tibor rajza

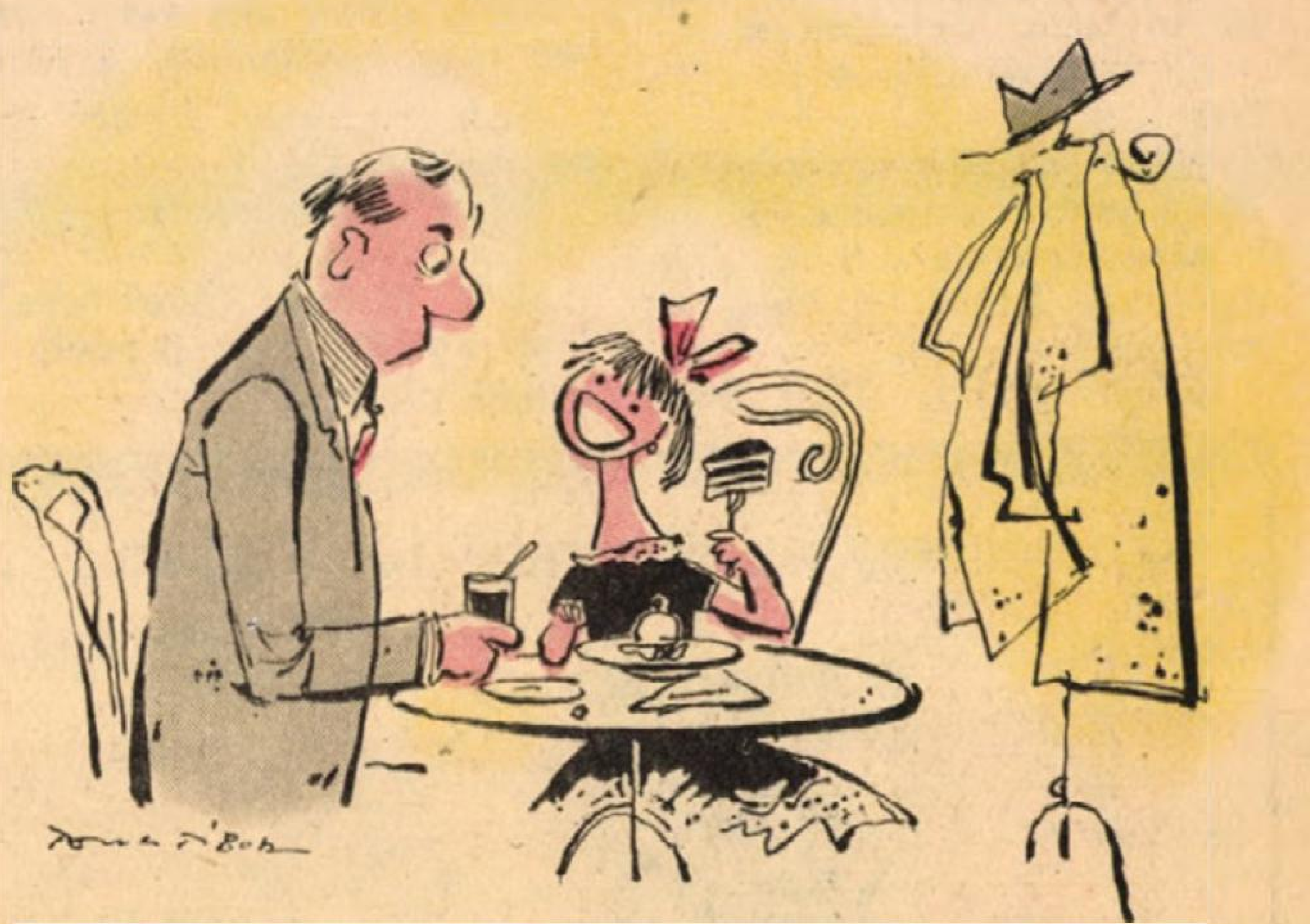

– ... és tudod, apu, ma a kedvenc ebéded volt, borjúpaprikás, nokkedlival ... jelzem még maradt egy adag estére is ...

Üzemi balesetelhárítás

Erdei Sándor rajza

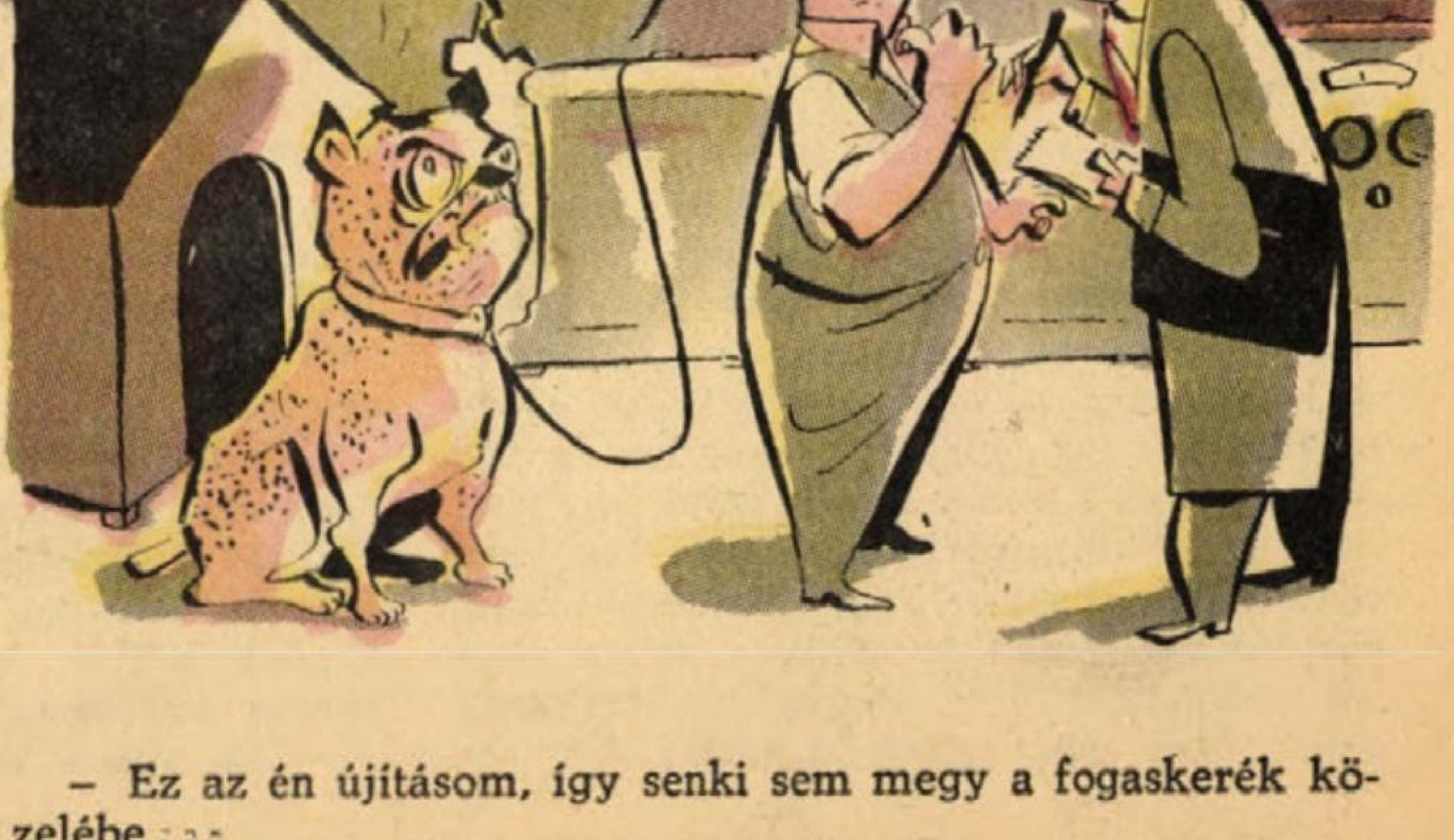

– Ez az én újításom, így senki sem megy a fogaskerék közelébe ...

EGEK ostromlója

(Részlet egy új színdarabból)

A budapesti Műszínkör rövidesen bemutatja Krizsanek Mihály új, mai tárgyú színdarabját, az Egek ostromlóját. A darab érdekes problémát dolgoz fel. Van-e joga egy tanácsi dolgozónak egy háromgyerekes elvált asszonyt szeretni, aki osztályidegen társaságba kerülve, irodalmilag teljesen elzüllik, majd a Ferencvárosnak egy merőben váratlan bajnoki győzelme visszaadja neki elvesztett hitét. A cselekmény hátterében a nemzedékek harca áll.

A most következő jelenet az első felvonás végén játszódik le. Bálint, a fiatal népi ellenőr bejelenti atyjának, hogy elhagyja a szülői házat. A fojtott légkörű, drámai jelenet az öreg olvasztár kis szalonjában játszódik le.

Atya (Hosszan a fia szemébe néz): Mi akarsz lenni, fiam?

Bálint (Magasra emeli a fejét, messzire néz): Ember.

Atya (Szenvedélyesen): Miért?

Bálint (Nagyon egyszerűen): Hogy ember maradhassak.

Atya (Lehajtja a fejét, szaggatottan): Régen sejtettem én már ezt.

Bálint (Kitör): Elég volt! Nem bírom tovább! Nem akarom eltemetni az álmaimat! Nem akarok eltaposott féreg módjára vergődni a sárban! Nem akarok ónos esőben a házfalak mellett megbújva lopakodni tolvaj módjára! Nem akarok mások letaposása árán feljutni tömött villamosra! Nem akarom mindig elkésni a híradót a moziban! Nem akarok nem akarni! Elég volt, nem bírom, megfulladok! Élni akarok, élni, élni! *(az ablakhoz ugrik, feltépi az ingnyakát, liheg a felindulástól.)*

Atya (Nagyon csendesen): És a diéta?

Bálint (Mint akit kígyó csípett meg, megfordul): Atyám!

Atya (Az asztal szélébe kapaszkodik): Fiam!

Bálint (Fojtottan): Mit akarsz tőlem?

Atya (Szinte könyörögve): Csak annyit, hogy gondolj a gyomorsavadra!

Bálint (Összeroskadva): Tudtam, hogy ez lesz a vége! Tudtam, hogy ezt vágod a szemembe! Csak arra vártál, hogy lecsaphass. Hogy összetörjél! *(Maga elé meredve.)* Nekem nem szabad magasra törnöm! Nekem nem szabad repülnöm, mint a madárnak, mint a lökhajtásos repülőgépnek, mint a kozmikus rakétának! Nekem nem szabad nagyot álmodnom, nekem nem szabad képzelőerőm szárnyán bejárni a végtelen felhők napsugaras tájait, amelyek beragyogják az égbenyúló havasokat! Amikor úgy érzem, hogy a magasba emelkedem, szemembe röhögnek a korlátok, visszaránt a porba a diéta. *(Nagyon egyszerűen, szinte csak magának.)* Nekem nem szabad ká betűs főzelékeket ennem ...

Atya: Ne veszítsd el a reményedet, fiam! Talán még nem késő! *(Megragadja a fia karját.)* Ide hallgass, a karfiolt cével fogjuk írni, és akkor megeheted, mert nem ká betűs, hanem cé betűs.

Bálint (Kiragadja magát az apja karjából): Nem! Nem akarom! Elég volt a megalkuvásból! Ilyen áron nem kell a szabadság! Apró szélhámoskodások méltatlanok hozzám. Szabadon, felemelt fővel akarok az emberek szemébe nézni! Nem akarok csalni, nem akarok piszkos trükkel áttörni a közöny és a rosszindulat kőfalán! Nem akarok, értsd meg, nem akarok! *(Hirtelen elhatározással a pianínó tetejéről kelkáposzta főzelékkel telt fazekat ránt le, és mohón enni kezd, tele szájjal kiáltja.)* Jöjjön, aminek jönni kell!

Atya: Fiam! *(Odaugrik, de már késő.)*

Bálint (Leteszi a fazekat, a gyomrához kap).

Atya: Hol a szódabikarbóna?! *(Eszelősen.)* Szódabikarbónát! *(Kirohan, az egész ház visszhangzik a segélykiáltástól.)* Szódabikarbónát! Szódabikarbónát!

Gyors függöny.

A súgópéldánnyal összehasonlította:

Feleki László

Új tantárgy az általános iskolákban

Gerő Sándor rajza

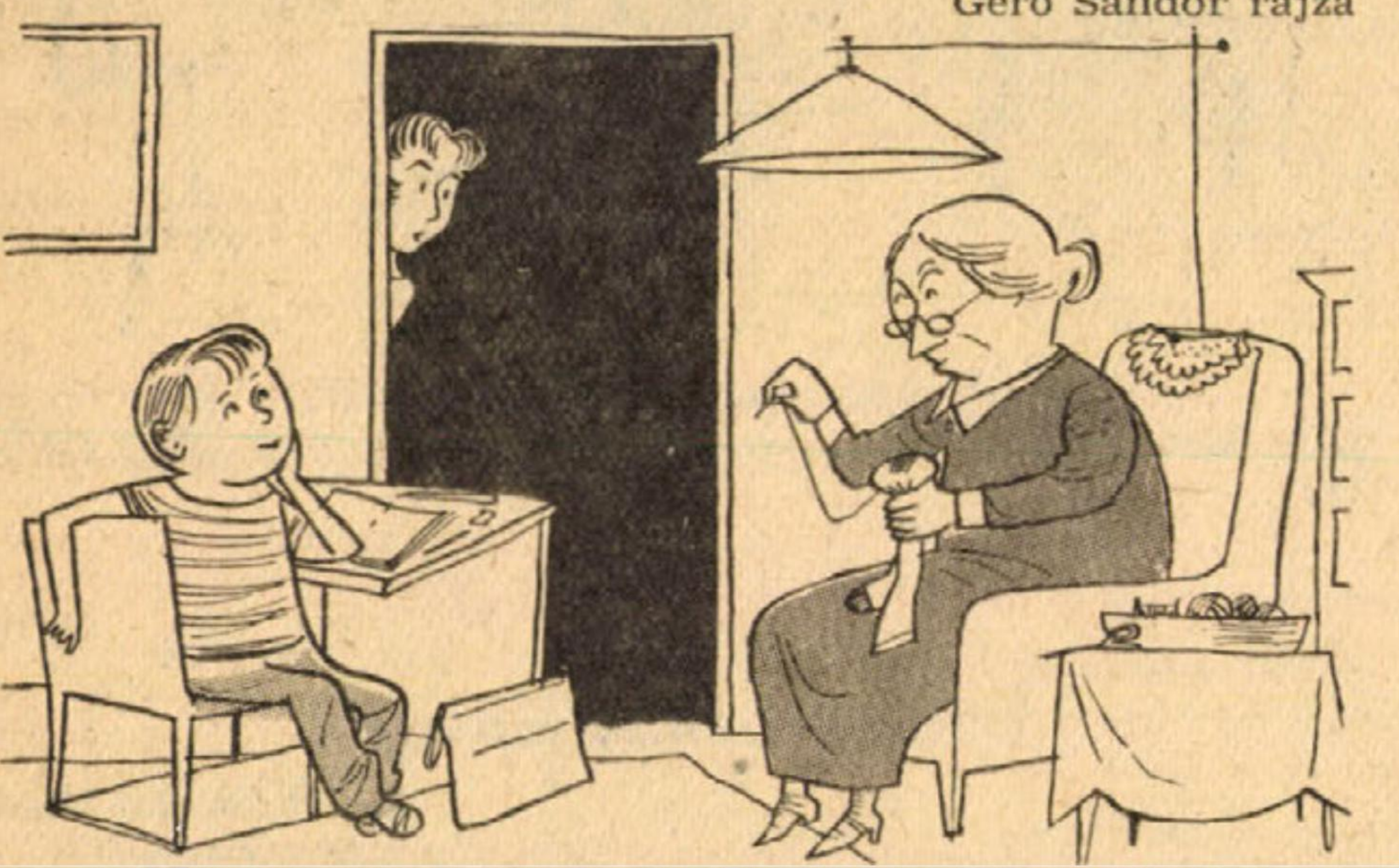

– Már megint a mama csinálja a Peti házifeladatát?

A gyanakvó lottózó

Mészáros András rajza

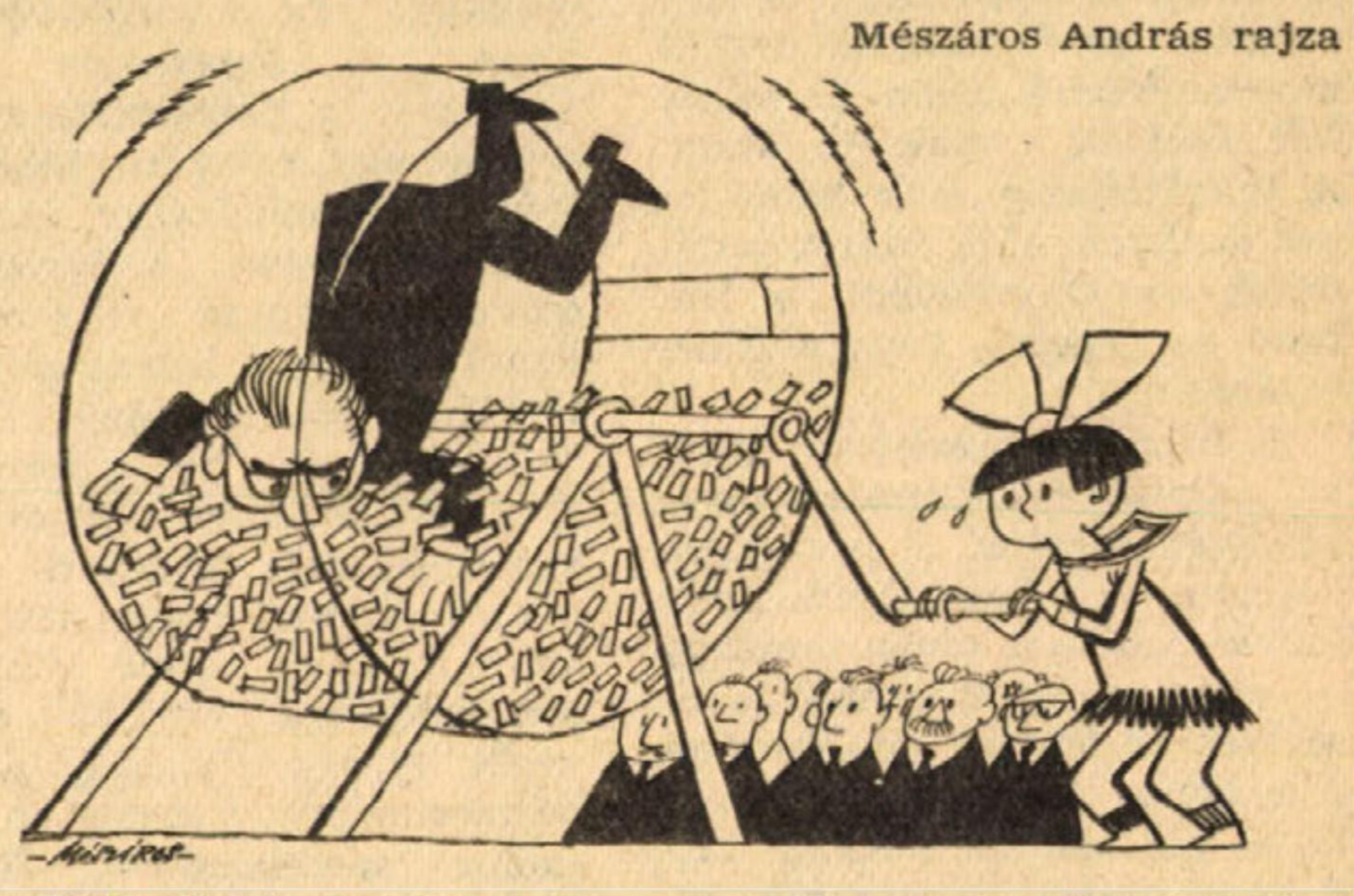

– Csak ellenőrzöm, hogy benne vannak-e az én számaim is! ...

A szakáll

Nemrégiben, egy reggel elaludtam, sietnem kellett, és nem borotválkoztam. Másnap reggel már lett volna időm, de amikor a fürdőszobában a tükörbe néztem, elhatároztam, hogy próbaképpen szakállt növesztek. Valahogy úgy éreztem, hogy jól fog állni nekem. Pár nap múlva már feltűnően borostás voltam, szőr borította egész arcomat. Ez persze feltűnt ismerőseimnek és nem akadt közöttük egyetlenegy sem, aki ne tette volna szóvá megváltozott külsőmet. Elhatároztam, hogy mindenkinek más és más magyarázatot adok. Az egyik érdeklődővel közöltem, hogy jelmezbálra készülök és apacsjelmezemhez jól áll majd a torzonborz szakáll. A másiknak elújságoltam, hogy pályát változtattam és rövid szerepet kaptam egy készülő filmben, amelyben kalózvezért alakítok. Egy harmadik ismerősömet már fantasztikusabb történettel traktáltam. Halkan, szinte súgva, nehogy más is meghallja, elárultam neki, hogy egy szakállas ismerősöm átadta nekem útlevelét és most hasonlítanom kell a passzusban levő fényképhez.

A negyedik napon már untam a sok kérdést és ha valaki megállított, hogy megkérdezze: miért növesztek szakállt, egy géppel írott cédulát nyomtam a kezébe, azután tovasiettem. Ebből a cédulából megtudhatták a kíváncsiak, hogy fogadalmat tettem: két hónapig nem keresem fel a borbélyt.

Egy hét múlva azonban már nem tetszett szőrös ábrázatom és elmentem a Fodrász Szövetkezetbe. Félórával később már találkoztam valakivel, akinek pár nappal előbb jelmezbállal indokoltam meg a szakállamat.

– Mi van a szőrzeteddel? – kérdezte –, hiszen amint mondtad, csak holnap lesz a bál!

– Képzeld, vasalás közben elégették az apacsruhámat. Igaz, kölcsönkaptam egy Madame Pompadour jelmezt, de beláthatod, hogy mint a király szeretője nem jelenhetek meg szakállasan.

Másik ismerősömmel közöltem, hogy felbontották filmgyári szerződésemet, a harmadiknak megmondtam, hogy magam is simán kaptam útlevelet, a negyediknek, hogy újabb fogadalmat tettem: sohasem leszek borotválatlan. – Így akarom elérni – magyaráztam –, hogy a jóisten és a házkezelési igazgatóság meghallgassa tetőjavítási kérésemet.

Ilyen előzmények után tegnap közölte velem a borbély, hogy szőrtüszőgyulladást kaptam és egy ideig nem borotválkozhatom.

Most kezdhetem az egészet elölről ...

Palásti László

Stílusos jegyüzér

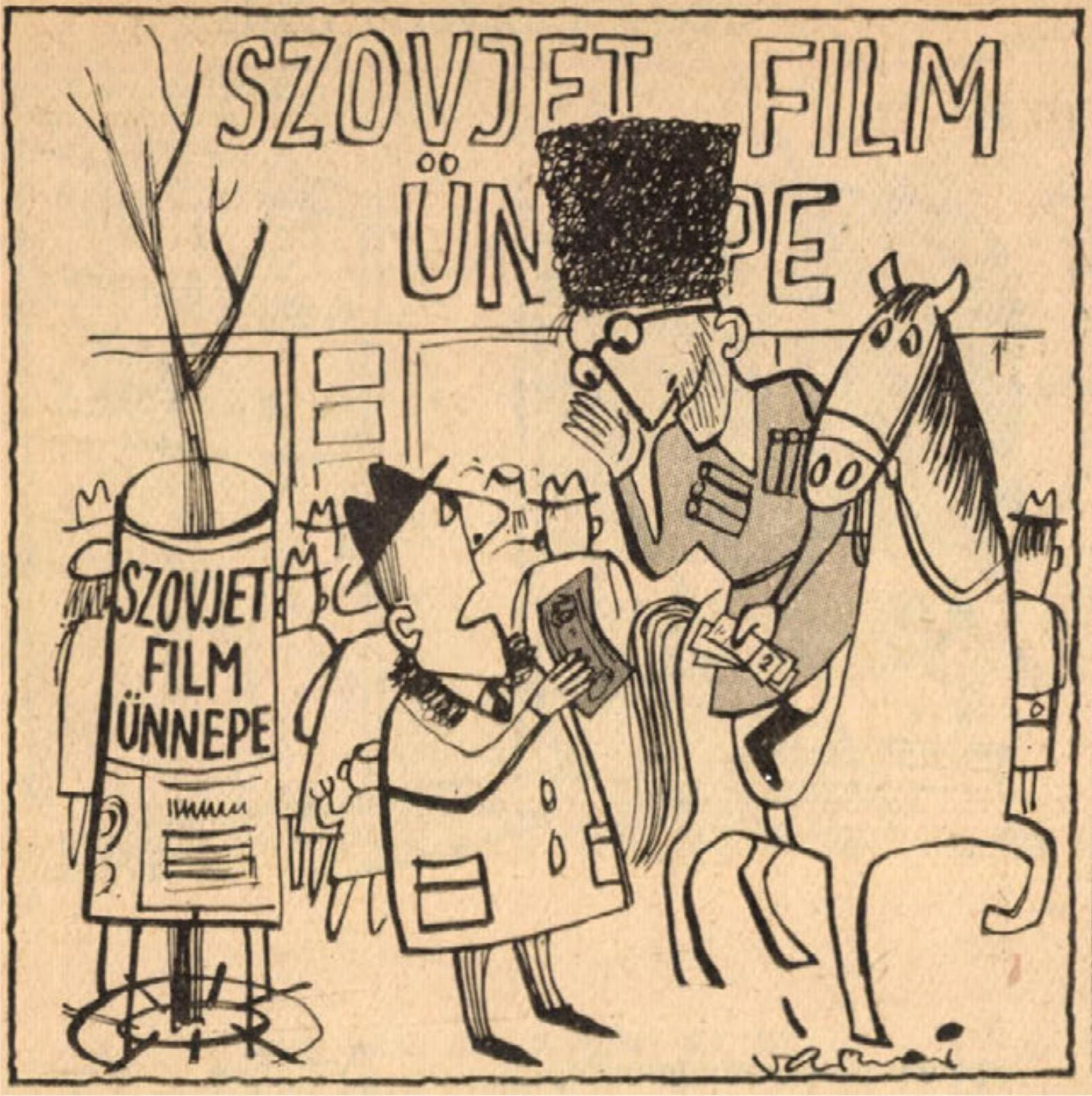

– Mondja, Sipek, tud adni nekem két jó zsöllyét?

Hiánycikk

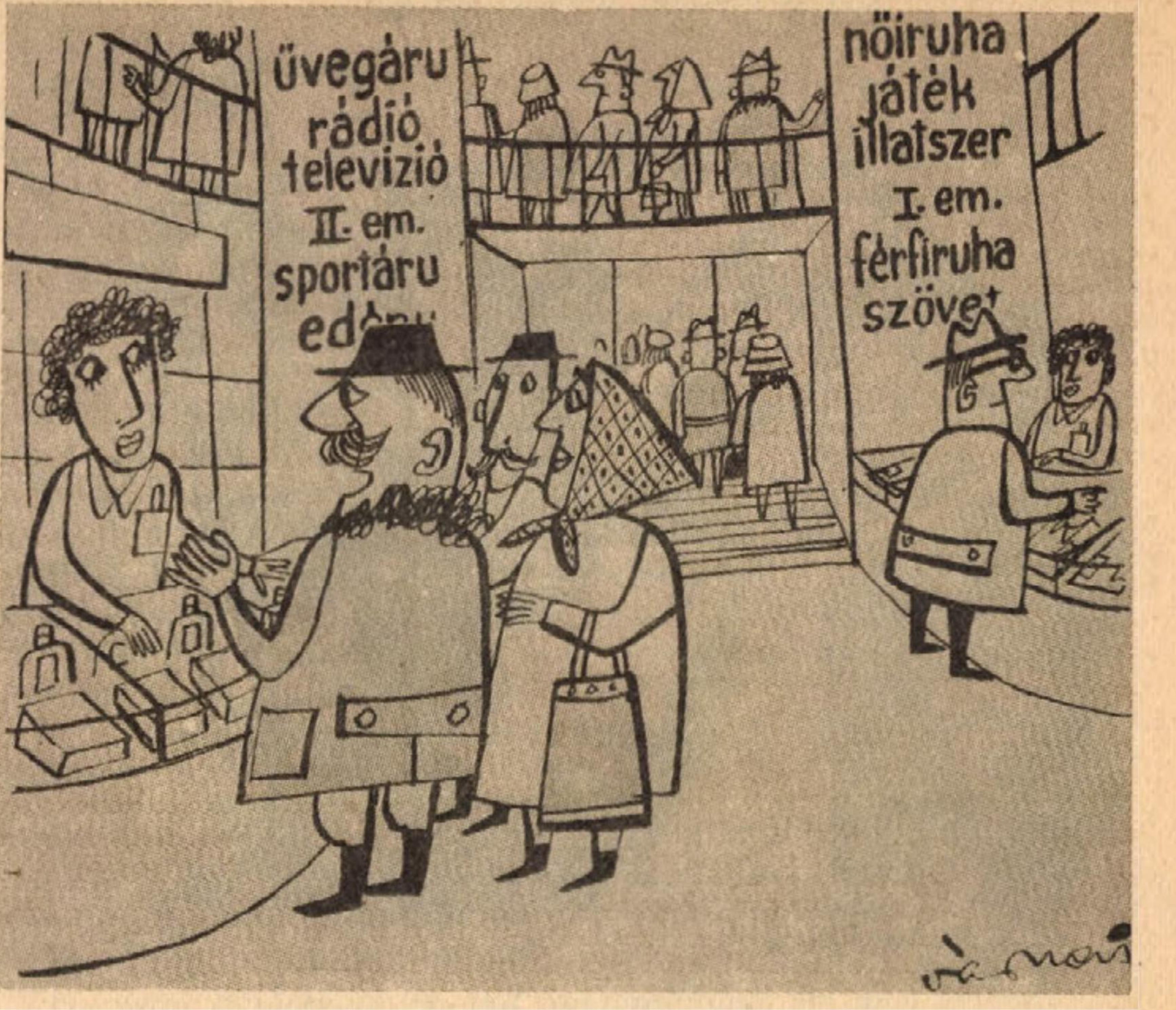

– Tessék mondani, agronómust hol kapunk?

Salamon meséli:

Érdekesebb válogatott mérkőzésekre annyi a jegy-igénylő, hogy a rendezőség a legjobb akarattal sem tud minden igényt kielégíteni.

Egy futballt szerető ismert cigányprímásnak, a Népstadion igazgatósága — érdemeire való tekintettel — hét jegyet bocsátott rendelkezésére. Amikor kiszámoltak egy ülőhelyet neki, és hat állóhelyet a banda számára, így szólt:

— Hát kérem alázattal, mit szól majd a banda, hogy én ülök, és ők állva nézik végig a meccset?!

Mire én — aki szintén jegyre vártam — odaszóltam: Kedves Mester, mondja nekik azt, hogy egész éven át maga áll, és ők ülnek. Most másfél órát, amíg maga ül, ők álljanak!

Ideges katonák

Keveseknek tűnt fel, hogy az Egyesült Államok magas hadi költségvetésében több, mint egymillió dollár áll a véderő rendelkezésére idegmegnyugtató szerek beszerzése céljából. A hír az „Army-Navy-Air Force Journal" című lapban jelent meg. Lehetséges, hogy egy-egy szovjet rakétasiker után az amerikai tábornoki kar rendkívül idegessé válik, egymillió dollárba azonban talán mégsem kerül a dolog. Hír szerint az altiszti kar és a legénység is vételezhet idegcsillapítót. Elképzelhető, hogy az egyszerű baka majd megkérdezi a katonaorvostól:

– És tessék mondani, ezt roham előtt vagy után kell bevenni?

Ambició

Feleségem elköltötte minden pénzét, csak a buszra futotta hazáig. Péter fiam ezt nem tudta és a megállónál, az Édesség Bolt előtt, így szólt:

— Mama! Végy nekem, légyszíves-kérlekszépen, egy kis csokit.

— Sajnos, kisfiam — válaszolta az anyja bánatosan, hogy ezt a szuper-jómodort nem honorálhatja kellőképpen —, nem tudok csokit venni; nincs pénzem.

— Nem baj. Végy egy pogácsát; annyi pénzed csak van — szállította le igényeit reális érzékkel Péter.

Amikor megtudta, hogy ez is reménytelen, elgondolkodott.

— Mama! — mondta végre, és lelkes izgalom fűtötte a hangját. — Ha nagy leszek, annyi pénzt hozok neked, hogy még egy szekérbe se fér bele.

Feleségem meghatottan nézett rá, és várta a folytatást; most derül ki, hogy milyen ideálok hevítik négyésféléves fiunk kebelét. És Péter valóban folytatta:

— Majd lottózom — mondta csillogó szemmel.

(teknős)

Szó szerint vette

Toncz Tibor rajza

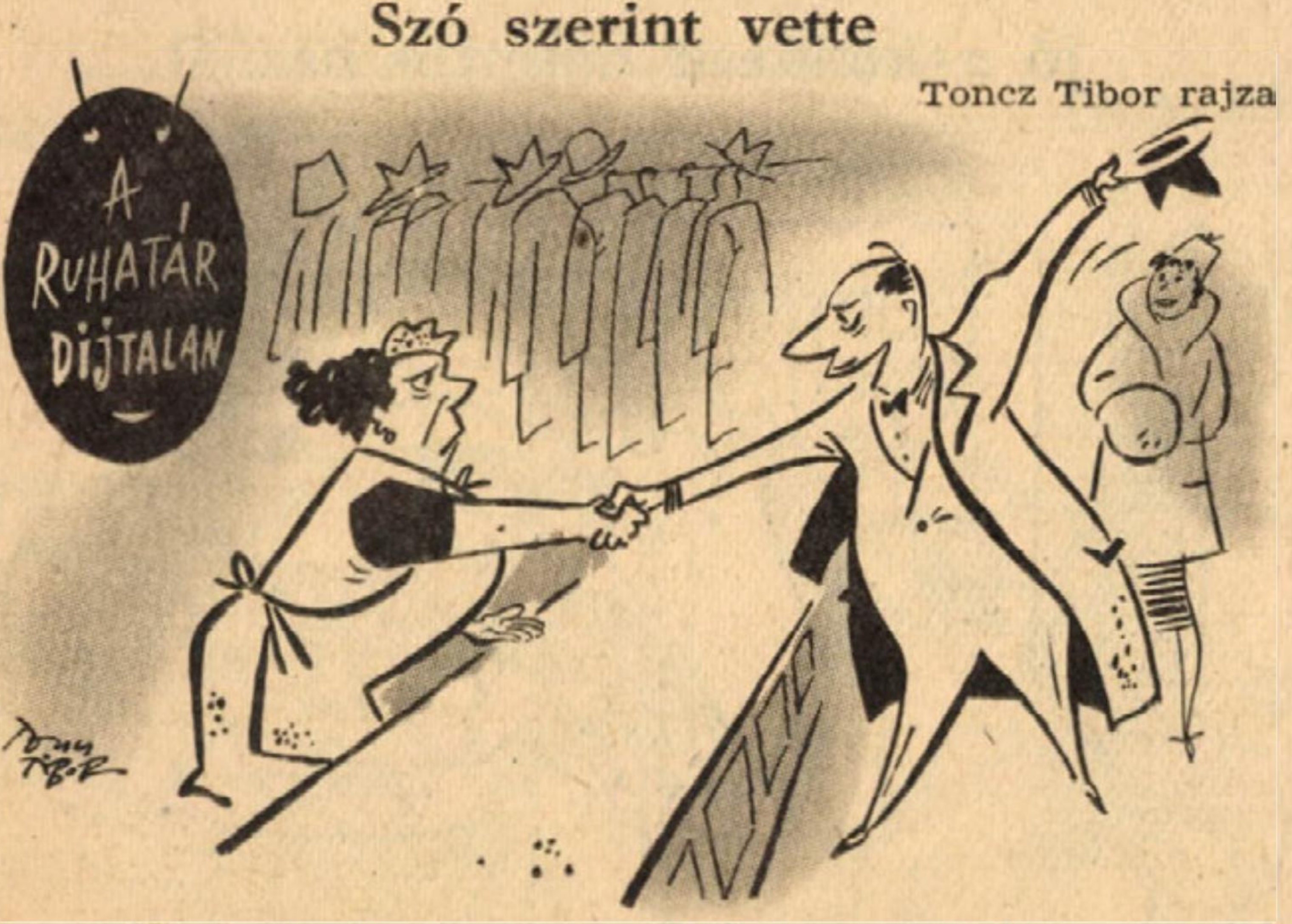

– Köszönöm, asszonyom, a kabát megőrzését . : : engedje meg . . . doktor Kovács vagyok . : :

Tájékozott film-író

Szegő Gizi rajza

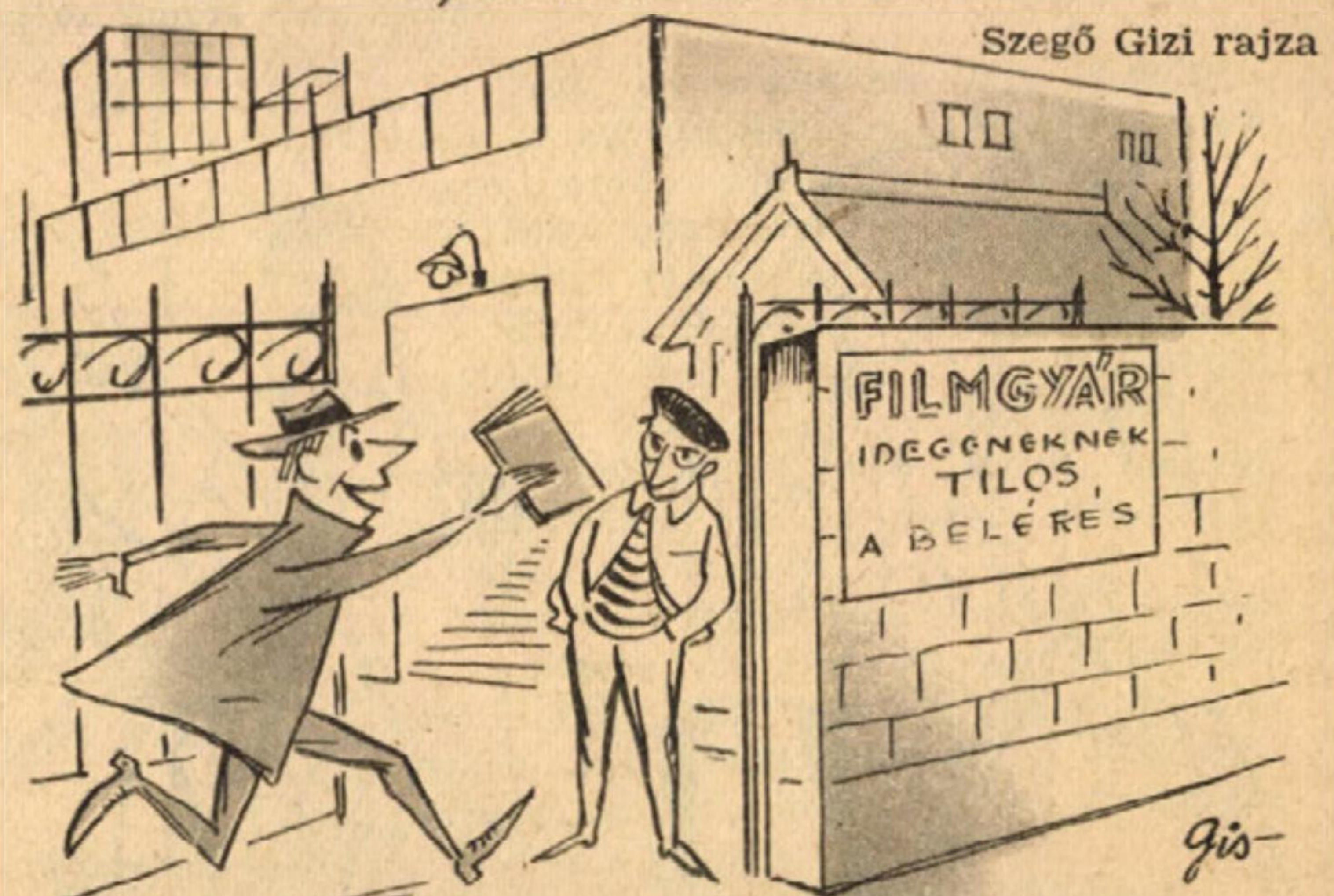

– Új magyar film-forgatókönyvet hoztam! Vigyáztam ám, hogy ne legyen befejezése! : : :

Önérzetes terelő puli

Szegő Gizi rajza

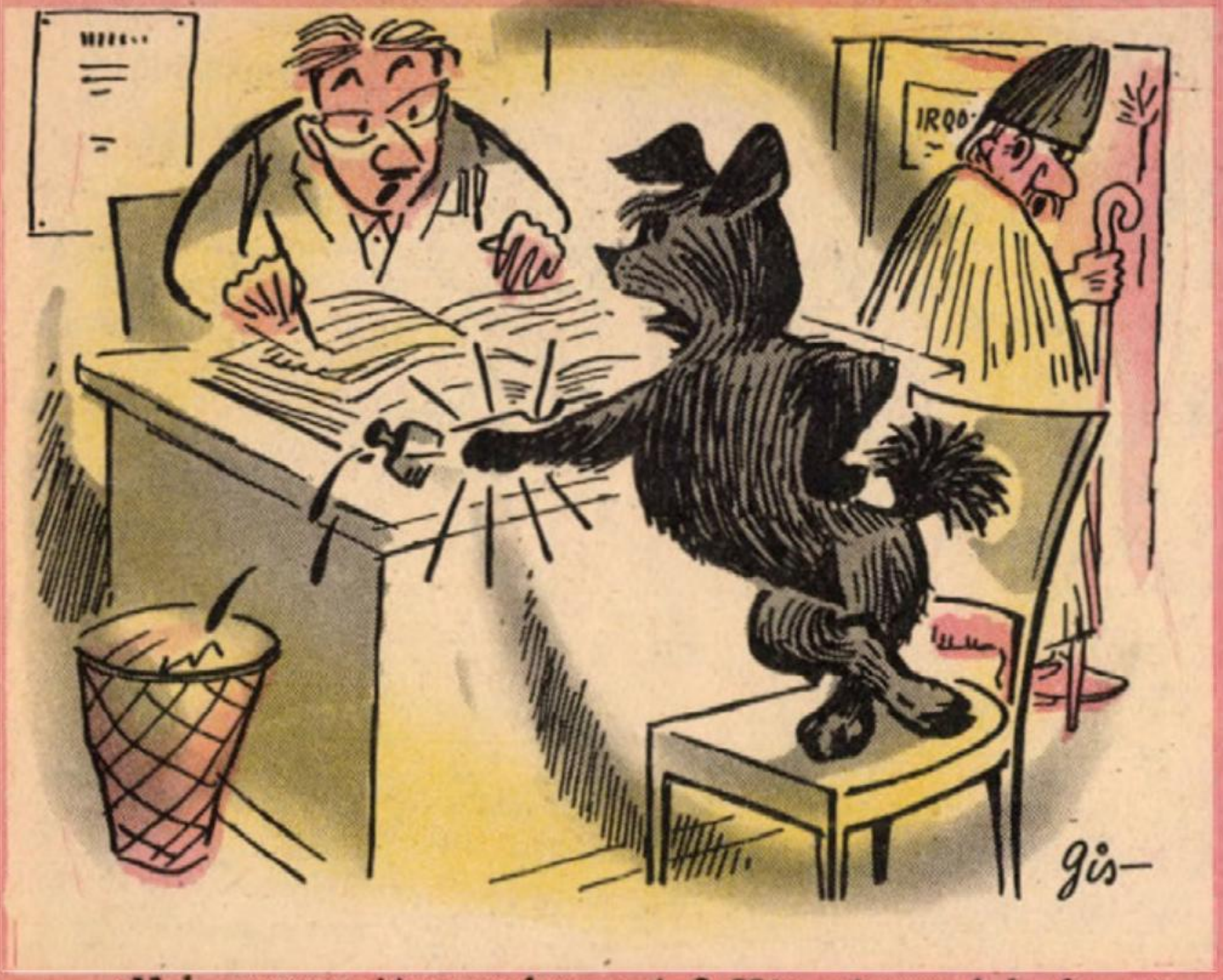

– Nekem nem jár munkaegység? Hát mit gondolnak, mire menne nélkülem a János bácsi?!

Mi mindenre kell majd gondolni!...

Toncz Tibor rajza

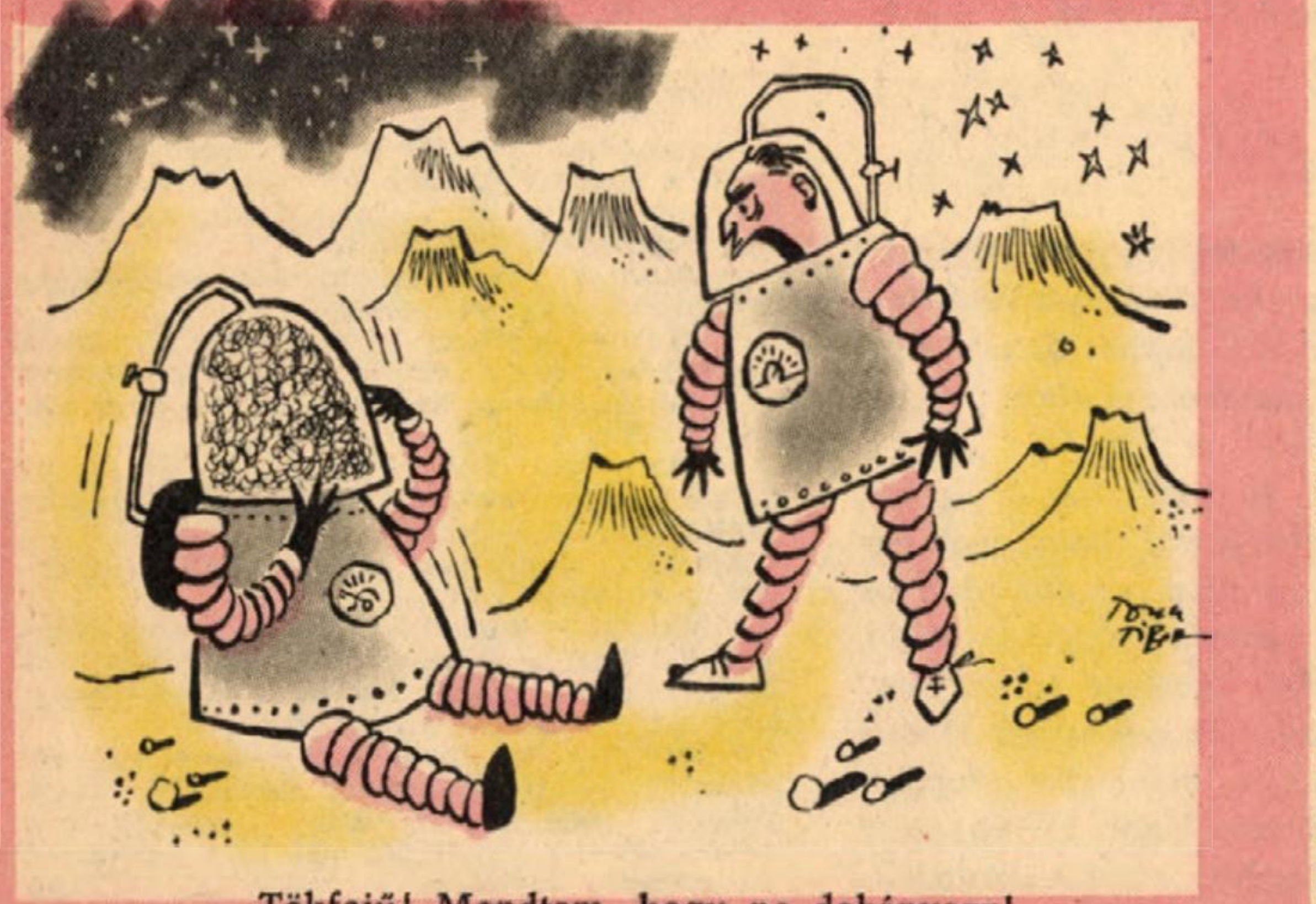

– Tökfejű! Mondtam, hogy ne dohányozz!

Az első mohikán

Szür-Szabó József rajza

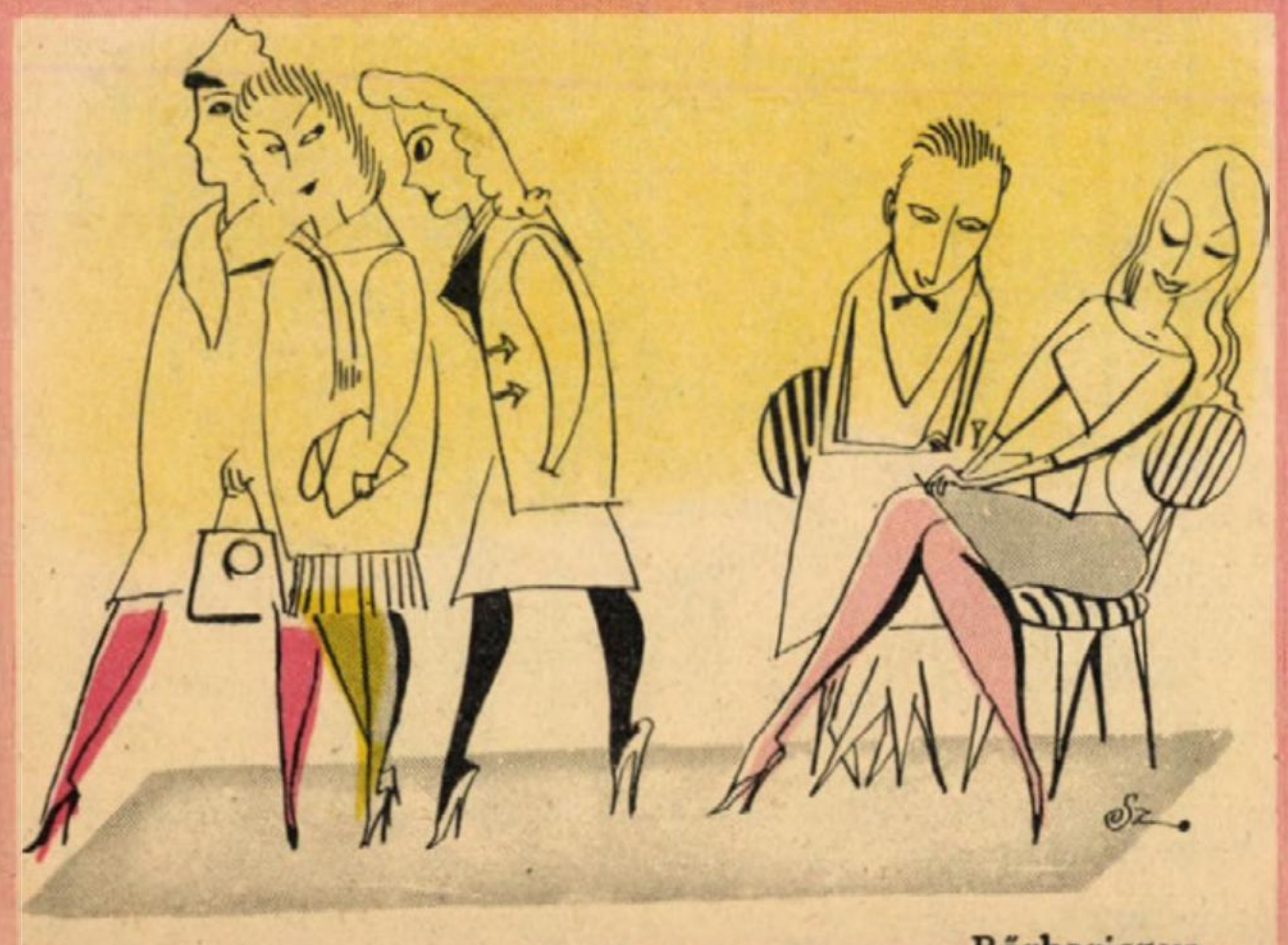

Bőrharisnya . . .

Nem meglepő tábla

Szür-Szabó József rajza

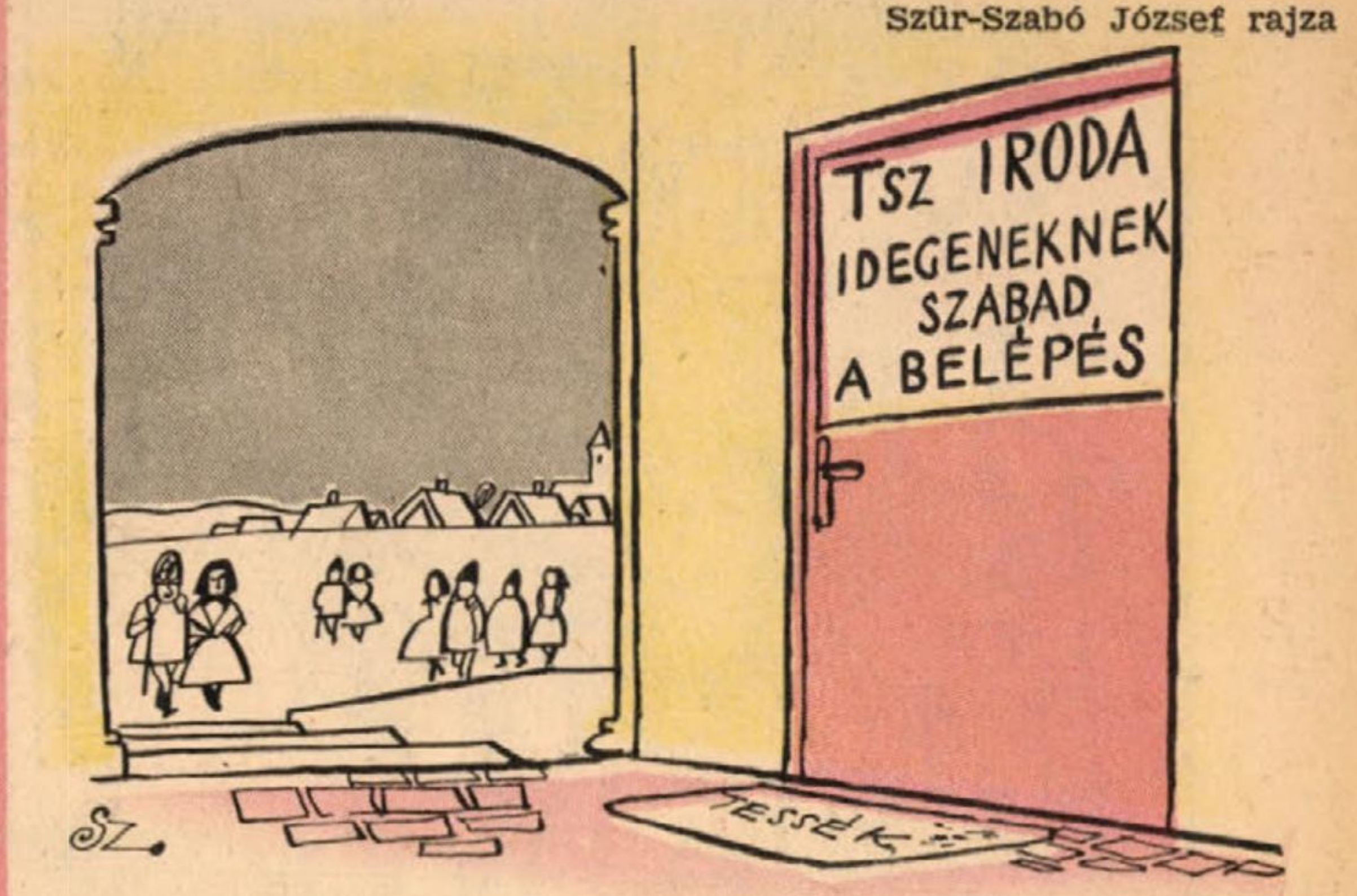

Alapozó edzés

Pusztai Pál rajza

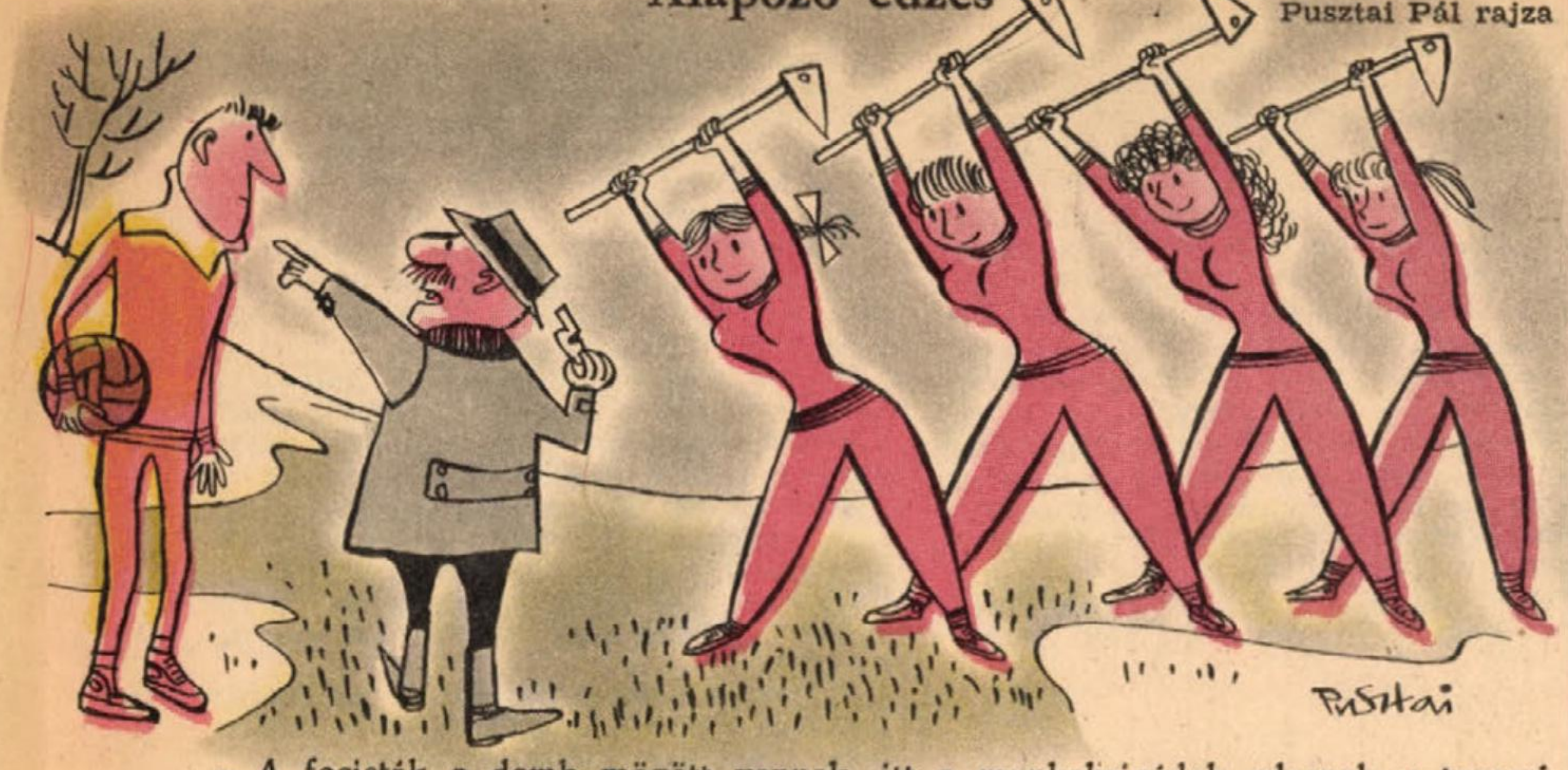

– A focisták a domb mögött vannak, itt a munkabrigádok edzenek a tavaszi munkákra . . .

Apró dolgok

Naponta olvashatunk rendőri híreket arról, hogy kik, hol és mennyit loptak el a nép vagyonából.

Nem lenne egyszerűbb, ha a napi jelentések helyett, havonta csak egyszer, hónap végén adnának ki egy zárókimutatást:

„Ebben a hónapban 36 férfi, és nő 6 millió forintot, és 40 fillért lopott. Az eljárást megindították ellenük."

*

Nincsen új a nap alatt.

A „Shakespeare összes"-ben olvastam, hogy Shakespeare a Romeo és Júlia első változatát később átdolgozta — már drámaírókkal közösen. Egy angol tudós szerint Shakespeare mellett Peele, Marlowe, Greene, és Kyd kezenyomát is fel lehet fedezni a darabban.

Tehát már akkor is voltak átdolgozók! Arról nem tudni, milyen százalék szerint osztozkodtak a tantiémen, de kívánom magamnak: bár az enyém lenne az a pár tekercs arany, amit zsebrevágtak.

Sajnálattal vettem tudomásul, hogy engem kihagytak a buliból. Igazán szólhatott volna nekem is a Marlowe . . .

*

Milyen csodálatos érzés lehet találni valamit.

Mindegy, hogy mit. Valamit. Vannak egyesek, akik olyan szerencsések, hogy mindig találnak valamit: hol egy papirusztekercset, hol egy elsüllyedt gályát, hol egy ősi szumír várost.

Istenkém, ha egyszer én is találhatnék egy szumír várost! Nem nagyot, csak egy kicsit, akkorát mondjuk, mint Pécel. De beérném egy kis szumír faluval is, amelyben nincs más, csak néhány ház, egy kis kocsma és egy postahivatal. Még ahhoz sem ragaszkodom, hogy közel legyen a vasúthoz.

De ha már nem vagyok ilyen szerencsés, akkor egyszer legalább egy tízest találnék i. sz. 1960-ból!

*

A fiam még csak tíz éves, de már most nagy gondot okoz nekem: mi lesz akkor, ha pályát kell választania? Még néhány röpke év, és döntenie kell.

A jó szülő tapintatosan támogatja, segíti gyermekét e nehéz kérdés eldöntésében. Már most elhatároztam, hogy segíteni, támogatni fogom a fiamat és olyan tapintatos leszek, hogy csak na. Tudom azt is, hogy a jó szülőnek figyelnie kell a gyermekét: mihez van kedve, hajlama, tehetsége? Ha úgy látja, hogy a gyermeket érdekli a kémia, és otthon is kedvtelve kísérletezik, akkor beadja a vegyipari technikumba. Ez egyszerű. Ha úgy látja, hogy a gyermeket érdekli a képzőművészet és szívesen festeget, beadja a képzőművészeti gimnáziumba. Ez világos.

De honnan tudták azok a jó szülők, akiknek a gyermekük asszirológus lett, hogy a gyerkőcnek tehetsége van az asszirológiához?

Micsoda nagy gond! Mekkora felelősség! Ami biztos, az biztos, holnap megkérdezem a fiamat: „Akarsz asszirológus lenni, büdös kölyök?!"

m. gy.

Mindenféle

Egyre nehezebb új betegségeket felfedezni.

*

Nagyon fontos, hogy az ember élete folyamán emlékekre tegyen szert.

*

Hogyan lehet napjainkban csatadalt költeni, amikor a lovasrohamot az interkontinentális ballisztikus lövedék helyettesíti?

*

Nehezen érti meg a zenét, akinek nem anyanyelve.

*

X-nek nincs véleménye, de szeretné megmondani.

*

Z író művelt, de nem olvasott ember.

F. L.

Jó a korszerű holmi a háznál...

Toncz Tibor rajza

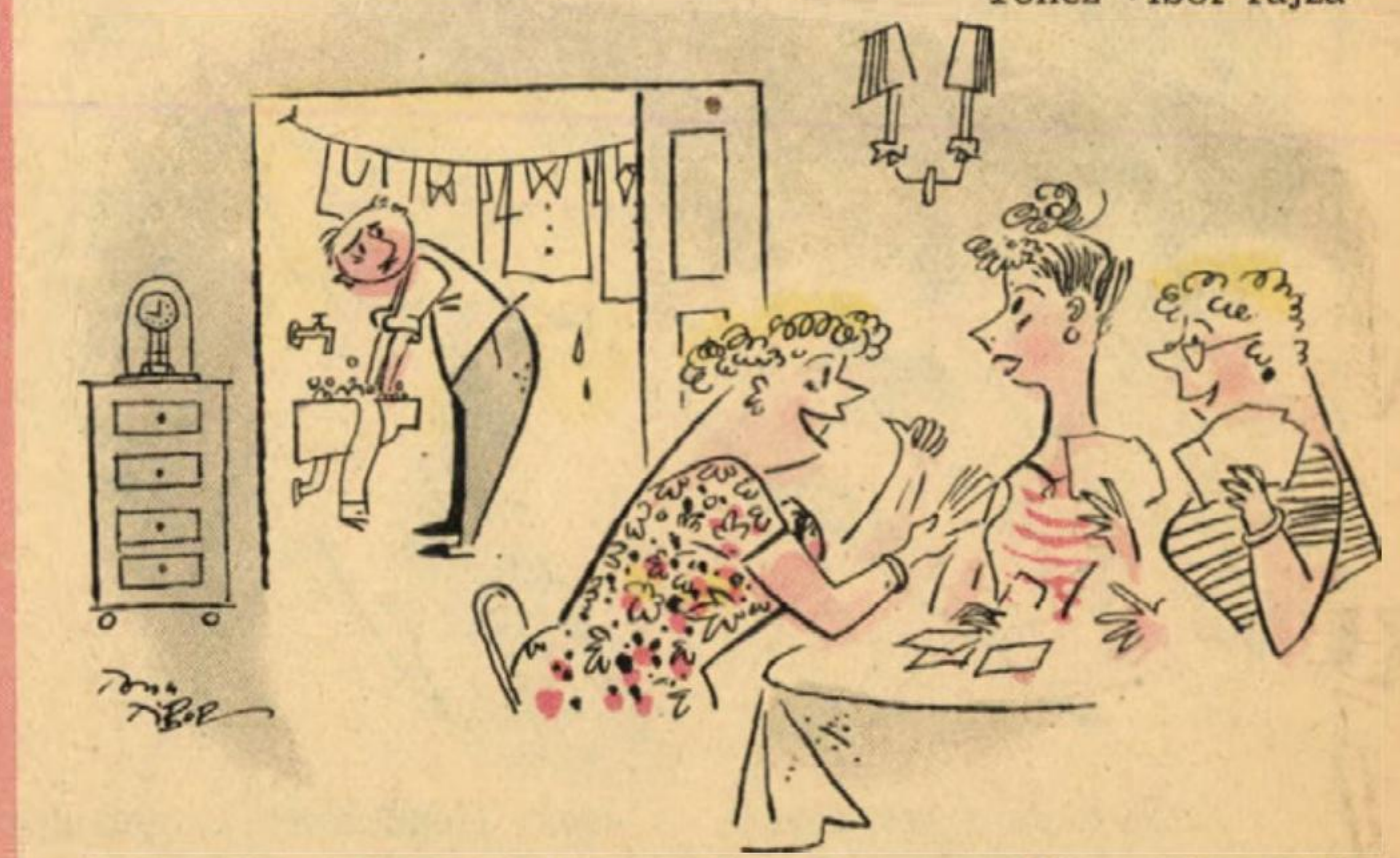

– Ezek a férfi nájlon-ingek valóságos áldást jelentenek nekünk, háziasszonyoknak! Most legalább van egy kis időnk magunkkal is törődni . . .

Influenzajárvány idején

Várnai György rajza

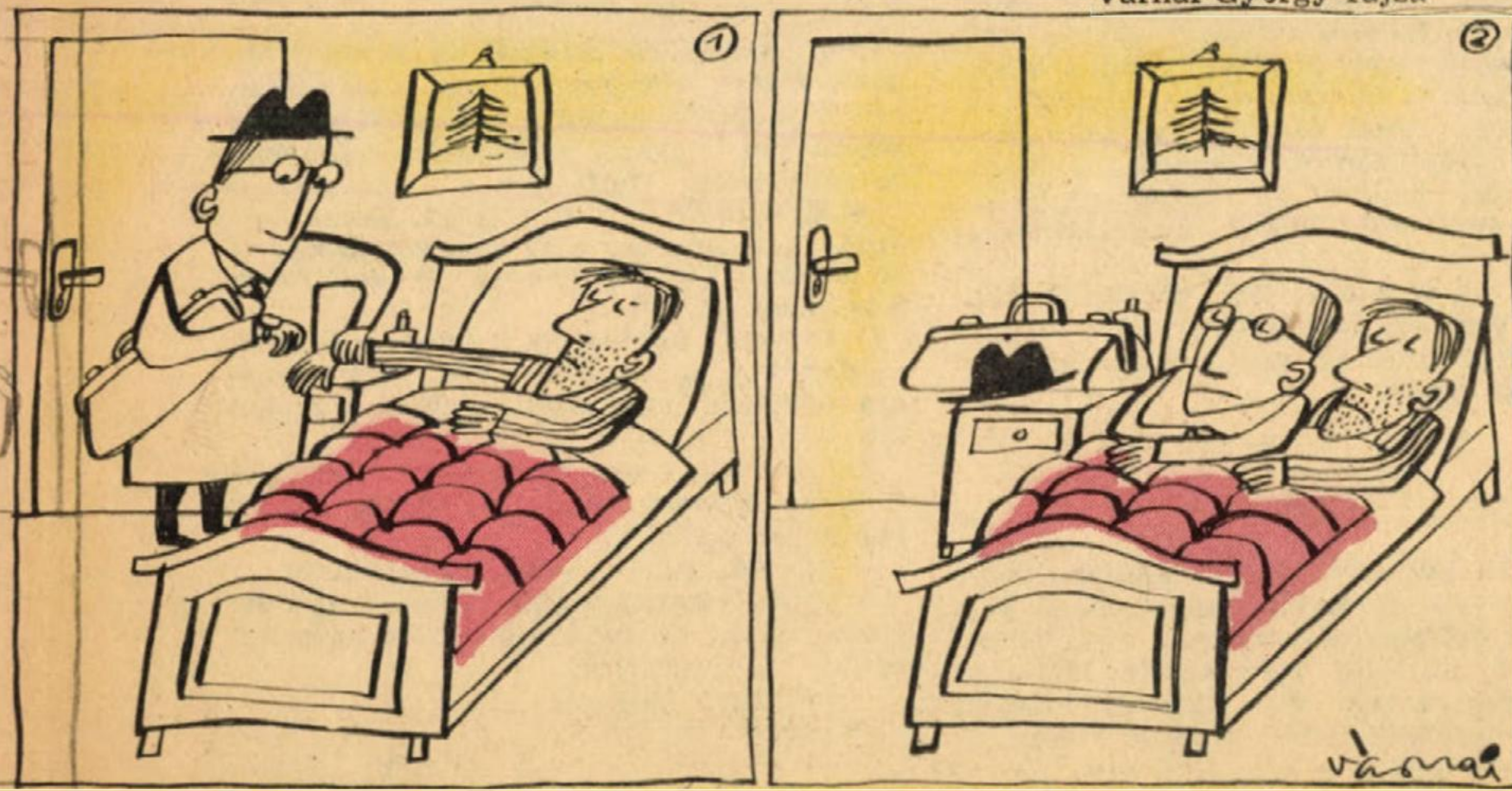

A MESTER ÉS HONFITÁRSAI

Ezt a kis történetet a régi Nyugaton élő magyar származású filmrendező mesélte. Esküszik, valóban megtörtént, noha jól tudja, hogy a hamis eskütételt bünteti a törvény.

Szigeti József, az évtizedek óta külföldön élő világhírű magyar hegedűművész Németországban turnézott és közben egy rajnamenti városkába látogatott. A helyi lap hosszabb cikkben méltatta érkezését.

Alig csomagolt ki a város legelső szállodájában, megszólalt a telefonja.

– Itt Cseregi beszél, – mondotta egy áhitatos hang magyarul. – Engedje meg, mester, hogy mint magyar szeretettel üdvözöljem nagy honfitársamat.

Szigeti meg is illetődött egy szemernyit. Szíves szavakkal köszönte meg a jelentkezést.

– Csak egy pillanatig óhajtom még igénybevenni a türelmét, mester – folytatta az ismeretlen honfitárs. – Figyelmeztetem, hogy él itt a városban egy Demeter nevű disszidens, aki bizonyára fel fogja hívni. Kérem, ne álljon vele szóba, elszánt csibész, aki . . .

Most már ridegen szakította félbe Szigeti:

– Nem azért jöttem ide, hogy bárkivel is szóbaálljak. Délután gyakorolnom kell, este játszom és kora reggel utazom tovább . . .

– Bocsánat, én csak jóakaratúlag figyelmeztetem, – szólt a telefonáló, majd „ott leszek a koncerten" csatakiáltással elbúcsúzott.

Alig rakta le Szigeti a kagylót, újból csengett a telefon. Ismét magyar hang jelentkezett.

– Bocsánat, mester, hogy zavarom, itt Demeter beszél, nem tetszik engem ismerni, de lelki szükségét érzem annak, hogy jelentkezzem. Mint magyar büszkén olvastam az újságban, hogy ide tetszett érkezni. Ide sodort a vihar és úgy érzem, kötelességem mint honfitársnak . . .

– Nagyon kedves, – vágott közbe Szigeti, – de nekem most gyakorolnom kell . . .

– Csak azt szeretném még mondani, hogy bizonyára fel fogja önt hívni egy Cseregi nevű magyar . . .

– Már megtörtént!

Demeter jajveszékelni kezdett.

– Ujujuj, akkor sajnos elkéstem! Kellemetlen, kellemetlen! Figyelmeztetni akartam, hogy ennél a Cseregiél nagyobb szélhámost nem szült magyar anya! Nehogy szóba álljon vele, vagy pláne üzletet kössön . . .

Most már idegesen válaszolt Szigeti:

– Kérem, én senkivel sem kötök üzletet! Hagyjanak már nekem békét, szeretnék túl lenni ezeken a dolgokon. Mondja, kérem, hány magyar disszidens él ebben a városban?

Demeter szolgálatkészen felelte:

– Csak mi ketten, Cseregi meg én . . .

Berlin, 1960. február.

Stella Adorján

Egy meós szerelme

I

Bors Károly, a Nappali és Éjjeli Edények Gyára meósa kicsi volt, de gyönge — hiába állítja másként a jól ismert szólás-mondás. Csöndes és szerény fiatalembernek ismerték, akik egyáltalán tudomást vettek róla — jelentéktelenségének legékesebb bizonyítéka, hogy senki sem fúrta az üzemi kollektívából; még a légy sem vétett neki. Műszakhosszat ott ült egy fölfordított selejt-bödönön, és a jobb keze ügyébe gúlába hordott alumíniumedényeket egyenként megvizsgálva átrakta a bal oldalára. Egy-egy lötyögő fülű fazekat, horpadt fenekű mosdótálat néha mentegetődző mosollyal visszaküldött a készítőnek — de legtöbbször, ha tehette, kis kalapácsával maga hozta helyre a hibát. Így dolgozott sorsával megbékélten, szinte láthatatlanul, fényes edények között kis matt meós.

II

Egy reggel új anyagmozgató segédmunkás tolta melléje az első átveendő készárut. Amint az edényekkel púpozott targonca mögül előbukkant a karcsú lány — Bors Károlynak abban a pillanatban úgy elkezdett dobogni a szíve, hogy attól tartott, a világ egyedülálló orvosi látleletét fogja produkálni: belülről kifelé törött bordák...

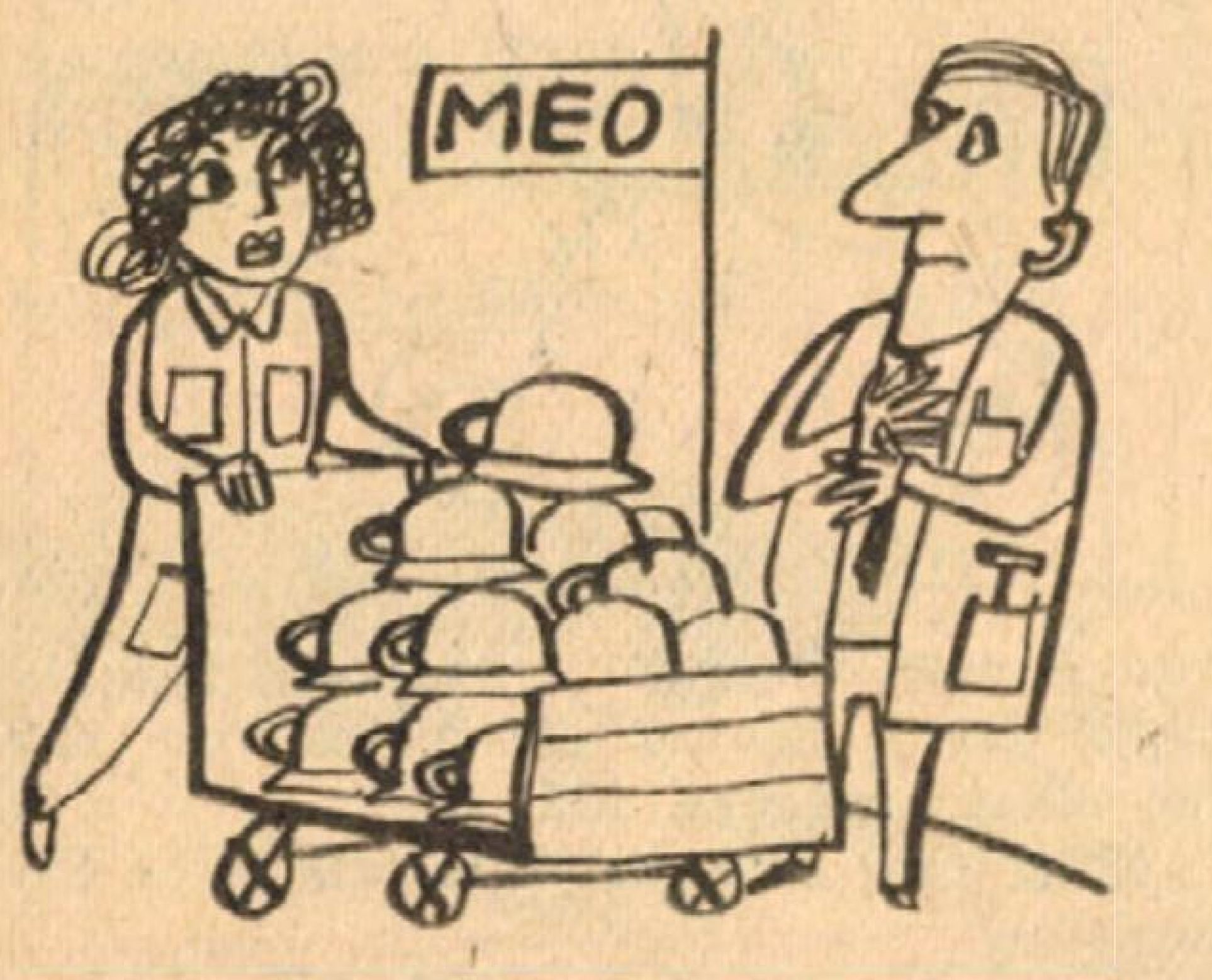

Overallban ő még ilyen szépet nem látott.

A targonca tetején történetesen éppen éjjeli edények voltak; a szőke munkaerő kissé még ügyetlenül, kettesével, elkezdte a kirakásukat. S amint ott hajladozott velük, egyszer csak megérezte magán az égő tekintetet. Hogyne érezte volna — azbeszt-overall se védhet ennyire, izzó pillantások ellen! Félig lehajolva egy másodpercre a meósra nézett, majd a kezében illetlenkedő két diszkrét edénykére — és nyaka, arca, fülei lassan elrózsaszínesedtek...

Erre Bors Károly is elpirult, és zavarában kis kalapácsával horpadtra alakított egy teljesen hibátlan bilit.

III

Műszak végeztével a meós reményteljes ábrándozással sétára indult a belvárosi utcákon.

Gyönyörű hivatás az övé — nagyszerű dolog élni, s különösen Budapesten élni. Milyen szép minden. Az emberek pirospozsgásak, a foghíjas telkek — milyen találó, szellemes kifejezés! — lassan mind beépülnek; s a hídhíjas vizek is — gondolta hozzá, midőn a Március 15. térre ért. Lelki szemeivel már látta is az új Erzsébet-híd karcsú ívét, Európa csodája! És lelki lábaival el is indult rajta Buda felé — oldalán szőke hitvesével és néhány apró gyermekükkel. Beh' szép lesz.

Sétája végén betért egy magánszektorhoz és vett magának egy új munkanyakkendőt.

IV

Csakhogy ábrándjainak hősnője, a szőke Vera pár nap alatt teljesen beleilleszkedett az üzem légkörébe, és elsajátította az összes tudnivalókat. Megtanulta a targoncából négyesével, hatosával kirakni az edényeket — és rájött, hogy a meós csupán jelentéktelen, néma tartozéka a zajos teremnek, nem sokkal érdekesebb, mint homorúra ült selejt-bödöne. S a közöny már megfelelő védőpáncél mindenfajta izzó pillantással szemben — többé észre sem vette őket, az új nyakkendőt pedig pláne nem. Ellenben áhítattal mutatkozott be Halfi II.-nek, az üzem büszkeségének, a kerület-válogatott futballistának, aki a fizetésnapon rendes szokása szerint a pénztártól lelátogatott néhány percre a munkahelyére is, elbeszélgetni a dolgozókkal.

Mióta világ a világ, edénygyári meós szívét ilyen csüggedés még nem szállta meg.

V

Bors Károly boldogtalanul őgyelgett a belvárosi utcákon.

Foglalkozását nevetségesnek érezte — egyszerűen nincs értelme az életének, s különösen Budapesten nincs. Milyen csúnya minden. Az emberek sárgapozsgásak, és igazán lehangoló, hogy tizenöt évvel a háború után még mindig vannak foghíjas telkek — milyen bárgyú kifejezés, ilyet is csak Pesten találhattak ki, éppolyan szellemtelen, mintha azt mondanák: a fogsorból hiányzik egy ház — az Erzsébet-híd hiánya pedig egyenesen bosszantó, Európa szégyenfoltja!

Vánszorgása végén betért egy MÉH átvevőhelyre, s a még gyűretlen szőke-csíkos nyakkendőjét eladta tizenhat dekagramm rongyként.

VI

Az üzemben gépiesen végezte dolgát, lehajtott fejjel: orrát belelógatva az edénybe, amelyet éppen vizsgált. Valahányszor meghallotta Vera közeledő kis kocsijának nyikorgását—ó, mennyei hárfamuzsika! — fölnézett és bánatos gyönyörűséggel nézte a kirakodó lányt; amíg az tova nem lejtett, oly kecsesen tolva az üres targoncát, mint egy gyerekkocsit...

Már-már beletörődött, hogy soha egy szót sem váltanak, s le kell számolnia reménytelen szerelmével; amikor olyasvalami történt, ami még az ő galambepéjének is sok volt.

Egy nap az állványokon túl az egyik bödönfödő-fogó készítő asszony átkiáltott az éppen kirakodó Verának, hogy nézze meg, hány óra. A falióra pontosan Bors Károly háta mögött ketyegett elég alacsonyan — s a lány oldalt se lépve guggoltából nézte meg, és kiáltotta vissza. A meós esküdni mert volna, hogy egyszerűen keresztülnézett rajta.

Ez aztán fölpiszkálta az eddig rabszolgasorban tartott férfihiúságát. Hát már teljesen levegőnek nézik őt? Na hát majd megmutatja egyszer! Megmutatja, hogy őt sem a húsvéti nyuszi költötte, ő sem akárki. Olyat tesz, hogy az egész gyárnak tátva marad a kapuja; s nemhogy Vera, hanem az SZTK röntgenorvosa sem fog tudni keresztülnézni rajta!

De mi olyat tehet? Bár tűzoltó lenne, határőr vagy országgyűlési képviselő... Mert ugyan micsoda merész tettet hajthat végre egy meós?

VII

Lelkének imigyen lobogó lángjára még spiritusz volt az a hír, hogy Halfi II., címzetes vájdlingfülszegecselő az edzőtábor és a külföldi túra között 1960-ban immár másodszor, ma tizenegy órakor bejön a munkahelyére, kivenni részét a tervteljesítésből.

Háromnegyed tizenkettő után néhány perccel a vállalatvezető és a főkönyvelő kíséretében meg is érkezett az üzem büszkesége; helyet foglalt a munkaasztalához készített fotőjben, és ünnepélyesen fület szögecselt egy vájdlingra.

— Soron kívül exportáljuk! — áradozott a főkönyvelő, és kezet csókolt Halfi II.-nek. Az üzem dolgozói áhítattal nézték a nagy labdaművész alkotását.

— Csak még egy formaság, a minőségi ellenőrzés..., — mondta a vállalatvezető mintegy szabadkozva, s óvatosan, saját kezűleg vitte a vájdlingot a meóshoz.

Bors Károly szakszerűen kezébe vette — és ebben a pillanatban érezte, hogy itt az alkalom a hőstettre. Most megmutathatja, hogy nem ÁPISZ-vízfesték folyik ereiben! Összeszedte minden bátorságát, és kimondta:

— Lötyög a fül. Nem veszem át! Selejt.

A szakik között mormogás támadt — és látta, hogy Vera tágranyílt szemekkel néz rá. Ettől vérszemet kapott, s most már egyenesen a vállalatvezetőhöz fordult:

— Nem is csoda. Halfi II. nem értheti a szakmáját, mert nem kell dolgoznia. Az ő státusza itt az üzemben szinekura. Valójában a gyári futballcsapat balösszekötői állásáért kapja a fizetését.

Várta a hatást. Lett is.

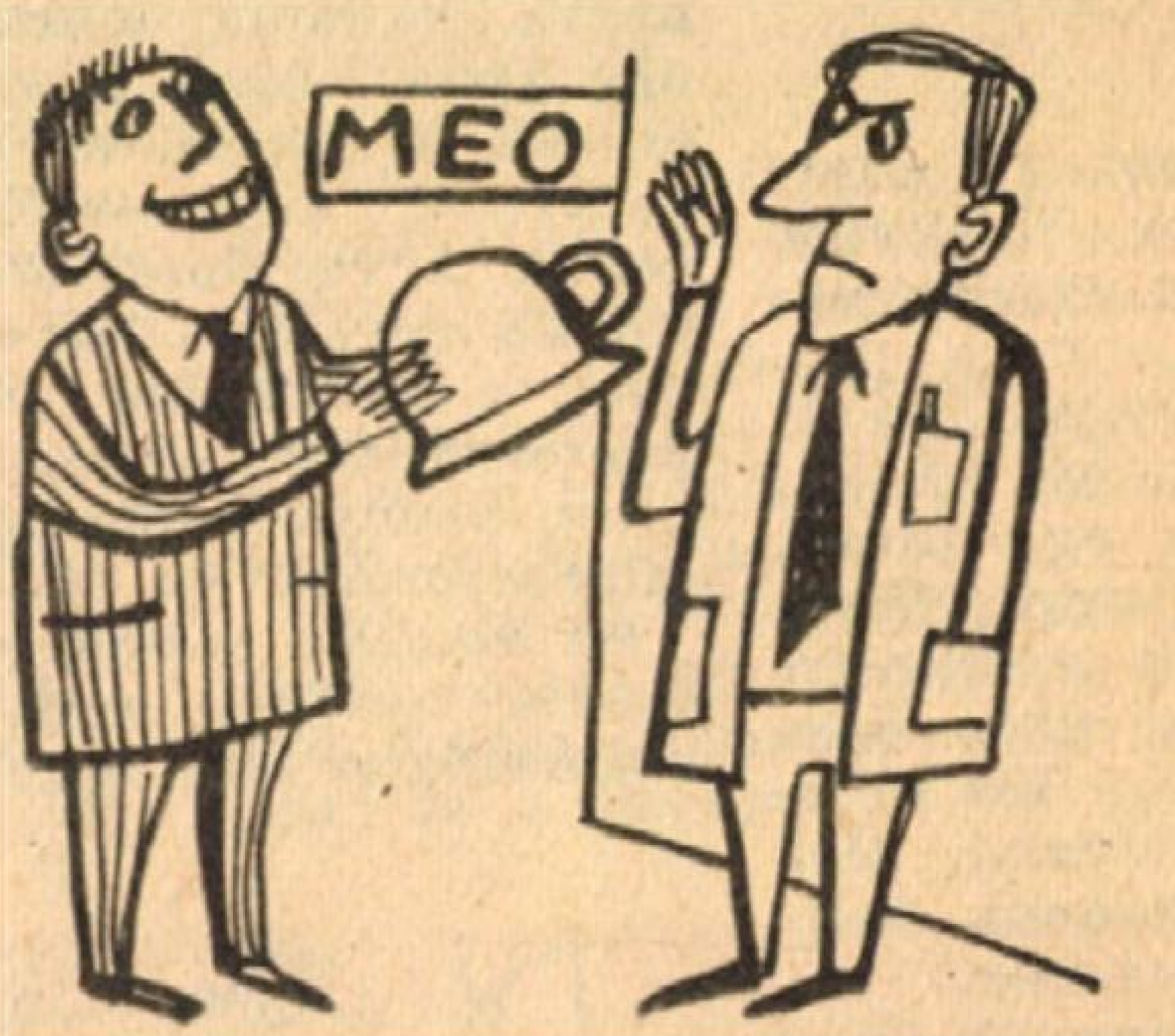

— Igaza van! — mondták a szakik. — Mi melózunk helyette is! — és ajkbiggyesztve adták kézről kézre a lötyögő fülű vájdlingot. A vállalatvezető és a főkönyvelő zavartan elsiettek; Halfi II. pedig annyira szívére vette a bírálatot, hogy elhatározta, amint visszatér külföldi túrájáról, átigazolja magát valami más amatőr egyesületbe.

De Bors Károly szerelmes szíve csak azzal törődött, hogy a szőke, karcsú anyagmozgató-tündér csillogó szemekkel néz rá: én hősöm! — mondták ezek a szemek.

S azok után, amit az imént tett, már csekélység volt olyan bátornak lennie, hogy udvarolni kezdjen Verának — majd néhány nap múlva egy targonca mosófazék átvételekor meg merje kérni a kezét, és minden egyéb áhított testrészét.

VIII

Bors Károly, a Nappali és Éjjeli Edények Gyára közismert meósa türelmetlenül járkált föl és alá a szülészeti klinika folyosóján. Egyszer csak a lépcsőházban megpillantotta Halfi II.-t.

— Á, á, már egy éve, hogy elment tőlünk! — szólította meg magabiztosan. — Mi újság? Szintén gyerek ügyben? Apa lesz maga is, apa?

— Dehogy, apafej, itt focizom a klinika csapatában, az esedékes havi asszisztensnői fizetésemért jöttem! — felelt a kiváló láb.

Ekkor kinyílt egy ajtó, s egy tényleges klinikai dolgozó lépett ki rajta, karján bepólyázott kisded.

— Tessék, Bors apuka, itt a fiúka!

A meós tétován nyúlt feléje, megtapogatta, majd a meghatottságtól szórakozottan megjegyezte:

— Lötyög a füle...

De azért átvette.

Dunai Ferenc

Kötelező tanfolyam

Pusztai Pál rajza

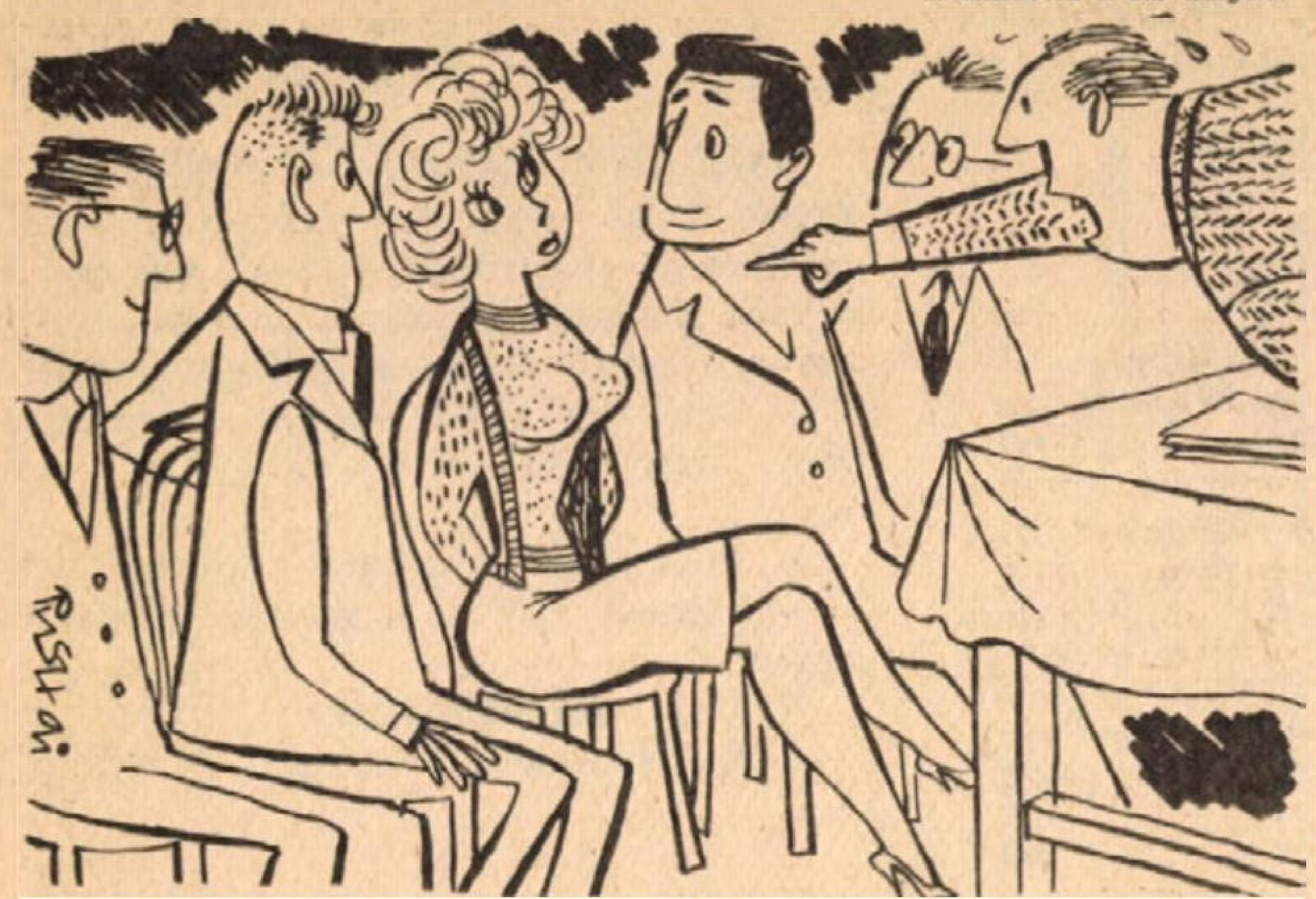

– Magát felmentem a tanfolyam alól. Sem a hallgatók. sem én nem tudok figyelni az előadásomra!

Az első politechnikai óra után

Szür-Szabo József rajza

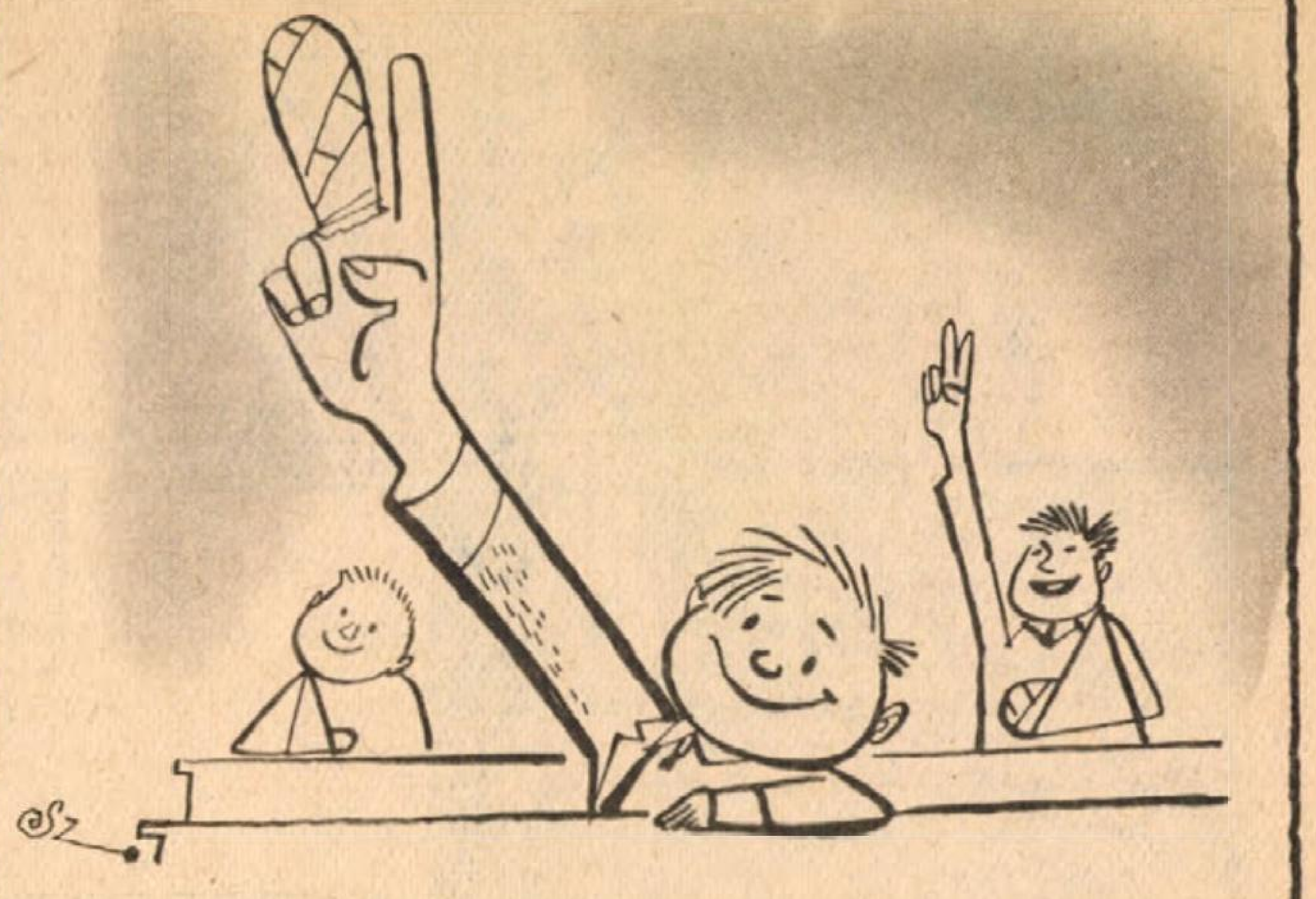

Kép szöveg nélkül

Kaján Tibor rajza

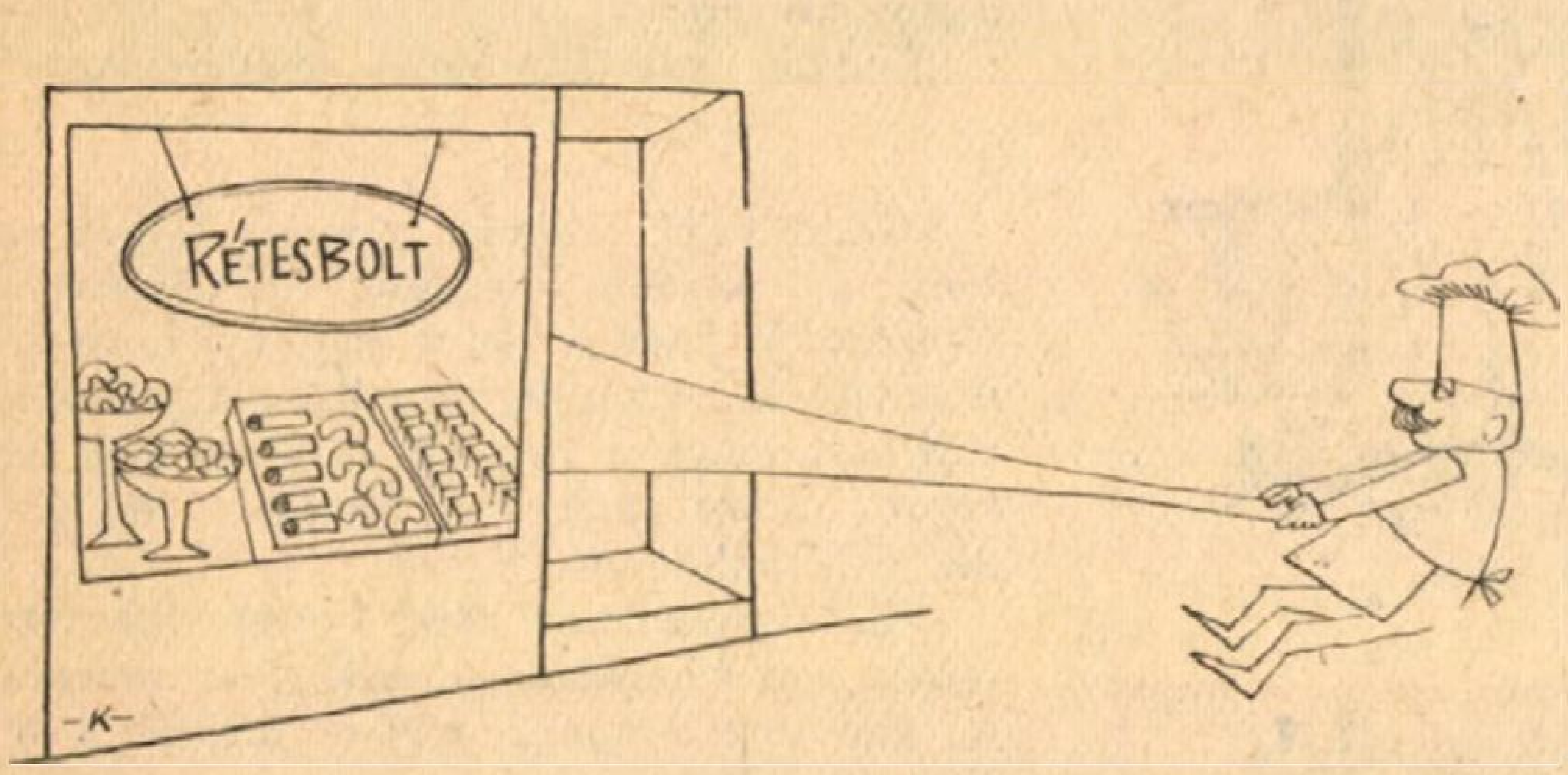

A bújtatott adminisztrátor

Schwott Lajos rajza

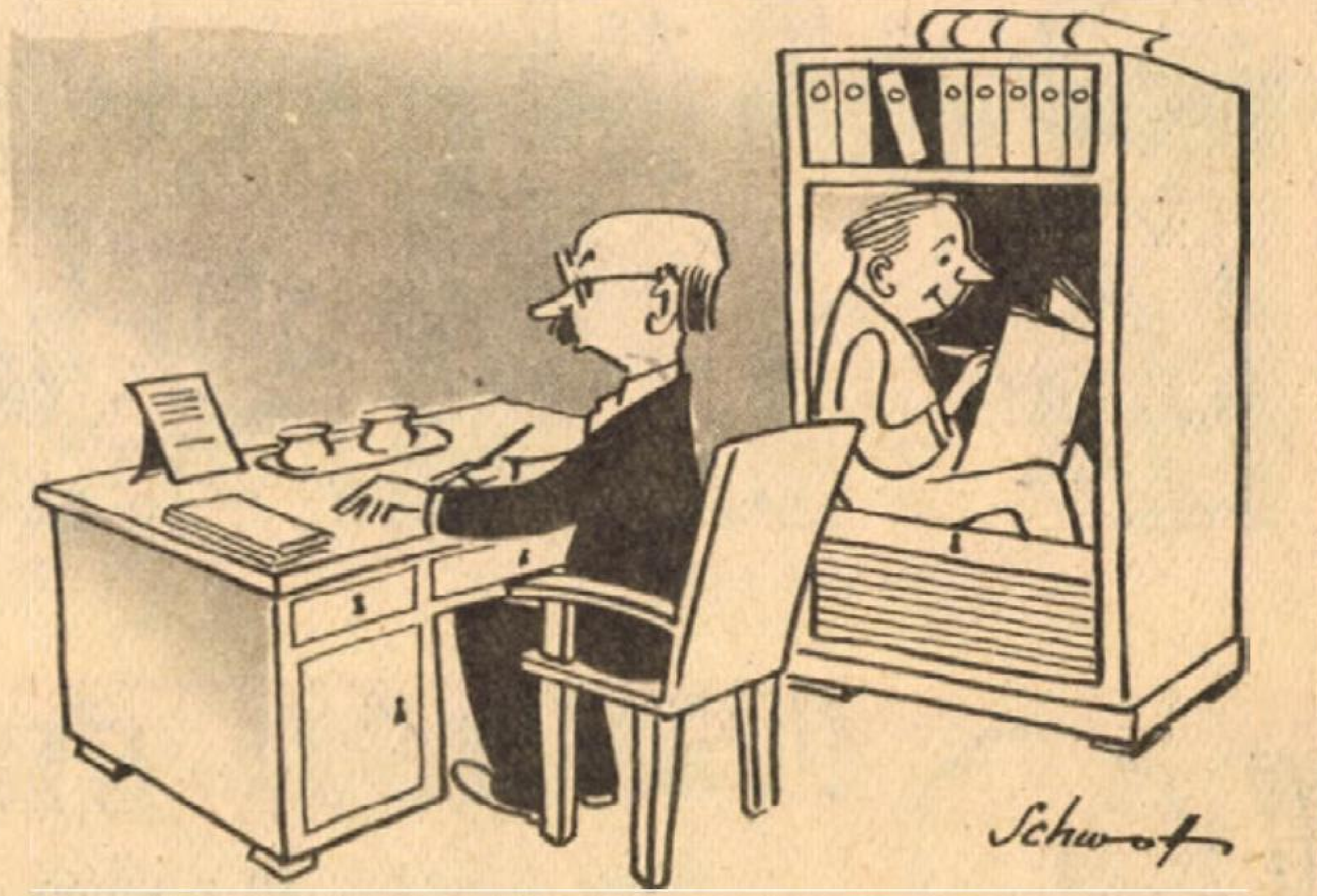

Sztyepan Olejnyik

Cuki-baba a Kollegiumban

Képén púder,
Rúzs a száján,
A szemében révedt ködök.
A hölgyike éjfél táján
Valamelyik grillben csörög.

Egy jampeccal rángatózik.
S az így suttog: „Ó, mucuska!”
Néz a pincér s megfogózik.
„Hisz ez a lány kollégista!”

Mi a fene?
Itt diáklány?
Itt járja a bugi-vugit?
Piszkál másnap ez a látvány
S elvisz egy kollégiumig.

Belépek.
Lám körülöttem
A folyosók tágak, tiszták
És népesek. Jókor jöttem,
Láthatok sok kollégistát.

Bizony sok dicséret kijut
Annak, amit én itt látok:
Seregestül pompás fiúk,
Csapatostul remek lányok.

Nagy csoportokba verődtek,
Megvitatnak minden témát.
Tudom, hogy már várják őket
Felfedezetlen planéták.

Várja őket sok küzdelem,
Munka, hírnév, színe-java.
S íme
Szembelibeg velem
A kipingált cuki-baba.

Dekoltázsa arcpirító,
Mintha nem volna ruhája.
Elszakadt a társaitól;
Mind dühös rá és utálja.

S amikor már tűrhetetlen,
Beolvassák neki sorban,
Hogy vizsgán nem ül nyeregben,
De a fején lófarok van.

Restelli a többi kislány,
Ő az egyetem szégyene.
Utoljára is egy vizsgán
Bolond eset történt vele.

Megszeppenve ült a szépség,
Ekkor esett meg a kázus.
„Érc, olaj meg gyapot. És még
Mi mást ad a Kaukázus?”

S a tanár még segít neki,
Hogy dűlőre tudja vinni,
S átlátszóan ezt kérdezi:
„Nos? Mit szokott este inni?”

Szájába rágja, hogy „tea”.
S fel is derült már a kobak.
„Ja persze! Hisz onnan jön, a
Kaukázusból a konyak!”

S nem pirul el szégyenében,
Ne higgyük, hogy zavartan ül.
Ó, nem! körülnéz kevélyen
És mosolyog szemtelenül.

Neki minden „süket ötlet”,
Minden smafu és kismiska.
Hol diáklány, hol víg özvegy —
Akad ilyen kollégista!

Ki protezsálta ide be?
Ki csinált itt neki helyet?
Bizony, már legfőbb ideje:
Lássuk azt az új szellemet!

Ha egy ilyen próbálkozik
Beférkőzni —
Vissza, vissza!
Itt az kell,
Aki dolgozik,
S nem a mucus-kollégista.

Radó György fordítása

Sortatarozás,
avagy a környezet hatása

Pusztai Pál rajza

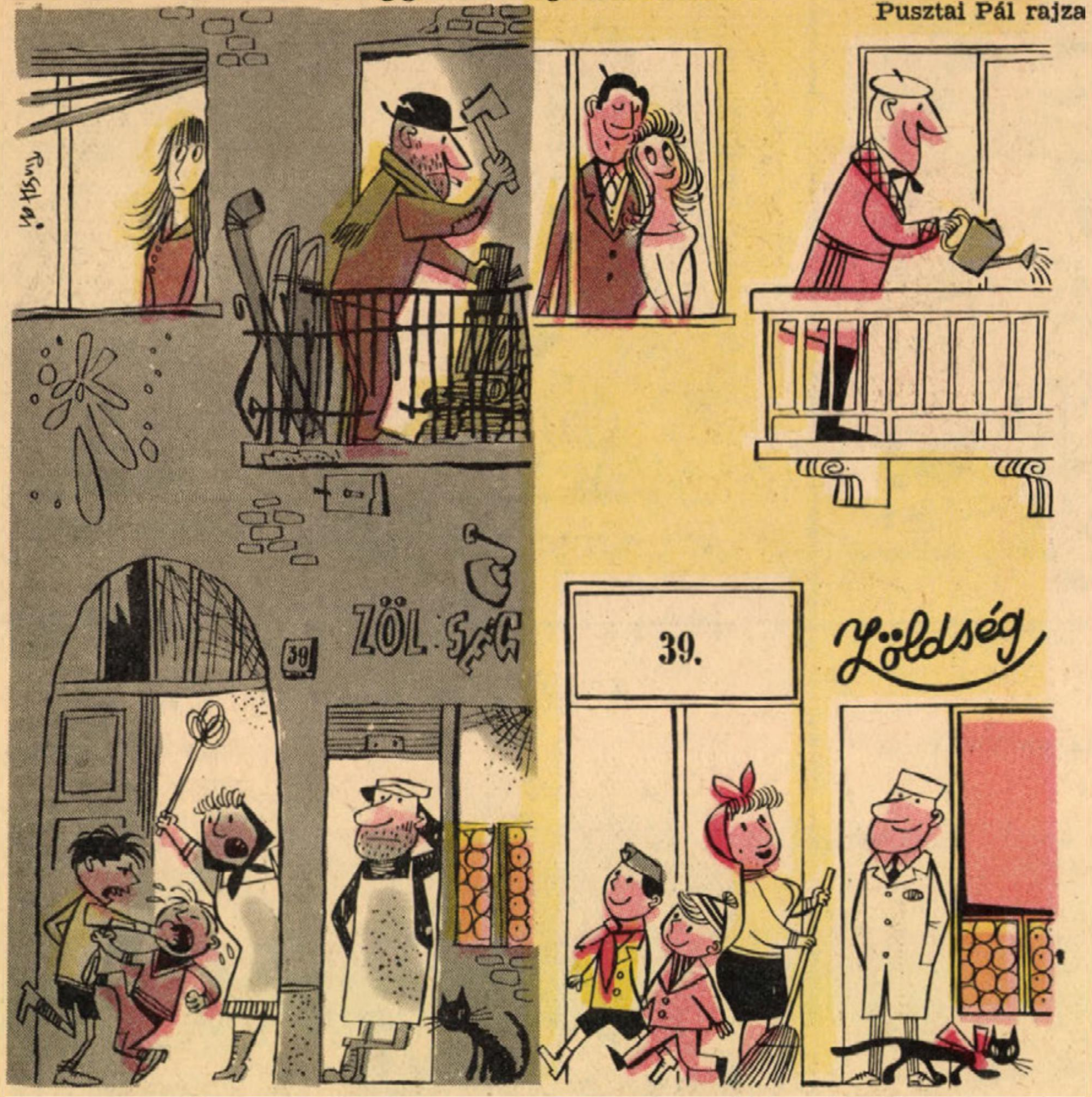

Tatarozás előtt

Tatarozás után

Tavaszi szonett

Hüvös hóember áll a domb tövében,
  Mint mészkőszikla. Szürke még a táj,
  De aranyszínű kacér napsugár,
Lágy rügyecskékre csókot hint — az égen.

  Szétoszlik im' a sápadt télhomály,
S a földből kikukucskál tejfehéren
Egy karcsú hóvirág. Szirom szemében
  Kis harmatcsepp ragyog. — Ó, mennyi báj!

Hóemberünk, — hisz nincsen ő se fából,
  A hóvirághoz lépett nagyvigyázva,
  S így szólt: nem jönne este filmszínházba?

Az olvadozó hóember szavától,
  Ilyen csodát már látott a világ,
  Tüstént pipaccsá vált a hóvirág...

Dalmáth Ferenc

IDEGENFORGALMUNK KÖSZÖNTELEK

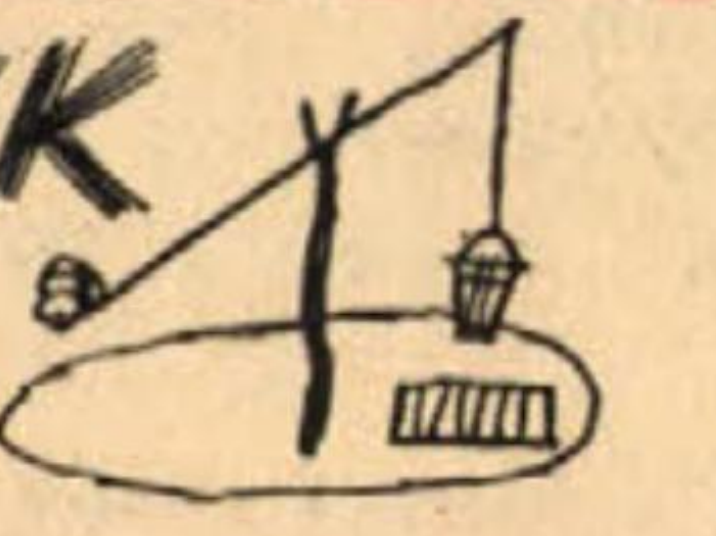

Az elmúlt ősszel láttam bukaresti követségünk halljában jókora plakáton ezt a szívet-lelket üdítő jelenséget: a marcona képű, csikós, díszruhájában éppen a puszták végtelenjét kémleli, s mintegy szuggerálja a külföldi szemlélőnek: „Jöjjön Magyarországra, a csikósok és a puszták országába".

Hát még mindig csak erről híres ez az ország? — Csak efféle mutatványokkal lehet hazánkba vonzani a külhoniakat? — kérdezgettem magamtól. Hamarosan rájöttem azonban, éppen az IBUSZ hazai propagandájából, hogy nem így van.

Egy IV. osztályúnak minősített, már számtalanszor halálra ítélt italboltban (Váci út 4.) fedeztem fel a minap az idegenforgalom itt kifüggesztett hirdetményét. Ezúttal a csikós életmód helyett a Balaton vonzó vidékét, Tihanyt, a vitorlásokat stb. szemlélhettem. Ez igen! Kiáltottam fel. Csak a plakát feliratát nem értettem:

„Visitez la Hongrie!"

Egy volt idegenlégionárius — kevéssé józan, de ismeretterjesztésre készen — segítségemre sietett. Lefordította a szöveget:

„Látogassa meg Magyarországot".

A Váci út elejéről azonnal útnak indultam szép hazámba.

gy. l.

A humor könyvéből

ASZLÁNYI Károly, a tragikusan elhunyt fiatal humorista a Körúton szembetalálkozott egy írókollégájával, aki egy hatalmas görögdinnyét cipelt. Amikor egy utcai mérleghez értek, a kolléga megállt.

– Várj egy kicsit, közben megméretkezem. Légy szíves, fogd addig ezt a dinnyét.

A humorista elhárította a súlyos terhet.

– Méresd csak le magad a dinnyéddel együtt.

– Meg vagy bolondulva?

– Szerencsétlen, hisz úgyis megeszed!

*

BEETHOVEN nem sokat adott a társadalmi rangokra, befolyásra. Bátyja annál inkább hódolt a meggazdagodás és érvényesülés korszellemének. Amikor egy csinos földbirtok gazdája lett, legközelebbi újévi névjegyén már így mutatkozott be öccsének:

„Johann van Beethoven földbirtokos."

A lángeszű öccs ezzel az ellennévjeggyel viszonozta ezt:

„Ludwig van Beethoven elmebirtokos."

*

MIKSZÁTH Kálmán törzsasztalánál az írók a szerelmi szakítás művészetéről vitázgattak. Sokféle nézet merült fel, végül is a vita azzal zárult, nem lehet úgy szakítani, hogy vagy a férfinak vagy a nőnek ne fájjon. Akkor megszólalt Mikszáth, aki eddig csak hallgatott.

– Már engedjétek meg, hogyne lehetne. Igenis van a szakításnak egy olyan variánsa, ami sem a nőnek, sem a férfinak nem okoz fájdalmat.

– Képtelenség. Mi volna az? – kérdezték többben.

– A házasság – felelte a nagy humorista.

E heti hirdetésünk

kiváló szakemberek
pontos munka
elégedett vevő

Női-, férfi-, gyermekruhát és fehérneműt mérték után készítenek a

**TEXTILRUHÁZATI
KISIPARI SZÖVETKEZETEK
MÉRTÉKSZABÓSÁGAI**

Mérges levél Moszkvából

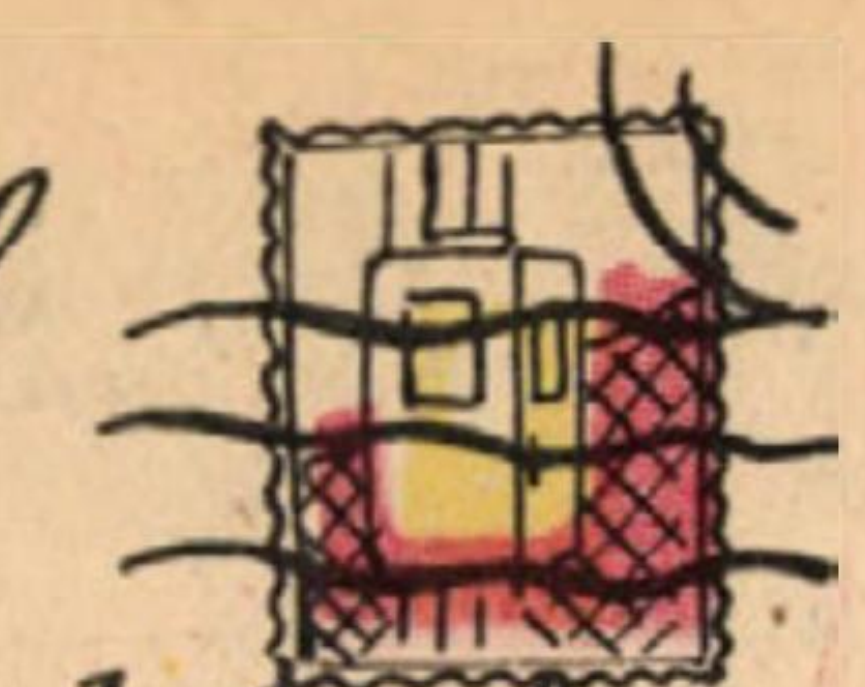

Néhány hónappal ezelőtt új épületbe költözött a moszkvai rádió. A munkatársak körében azóta újfajta játék született: a lifttotó. Előfordul ez a játék más épületekben is néha, de itt folyik a legrendszeresebben. Arra kell tippelni, hogy a négy felvonó közül másnap hány fog működni. (Összesen ugyan nyolc lift van, de négyet a szerelők még egyáltalán nem tudtak üzembehelyezni, s ezért csak a másik négy közül romlik el naponta egy-kettő félig vagy egészen.)

Én, mint vendég, nem veszek részt a sajátságos totózásban. A lift azonban, úgy látszik, nem tudta azt, hogy vendég vagyok, s akkor romlott el, amikor benne voltam. Történt pedig ez a következőképpen.

Az egyik utas – egy szakállas bácsi – a VI. emeleten akart kiszállni. Az V. emelet után a lift vágtatása megszűnt, rántott rajtunk egy nagyot és csigalassúsággal mászni kezdett a VI. emelet felé. (Ez még nem volt gyanús, mert mindig így áll meg.) Amikor azonban a megállás után az ajtót nem tudtuk kinyitni, a bácsinak gyanús lett, hogy ő már nem száll ott ki.

– Jöjjön velem a nyolcadikig, – biztattam –, majd onnan le tetszik sétálni.

Ezzel benyomtam a 8-as gombot. A lift azonban túllicitált rajtam, és nem állt meg a VIII. emeleten. A kilencediken sem. Már-már azt hittem, hogy átüti a tetőt és tovább repülünk fölfelé, amikor feleúton a IX. és a X. emelet között megtorpant. Foglyok voltunk. Se ki, se be. Öt perc várakozás után megjelentek a szerelők és megígérték, hogy – ha minden jól megy – egy félórán belül kiszabadítanak.

Valahogyan agyon kellett ütni az időt. (A lift készítőivel sajnos nem tehettük ezt, de csak azért, mert nem voltak a közelben.) Fogságunk bús perceit életrajzi vallomásokkal töltöttük ki.

A zenei szerkesztőség egyik csinos munkatársnője például megvallotta, hogy nemrégiben ott akarta hagyni a vőlegénye, mert másfél órát késett a találkáról: akkor is az átkos felvonó áldozata lett.

Egy másik útitársunk nem vallott: a haját tépte. Sürgős anyagot vitt a studióba és minden reménye megvolt arra, hogy ne érjen oda időben.

– Hívjon egy gépírónőt az ajtó elé és diktálja ki neki a cikket – tanácsolta valaki – én is úgy tettem a múltkor, amikor három órát töltöttem két emelet között.

A szakállas bácsi bevallotta, hogy boldog. A mai eset szerencsét hoz neki: éppen hetedszer ragadt a liftben.

A szatíra-rovat munkatársa – akivel szintén egy fülkébe zárt össze a balsors – javasolta, hogy ezentúl két napra való élelmiszer és vízkészlet nélkül senkit se engedjenek a liftbe beszállni, s hogy kiszabadulásunk után írjunk mérgeshangú levelet a Krokodílnak.

– Helyes. Majd az ellátja a liftgyár baját! – így mi.

Röpke háromnegyed óra múltán a mentési akció sikerrel járt s mi, volt cellatársak, levonultunk a földszintre (de óvatosságból már gyalog!), hogy elolvassuk a táblán a liftet készítő üzem nevét.

A Krokodílnak szánt mérges levélből azonban nem lett semmi. A panaszt a Ludasnak kell címezni. A moszkvai rádió liftjei ugyanis a budapesti Felvonógyár export-termékei.

Hat lift-utas megbízásából:

Kulcsár István
a Magyar Rádió moszkvai tudósítója

Sorrendi vita

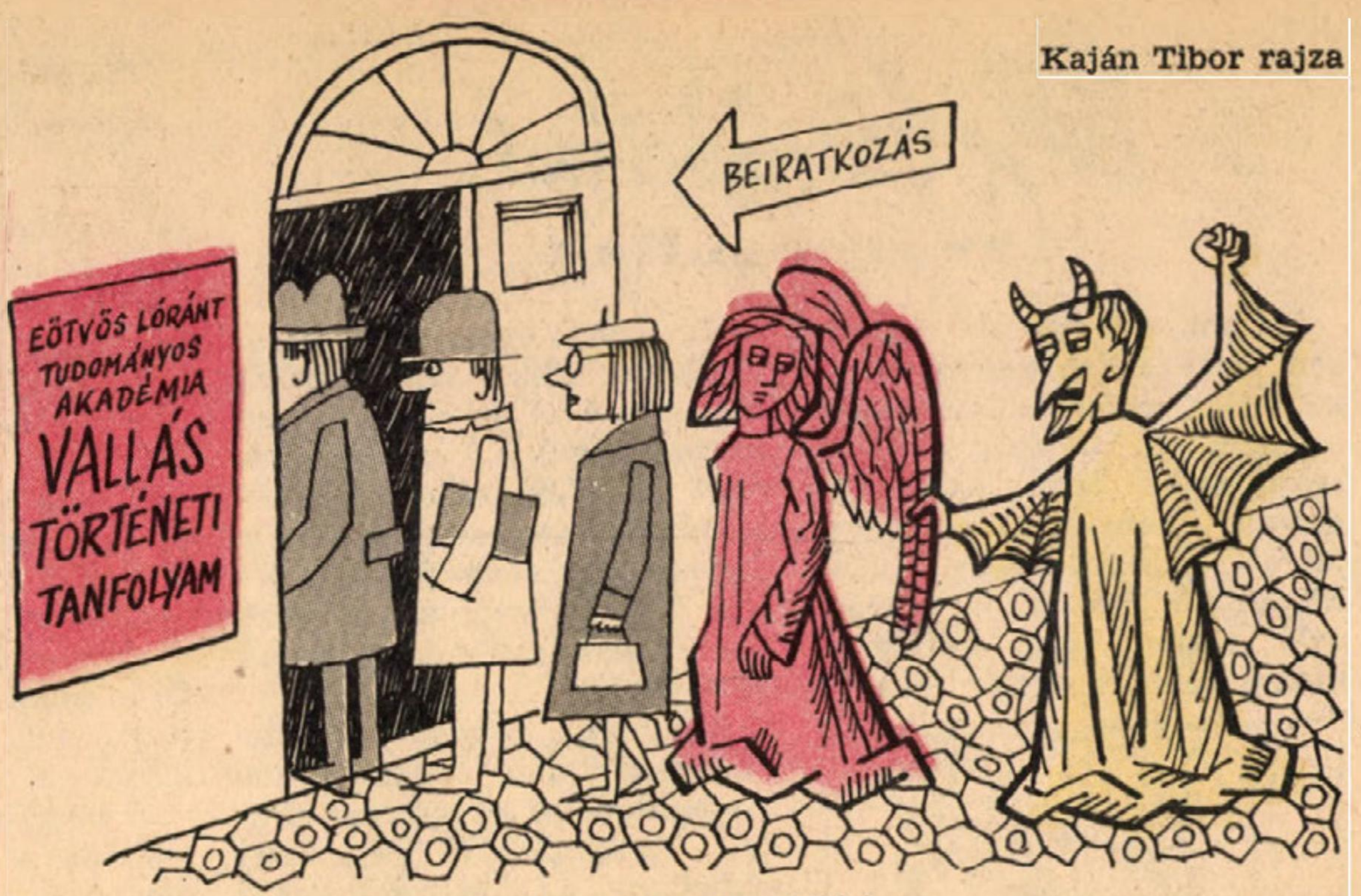

Kaján Tibor rajza

– Én voltam itt előbb!

Ösztöndíj, babérkoszorú és vidéke

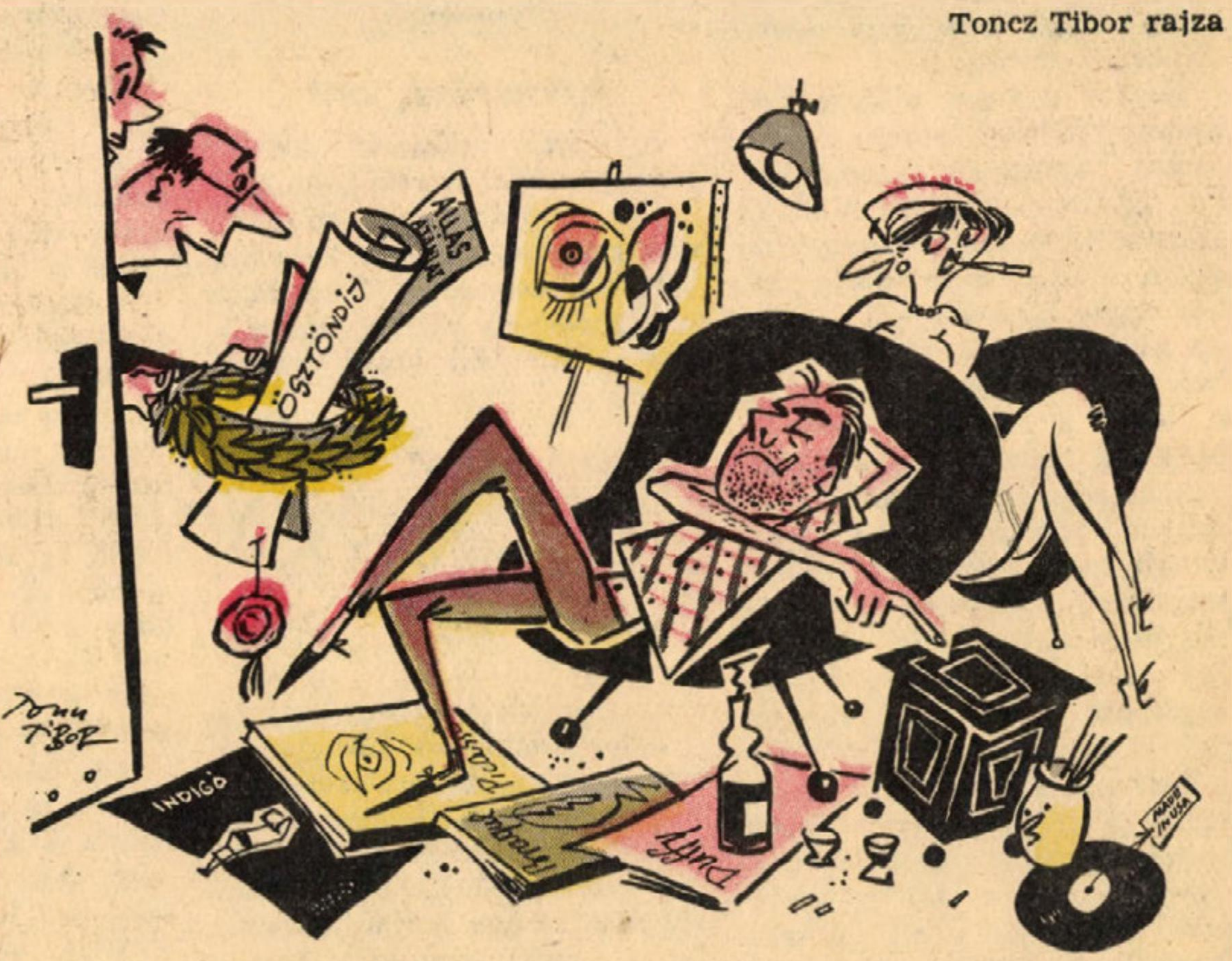

Toncz Tibor rajza

– A népművelésiből jöttünk, kedves ifjú művész-barátunk . . .
– Jól van, öregfiú, szórjátok csak ide! . . .

Modern gyáregység

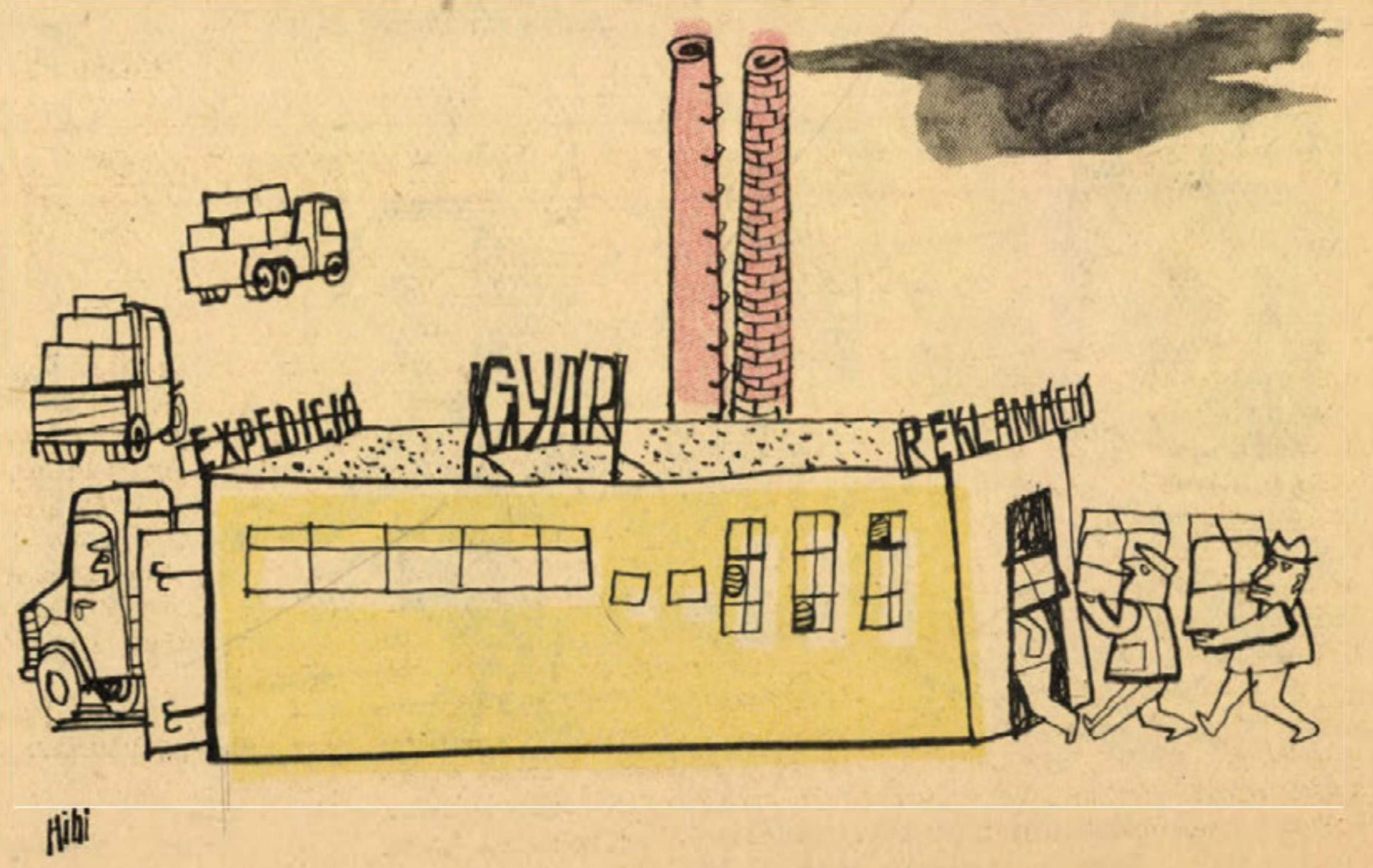

Hegedűs István rajza

LE a bürokráciával

Ledorongoltak

Lapunk február 11-i számában „Halló! Ezt is nézze meg!" cím alatt bátor voltam megemlíteni azt is, hogy a Lenin körút 24-ben levő, sokszor átépített „Hófehérke" nevezetű játékbolt „Fémmunkás" márkát viselő ajtói nem csukódnak, illetve nem nyitódnak, illetve rosszak. Hogy a vevők mit mondtak, miközben heteken át cibálták ezeket a rosszul sikerült ajtókat, azt nem írtam meg, mert egy kicsit csípősnek tartottam.

Ezekre a rossz ajtókra irányított néhány soros bírálatomra kaptam én a Fémmunkás Épületlakatosipari Vállalat igazgatójától egy olyan, de olyan levelet, amit kevés ember tenne ki a kirakatába. De én kiteszem még akkor is, ha belejavulnak ezek az ajtók. Ez a levél a szokásos szabvány bevezető után imigyen oktat:

„Ha egy ipari vállalat valamilyen terméket gyárt, úgy annak minőségéért és rendeltetésszerű használhatóságáért meghatározott ideig felelős. Így van ez a «Ludas Matyi» legutóbbi számának «Halló! Ezt is nézze meg!» című cikkében említett, Lenin körút 24. szám alatti üzlethelyiségének lengőajtóival is, amelyeket a gyár dolgozói a cikk megjelenése előtt és attól egészen függetlenül kijavítottak."

Szóval kijavították, mert rossz volt, ahogy én azt megírtam. Ennek ellenére levelük további soraiban oktatnak tovább, mint egy pólyásbabát.

„B. E. cikke véleményünk szerint a fentiek miatt sokkal selejtesebbnek minősíthető, mint a «Fémmunkás» jelzésű lengőajtó, de reméljük, hogy figyelmeztetésünk következtében ő is kijavítja ezt a hibát, mint ahogy mi is kijavítottuk az ajtót."

Kijavítom: a ledorongoló levél vétele után elmentem, és megnéztem az írásomban érintett ajtókat. Meglepetéssel hallottam a bolt vezetőjétől, hogy az ajtók még mindig nem működnek rendesen, pedig a vállalat szerelői oly szorgalmasan járnak rá, mint akácvirágra a méhek.

Bernáth Ede

Alkatrész, oh!

A tavaly vásárolt „Toldi" márkájú kitűnő kerékpárom küllői a mindennapos strapától tönkrementek. Minden valamire való biciklista tudja, hogy ez a kerék-betegség házilag gyógyítható. Nem kell hozzá egyéb, mint egy kis kézügyesség, meg – néhány küllő. A kézügyesség már megvan, de küllőket nem vagyok képes beszerezni, pedig végigjártam már Budapest minden számottevő Keravill-boltját. Ha már az ipar legyártotta ezeket a remek, strapabíró kerékpárokat, miért nem ad hozzá küllőt, ami nélkülözhetetlen? – kérdi

Pataky József
XIII., Béke út 124.

PIABUSZ ÉS TEJCSÁRDA

A pesterzsébeti HÉV-állomással szemben van egy üres telek, ahol az utóbbi időkig ambíciózus legénykék rúgták a kerek bőrt. Szemben a telekkel, túl a sorompón veszik az autóbuszok és egyéb járművek útjukat Csepel felé. A Gubacsi-átjárónál van ez a telek. Reggelente ezer és ezer ember fordul meg ezen a helyen. A XX. kerületi Vendéglátóipari Illetékesek felfigyeltek erre a ténykörülményre. És – amint az már ilyenkor történni szokott – az okoskodást követte a tett.

A környéken van ugyan kocsma nem is egy, hanem kettő, ámde ezek nyitási ideje nem szolgálja a szesz híveinek kényelmét. Akinek gyomra reggel 5 órakor áhítja a sört, bort, vagy a pálinkát, hiába lesi a nevezett két kocsma ajtaját, mert az csak 6 órakor nyílik meg a nagyközönség számára.

A vendéglátóipar azért vendéglátóipar, hogy gondoskodjék a jónépről. Kitalálták tehát a korszakalkotó ötletet az alkoholizmus elleni küzdelem nagyobb dicsőségére: helybe szállítják az áhított italt!

A nap még igen messze van a látóhatár mögött, amikor egy italbolttá átalakított autóbusz odagurul az üres telekre és megkezdi a prémiumfeltételek teljesítését, hajnali 5 órakor. Folyik a sör, a bor és a pálinka. Sőt folyik a rum is a folyékony kenyérbe. A jónép töri egymást, hogy minél előbb csaphoz érhessen. És amikor már leadta az adót a Vendéglátóipari Illetékesnek, megy a gyárba, hogy kótyagos fejjel munkába álljon.

Idők múltával a Másik Illetékes, a KÖZÉRT is rájött valamire. Arra, hogy alkoholellenes küzdelem is van a világon. És a tettek mezejére lépett. Megépítettek a piabusz-nak becézett mozgó pálinkabolt mellett egy csinos kis pavilont, ellensúlyozásaként a Vendéglátóipari Illetékes prémium-törekvéseinek. A gusztusos kis pavilon homlokára felkerült a TEJ-felírás és megkezdte harcát az alkoholizmus ellen.

A harc tehát folyik a fent nevezett üres telken a Tej és a Szesz között. Egyelőre az esélyeket csak latolgatjuk, de a jelek azt mutatják, hogy a piabusz nyereségrészesedése nagyobb lesz, mint a tejcsárdáé. Hacsak a KÖZÉRT be nem vezeti fent nevezett pavilonjában az erjesztett kancatej rendszeres árusítását, továbbá a sörből készített sajtot rumos feltéttel, vagy a borkocsonyát pálinkás garnirunggal.

Hozzátartozik a dolgok tényállásához az is, hogy amikor a két népélelmezési intézmény-fiók elkezdi napi működését, nyilván szabályos tiszteletadási aktus zajlik le a vezetők között imigyen: a piabusz csaposa letisztelег a tejcsárdás előtt és a KÖZÉRT egészségére lekortyol egy pohár tejet, mire a tejcsárdás viszontlátogatásra megyen a piabuszhoz és elfogyaszt egy korsó söritalt az alkoholellenes küzdelem nagyobb dicsőségére.

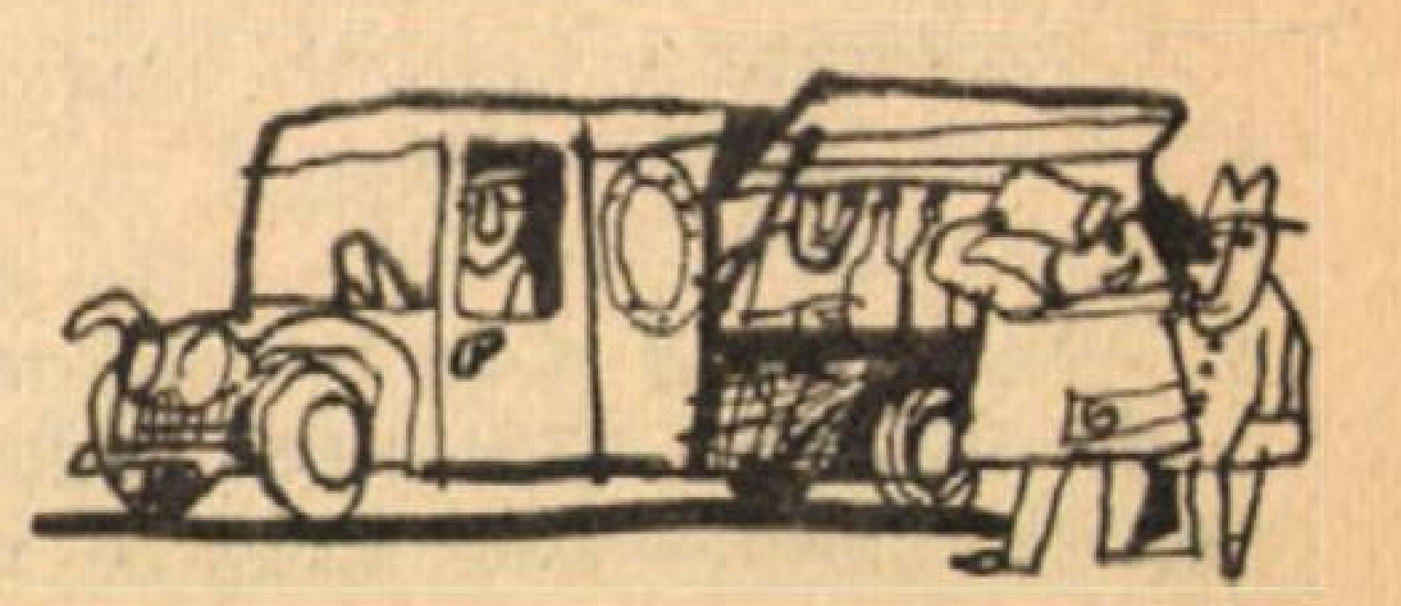

Balogh József

Az érdekeltek hozzászólnak

„Világos, mint a vakablak" című közleményükkel egyetértünk. A hivatalos lapokban közzétételre kerülő szövegek elkészítésénél fokozott gondot kell fordítani a helyes magyarságra és a szerkesztőségnek azt ellenőriznie kell. A Tervgazdasági Értesítő szerkesztésénél ezt a szempontot a jövőben fokozottabban szem előtt tartjuk.

Orsz. Tervhivatal
Szidonya János
Eln. Főoszt. h. vez.

A keménykezű vizsgálóbíró

Schwott Lajos rajza

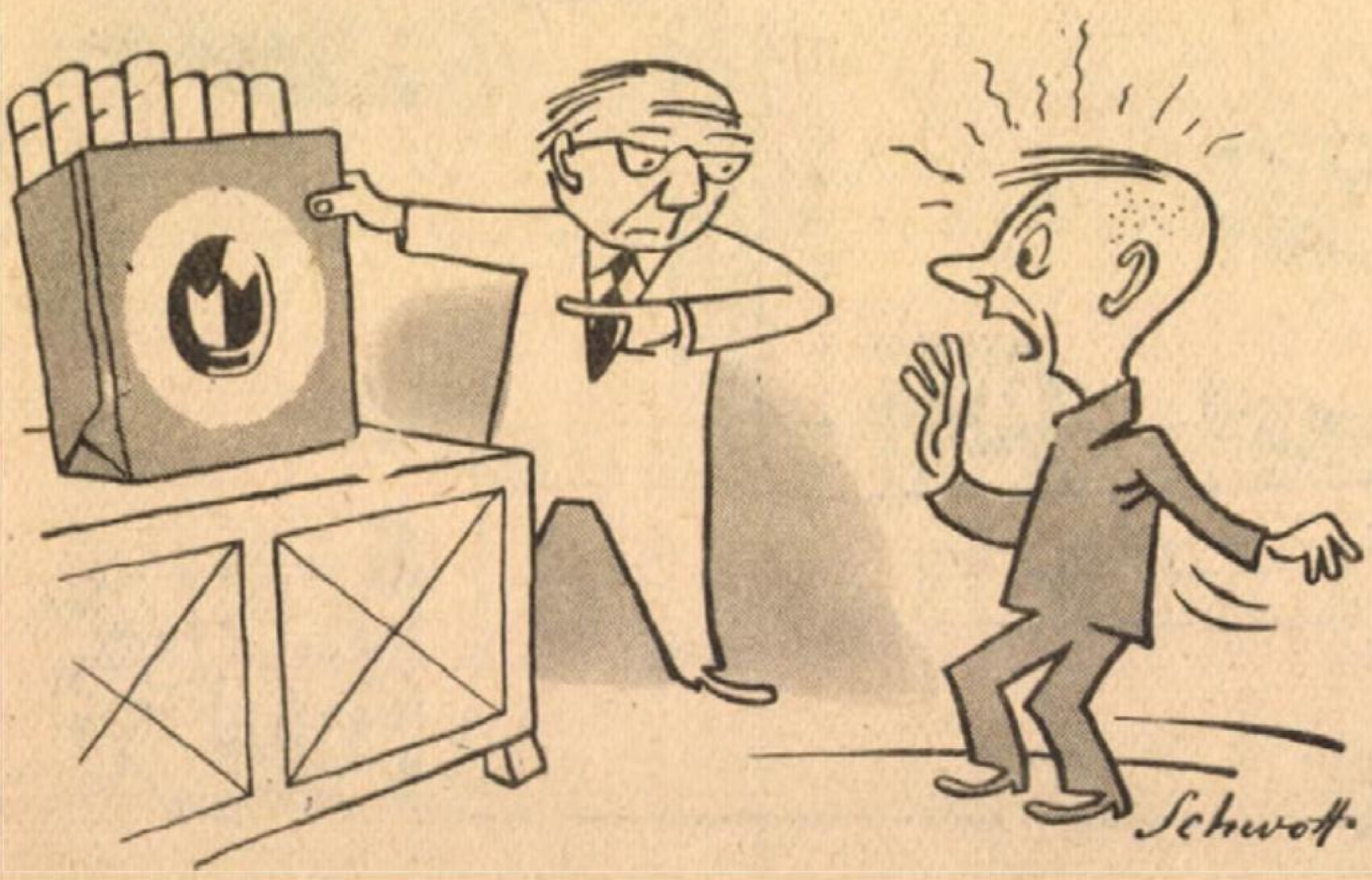

– Azonnal gyújtson rá!
– Nem! Mindent bevallok!...

Újítási javaslatunk

Kallus László rajza

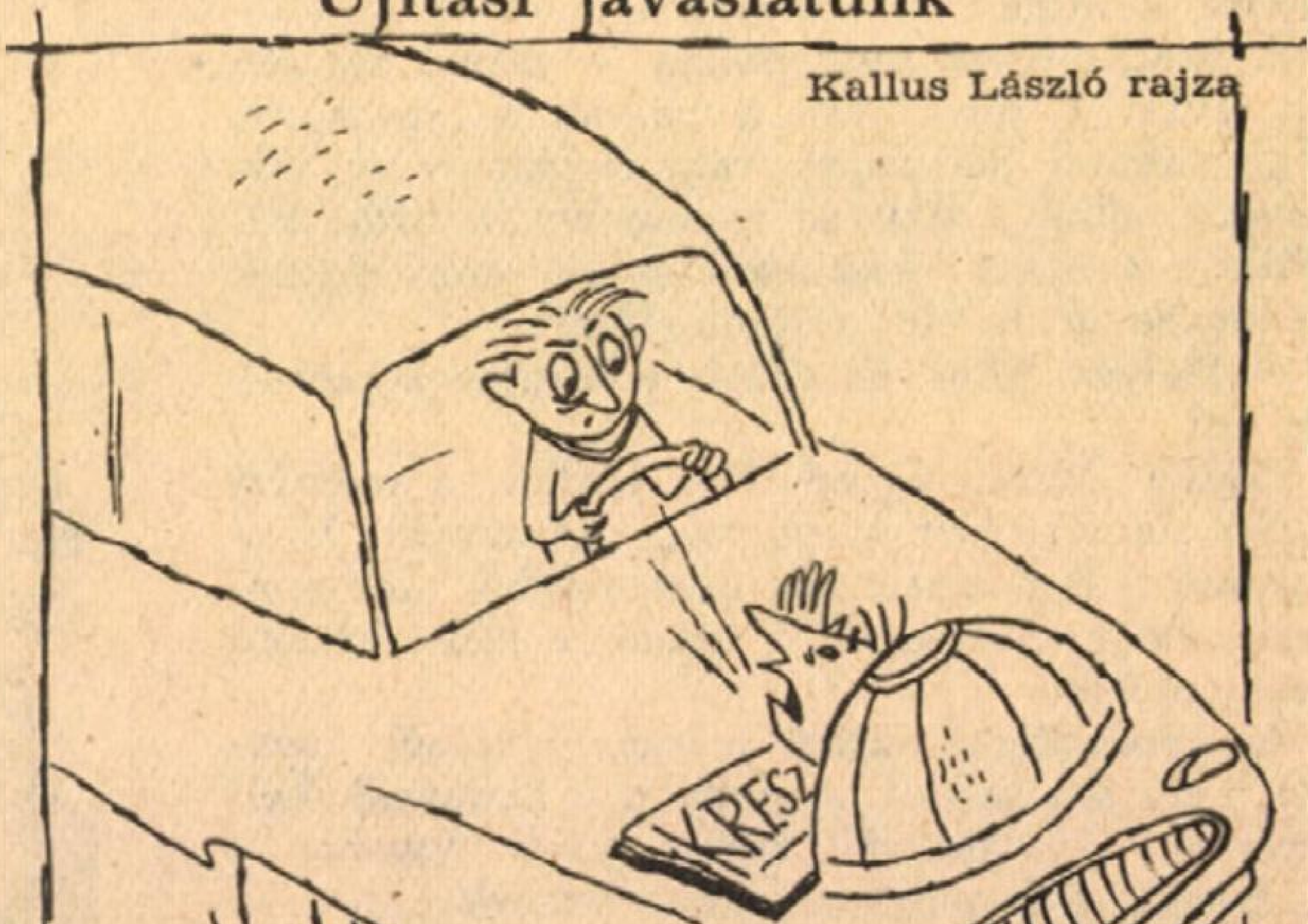

...egyes gépkocsivezetők részére...

A hat cilinderes kocsi őse

Kaján Tibor rajza

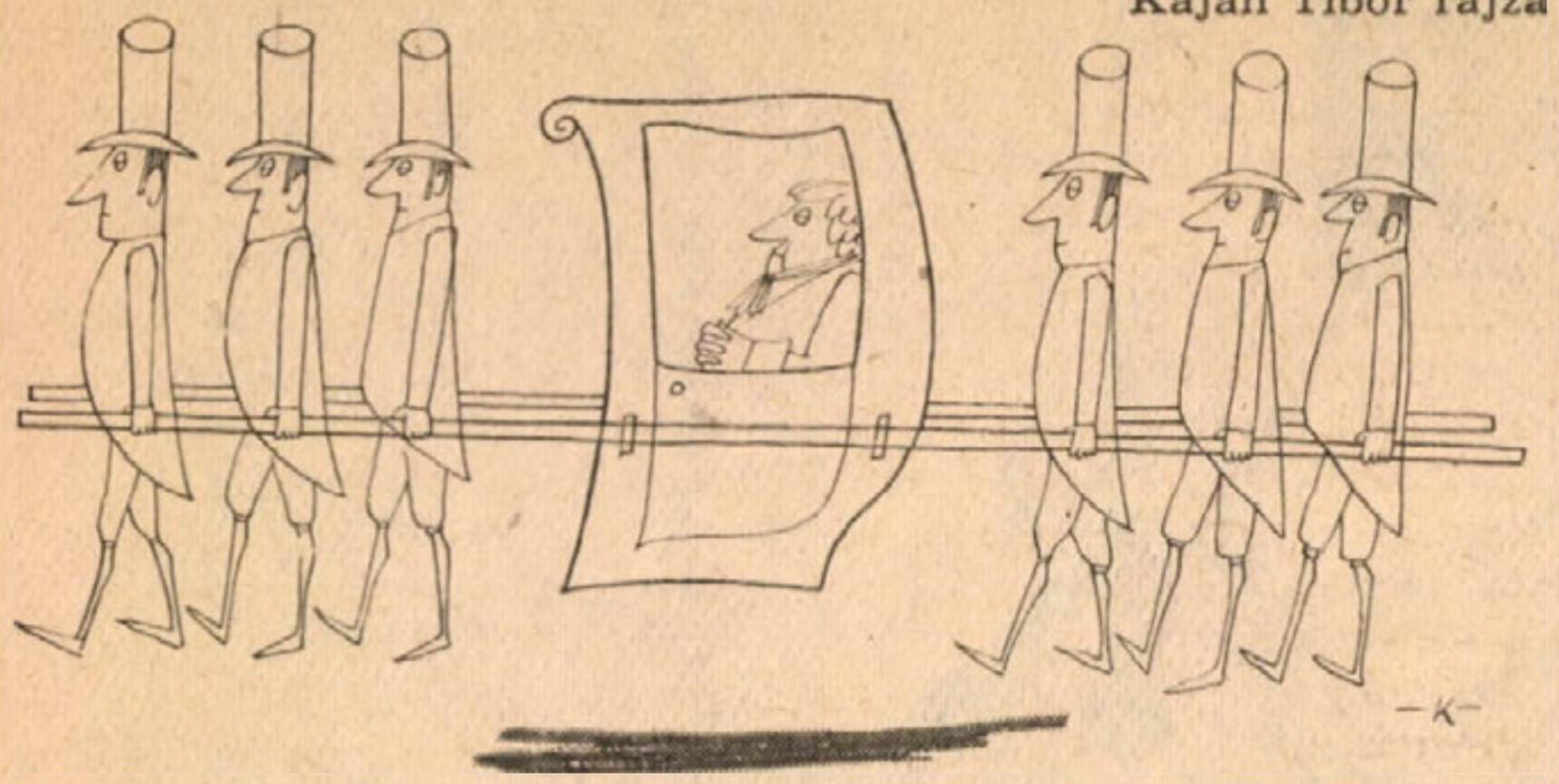

ROBBAN A KOLBÁSZ, HALIHÓ!

Disznótoros vacsorát kívántam, feleségem minőségi hurkát vett a Körúton, egy májast, egy véreset, és hozzá kolbászt is természetesen.

Miután két hete a hazulról kapott hasonnevű csőételeket minden különösebb bonyodalom nélkül, sőt teljes szakmai sikerrel sütötte meg, a torhármast gyanútlanul tette föl a gázra.

És a következő percben csodálatos tűzijáték kezdődött.

Sercegés vezette be, ami kedves zene a fülnek, elvégre azért hurka a kolbász, hogy serceg-jék, jaú vidéki illatoktól övezve.

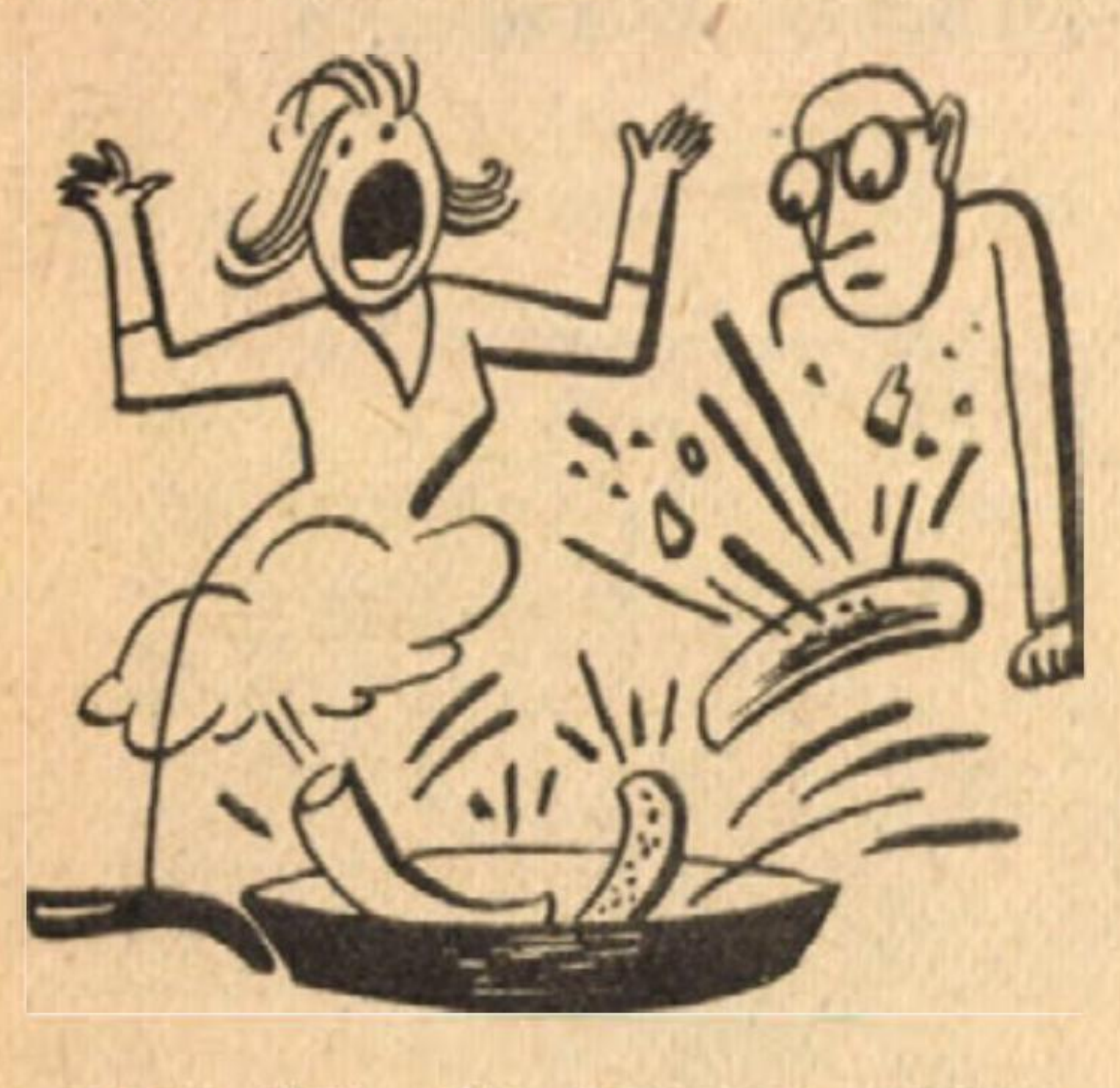

Igen ám, de hogyan sercegett? A véres hurka hersegett, a májas fortyogott, a kolbász sistergett, és lőtt.

— Nagy ég! — sikkantott nőm, és elugrott fürgén.

Szerencséje, hogy idejében futásnak eredt, mert a véres hurka kidugta fejét a lábasból, és cowboy-módra küldött utána egy éleset.

— De azanyád — kaptam férfiasan pisztolyomhoz én — ha még egyszer idepörkölsz, visszalövök, bitang!

Dacosan megdobta magát erre a véres, rúgott kettőt a kolbász és ezúttal a májas lőtt. A falat célozta, modern mintát rajzolt rá, zöld mezőben sárga, futurista zsírpacnit.

Benne hosszan gyönyörködni nem volt idő, mert a véres következett. Sziszegett, töltött, lőtt. Sorozatot a plafonra. Két csíkot és tizenhárom pettyet.

A második félidőben a májas ragadta magához a meccs irányítását, lefutott, beadását a véres átengedte, és a kolbász futtában lőtt. Kapufa. Ha egy hajszállal lentebb megy, Grosits hiába dobja magát.

A finisben teljes lett a hajtás, a végén már dörgött, és villámlott s hogy a ház a levegőbe nem repült, csak annak köszönhető, hogy bravúros tigrisugrással elzártam a gázt.

— Mi volt ez? — tettük föl a kérdést a szomszédban lakó egyik szakembernek.

— Alighanem több bennük a víz, mint amennyi illendő lenne.

— Vihíz? Miféle víz?

— Tetszik tudni, valamenynyicske víz mindenféle töltetben van, csak ebbe egy icurkapicurkával több szaladhatott.

— Aha — mondtam én a tőlem szokott metsző gúnnyal.

És arra gondoltam, hogy mivel a víznek súlya van, alighanem jótékonyan befolyásolja a mérleg nyelvét.

A szakember nyilván olvasott gondolataimban, mert oly szemérmesen pislogott, mint a hajadon, amikor kutyálkodik vele, és csintalanokat kérdez a legény.

Szóval a hurkában, és kolbászban víz van, egyikben több, másikban kevesebb. Ami a mienket illeti, az ekrazittal bélelt lőkolbász volt (vigyázat, nem ló, hanem lő), és csőre töltött véres hurka.

Szerencsés embernek persze mindenből kikerekedik a maga kis polgári haszna. Tavasszal festetni akarunk, erre a konyhában semmi szükség immár. Szebbnél szebb ábrázolatokkal pingálja tele a robbanó disznóság. Csak még két toros menü és megmarad 300 forintom.

Kisjó

Szólam

Várnai György rajza

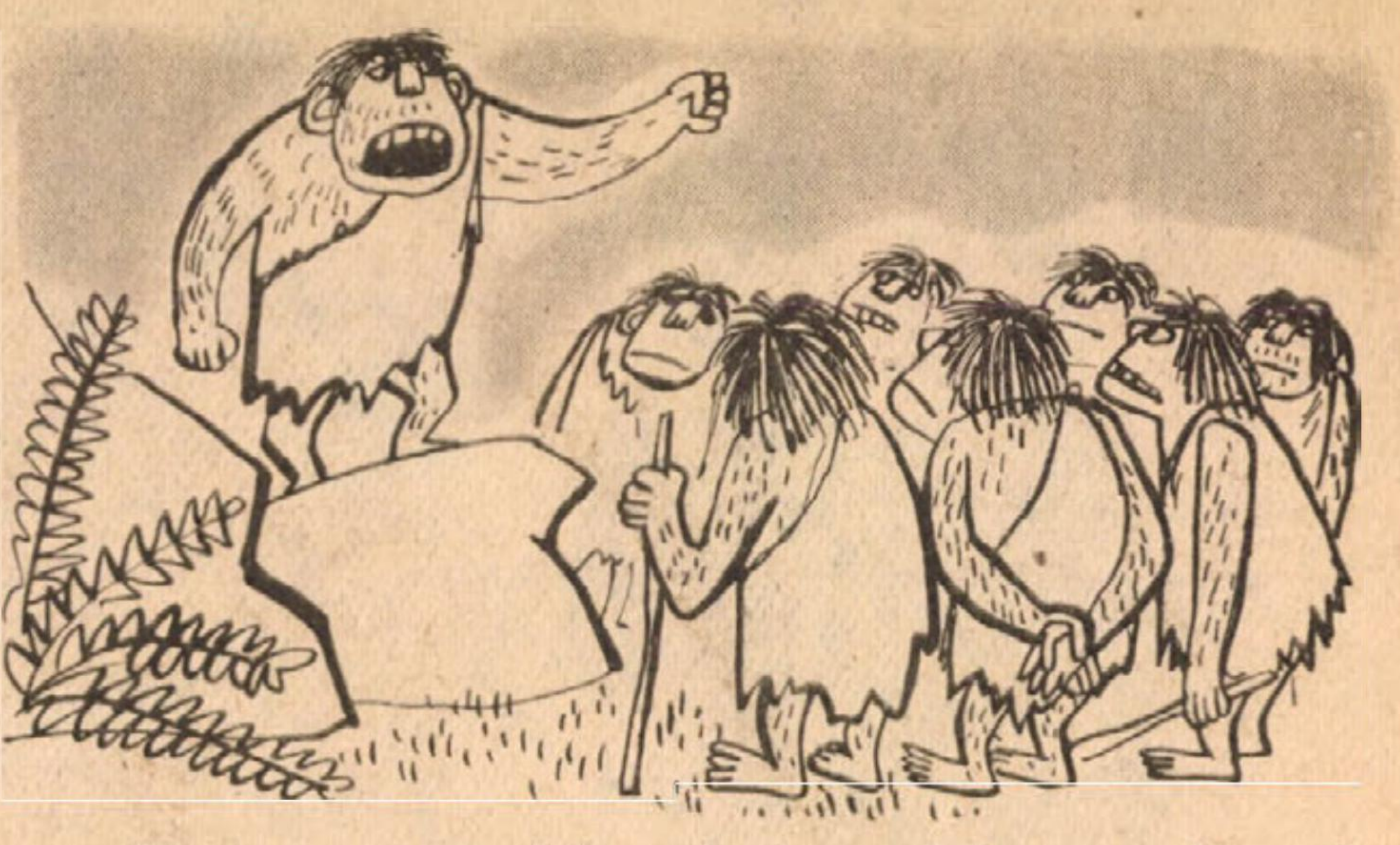

– Történelemelőtti időket élünk . . . Soha nagyobb szükség nem volt az összefogásra.

FANTASZTIKUS történet

– Az életben annyi romantika sincs, mint amennyi nárciszillat egy közületi mellékhelyiségben . . . – gondoltam, tegnap, amikor egy budai kiskocsmába mentem vacsorázni. A néhány vendég kielégitetlenül és bántó közönyösséggel nézett egymás arculatába. Egy árva pincér állva aludt a falnál, vállával megakasztva a kakukkosóra sétálóját, úgyhogy az megállni kényszerült. A kakukk kinézett egyszer és mikor meglátta maga alatt a pincért, undorral bevágta az ajtót. Egy poros, régi dáma ült velem szemben ósdi ruházatában. Nyugodtan és nagyon figyelmesen nézett rám apró szemeivel, kifakult szemöldöke alól. Sokáig semmi más nem történt. Néha egy vendég megmozdult ültében, vagy sóhajtott egyet. Egészen álmos lesz itt az ember. A dáma egyre csak nézett. Mit akarhat vajon? És most (nevetnem kell) mintha hunyoritott volna egyet. Jé, és milyen furcsa, leveszi magáról a kabátját és selyem ruhájában ül most kihúzott derékkal. A haja is sötétebb lett, ajka pedig kiszínesedett. Legalább harminc évvel látszik fiatalabbnak. Egy úr érkezik most. Egyenesen a dámához lépdel. Ő anélkül, hogy újra rámpillantana, súg valamit neki. Erre az úr hozzámlép oly határozott eréllyel, hogy zavart, védekező mozdulatot kell tennem.

– Remélem, tudja, mi a kötelessége?

– Hogyne – rebegem bizonytalanul. Félóra múlva párbajoztunk. Amíg felálltunk a ropogó hóban, elbúcsúztam magamban mindenkitől, ahogyan a Cinkovszki is elbúcsúzhat a kölcsönadott kétszáz forintjától, ha engem itt leteritenek. Ő lőtt először. Sokáig célzott. Aztán éreztem az ütést, ahogyan a golyó a mellembe fúródott. Én is lőttem. A szeme közé. Állva maradtunk. Újra lőttünk ő és én. Mikor negyedszer belelőttem, lassan eldőlt, miközben furcsa kis mosollyal ajkán mondta: „Győz a fiatalság." Végignézek magamon: csupa seb és csupa vér. Próbálok elindulni: nem megy sehogyan sem. Az egyik segéd siet hozzám ekkor, és megfogja a vállam: „Tetszik valamit parancsolni?" Az arcába nézek. De hiszen ez a pincér. Végignézek magamon. A lyukak sehol. A dáma sincs már itt, minden elmúlt. – Életem legnagyobb kalandját úsztam meg most – mondom sóhajtva, és a még mindig remegő lábaimat ügyesen kitámasztom. – Igenis, kérem – mondja a pincér – aki csepp híján újra elaludt közben. – Elmegy és hoz egy adag pacalpörköltet, a macska utánaszalad a konyhából egy darabon, egy vendég felriad a zajtól, élek megint és ez az igazi élet, a valódi, romantika nélkül és milyen remek dolog ez, csak ezt a mócsingos húst vinné el valaki az asztalról.

Gábriel Károly

Délelőtti meglepetés diákoknak

Balázs-Piri Balázs rajza

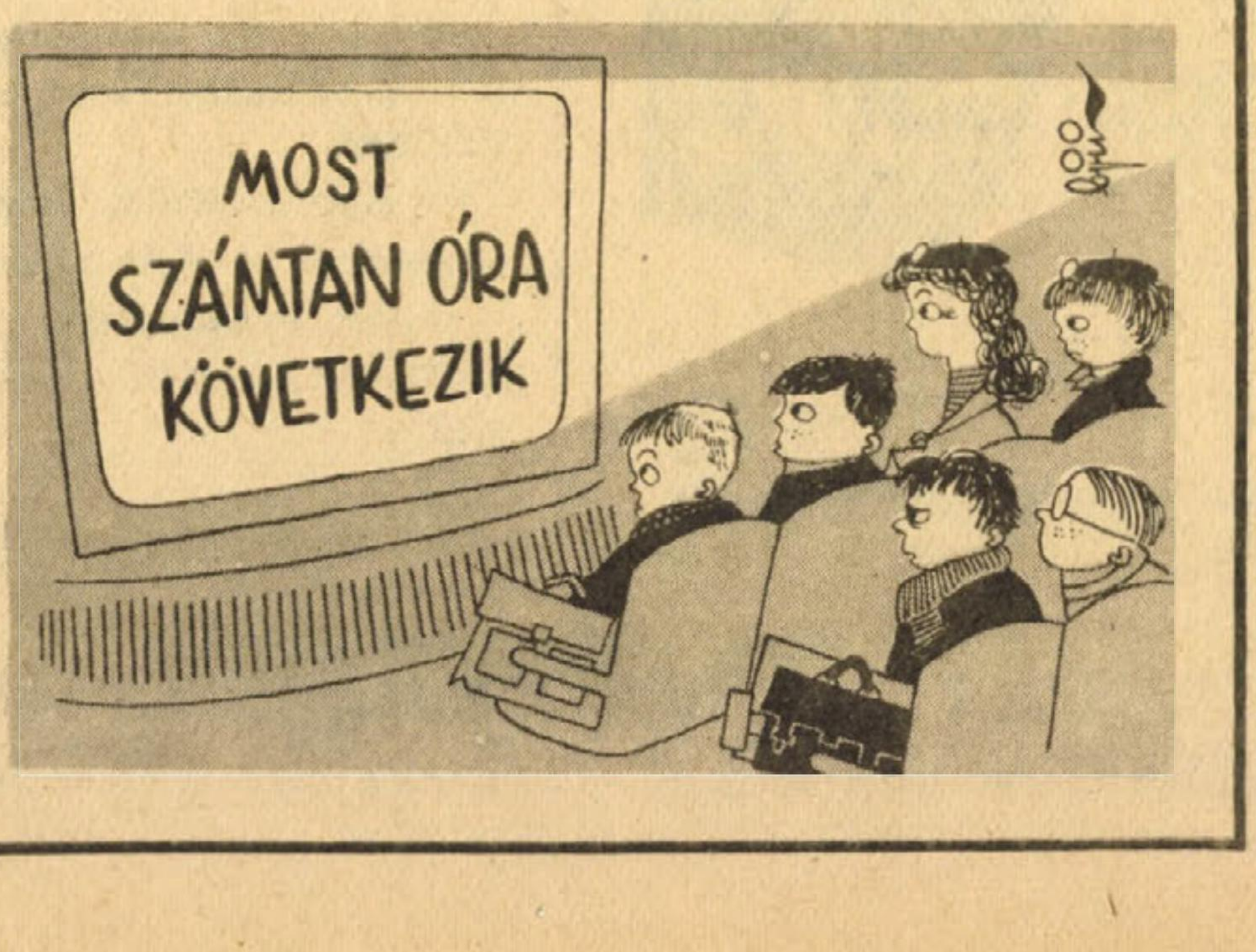

Falusi bál, 1960

Szegő Gizi rajza

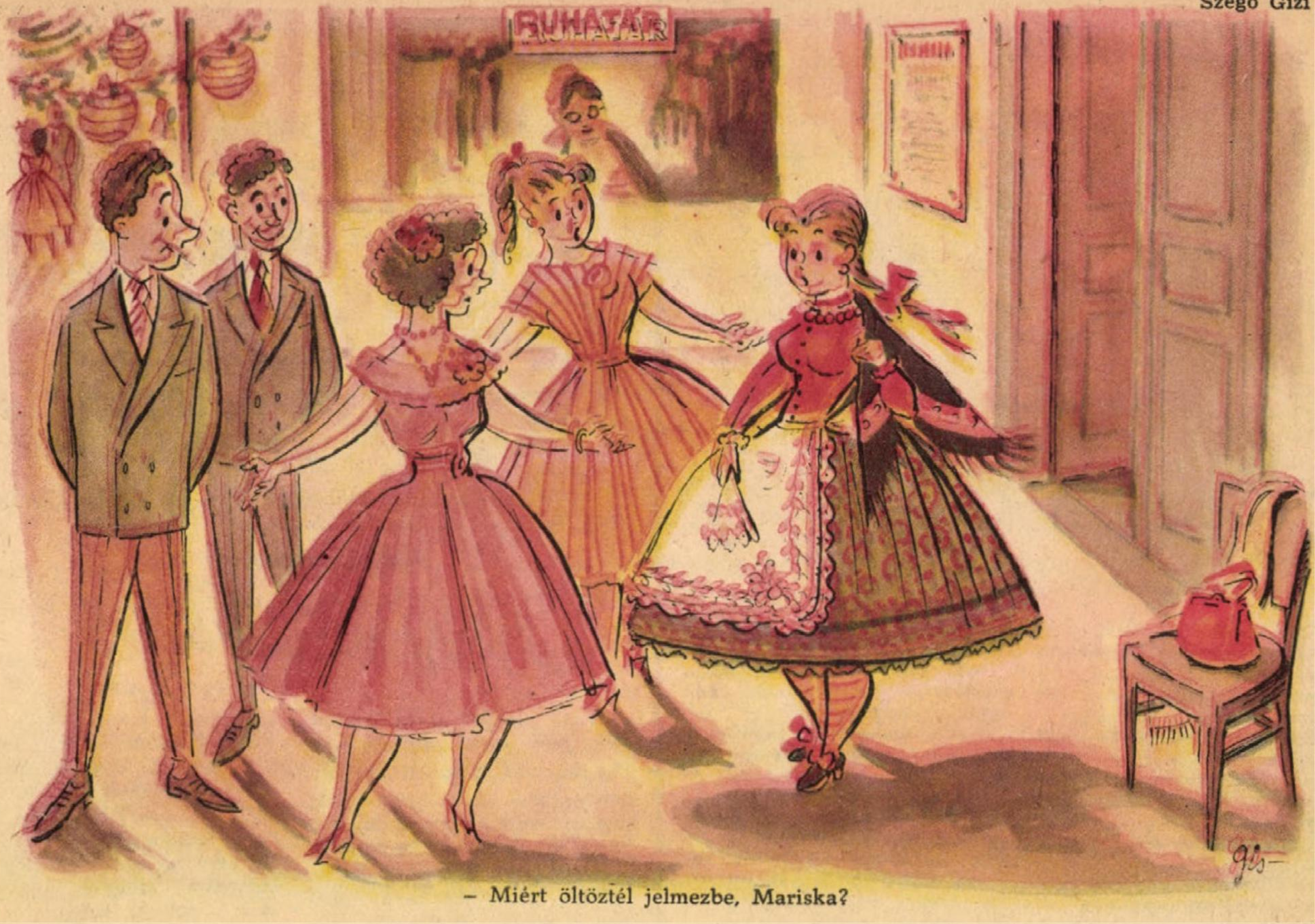

– Miért öltöztél jelmezbe, Mariska?

Mindent bele!

Mészáros András rajza

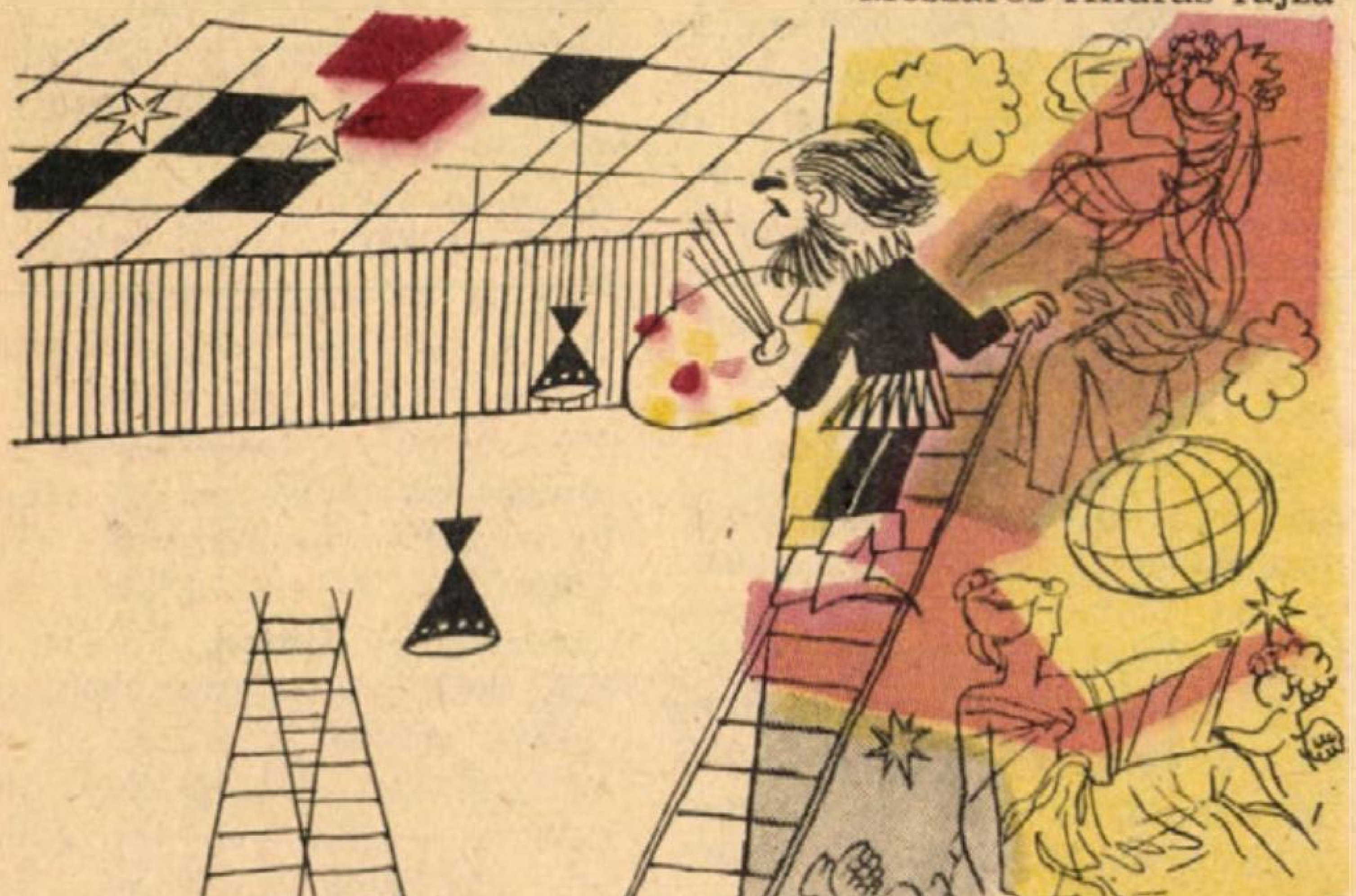
A Ló utcai Közért építkezése
-Mészáros-

– Hallja, Michelangelo kartárs, aztán az a Sixtus-kápolna kismiska legyen hozzánk képest! . . .

EGY KIS EMLÉKEZTETŐ

Vasvári Anna rajza

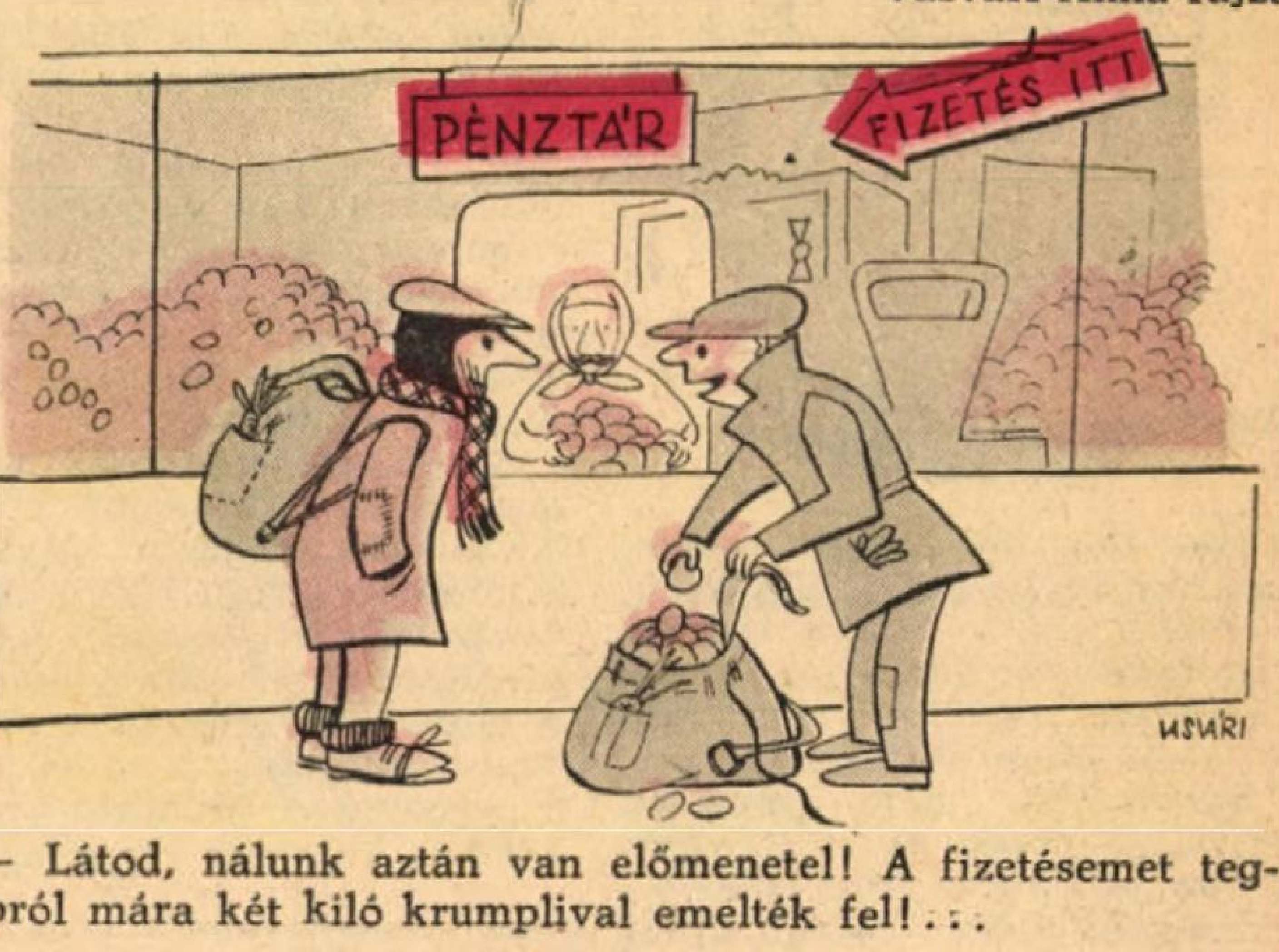

– Látod, nálunk aztán van előmenetel! A fizetésemet tegnapról mára két kiló krumplival emelték fel! . . .

Szomorú vicc

Kovács, aki munkaszolgálatból tért haza, találkozik a volt szomszédjával, aki pártszolgálatos lett a nyilasidőkben.

— Igazán örülök, hogy látlak! — lelkendezik a derék szomszéd. — Hát mesélj! Hogy vagy?

— Ne is kérdezd . . . Úgy állok itt, mint a kisujjam. Nézz végig rajtam. Más semmim sincs, mint ami rajtad van . . .

(I. évf. 8. szám, 1945. július 8.)

LUDAS MATYI — SZATIRIKUS HETILAP
Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel.: 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel. 343—100, 142—220. — 60.0698 — Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány utca 3. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda 180—850.